

VÝROČNÁ-ZPRÁVA

ČSL. ŠTÁTNEHO
REÁLNEHO
GYMNÁZIA

V NOVÝCH-ZÁMKOCH

1930 1931

A. ŐS. ÁLLAMI
REÁLGIMNÁZIUM
MAGYAR
PARHUZAMOS
OSZTÁLYAINAK
ÉRTESÍTŐJE

A. KUBAN

Václav Skalický:

Počet pravdepodobností na strednej škole

Článok, ktorému je tu poskytnuté miesto, chce jednať len o prispôbení úzkeho výseku stredoškolskej matematiky niektorým novším zásadám metodickým. Jedná sa tu preto viac o zmenu základného zorného uhlu, pod ktorým sa na tento výsek pozeráme, menej o radikálnejšiu zmenu ciest, ktorými sa vyučovanie matematike berie. Nebudtež preto v ďalšom hľadané objavy, len snaha autora ukázať vlastné pojmá zvoleného predmetu v rámci dnešných osnôv a možností.

I. Východisko výkladov počtu pravdepodobností.

Postup obvyklý pri preberaní počtu pravdepodobnosti býva ten, že sa po stručnej zmienke o zjavoch náhodných ihneď pristúpi k definícii pravdepodobnosti matematickej a k odvodeniu niektorých poučiek (pravdepodobnosť, že zjav nenastane, úhrnná a složitá, matematická nádej), a konečne k počítaniu príkladov. Len pozdejšie býva preberaný zákon veľkých čísel, pravdepodobnosť t. zv. »a posteriori« a užitie počtu pravdepodobnosti v životnom poisťovaní. Keď chceme stručne charakterizovať hlavnú myšlienku, ktorá v tomto postupe prevláda, môžeme to vyjadriť slovami: dnešné vyučovanie počtu pravdepodobnosti na strednej škole vyhovuje v najväčšej miere požiadavke *cvičenia v logickom uvažovaní*. Nemusím obšírnejšie uvádzať prečo. dobnosti na presnej štylizácii, na pojmovom vyjadrovaní a t. p. Žiadna partia školskej matematiky nekladie toľko požiadavkov na súdnosť a presné myšlenie pri takmer minimálnom počte skutočných početných operácií ako počet Každý vie, ako záleží pri formulácii úloh počtu pravdepodobnosti. Pokiaľ klademe na prvé miesto cieľ školske

lenia v logickom usudzovaní, môžeme pokladať dnešný systém, ktorým sa počet pravdepodobnosti preberá, za žiaduci a svoj úkol náležitou mierou plniaci.

Avšak moderná doba nezdôrazňuje už ani v matematike len a len ony složky výchovné a didaktické, ktoré bývajú označované menom »formálné«. Škola terajšia má mnoho úkolov iných, ktorými ju obdaril život praktický, záujmy spoločnosti, predovšetkým štátu. Škola dneška má *vychovávať tiež občanov*, pracovníkov na rôznych miestach složitého útvaru spoločnosti, pracovníkov, ktorí sú oboznámení i s dôležitými pojmami v živote viac-menej bežnými. Matematike pripadá po tejto stránke tiež úkol nemalý, lebo dnešný systém spoločenský je založený na množstve pojmov, ktoré sa dajú matematicky vyjadriť, keď nie sú priamo aplikáciami matematiky. Z týchto dôvodov má dnes matematika nielen čerpať látku pre svoje príklady zo skutočných životných situácií, ale má priamo tieto situácie urobiť východiskom svojich výkladov.

Uvedenej požiadavke nemôže sa prirodzene ani počet pravdepodobnosti vyhnúť. Keď však má byť táto partia školskej matematiky opretá o život, o skutočnosť, keď má byť oživená tým, že dáme vyniknúť jej praktickej hodnote, nie je možné urobiť východiskom výkladov pravdepodobnosť matematickú. Počet pravdepodobnosti, tak ako je dnes preberaný, môže veľmi snadno zanechať v žiakoch dojem, že je len púhym hramom s pojmami a gymnastikou logického uvažovania. Ačkoľvek i tak je cena jeho nesporná, praktický výchovný a didaktický jeho význam je tu nezaslúžene opomíjaný.

Jediným skutočným predpokladom užiteľnosti počtu pravdepodobnosti v praxi je mlčky uznávaná platnosť zákona veľkých čísel. Preto najsprávnejším postupom učebným bude ten, ktorý vychádza z pravdepodobnosti »a posteriori«, vhodnejším názvom štatistickej, empirickej čiže induktívnej.*) Pomer matematickej pravdepodobnosti k empirickej je asi ten istý ako pomer ekzaktného vyjadrenia iracionálneho čísla a jeho približnej hodnoty. Len tieto približné hodnoty majú pre praks význam. Zákon veľkých čísel tiež jasne ukazuje, prečo za pravdepodobnosť empirickú (a v dôsledku toho i matematickú) volíme práve známy zlomok a nie snáď složitejšiu funkciu, čo inak, keď sa vychádza z definície, nemusí byť zcela jasné.

Nech je tu ešte podotknuté, že je treba upovedomiť si jasne, že tak zvané praktické aplikácie počtu pravde-

*) V ďalšom sa pridržime názvu »empirická p.«; práve tak je užívaný v článku termín »matematická p.« v smysle »a priori«.

podobnosti spočívajú vlastne veľkou väčšinou svojich koreňov vo vede inej, vo štatistike. Plynie z toho jednak dôležitosť poučenia o základoch tejto vedy, jednak posilnenie nároku, že z dôvodov prakticky výchovných je nütne vychádzať z pravdepodobnosti empirickej, lebo len na tejto pôde sa počet pravdepodobnosti a štatistika stýkajú.

II. Stručný náčrt učebného postupu.

Zjavy náhodné. Výklady sa začínajú poučením o zjavoch náhodných a tých, ktorým tento názov prisúdiť nie je možné. Že padajúci kameň dopadne k zemi, nie je iste náhodný zjav, že kocka dopadnúc ukázala na hornej ploche šestorku, o tom hovoríme, že sa tak stalo *náhodou*. V prvom prípade môžeme vymenovať príčiny konečného stavu deja; v druhom nemôžeme hovoriť viacej, ako že príčin, pre ktoré padne práve šestorka a nie iné číslo, je toľko, že ich nie sme v stave vyjadriť. Zdôraznime ale relativnosť slova »náhodný«, lebo ním vyjadrujeme len to, že príčin zjavu nepoznáme, alebo ich nedovedeme vyjadriť. Pre rôznych ľudí môže byť ten istý zjav viacej alebo menej náhodným, čo sa riadi stupňom ich vedomostí o tomto zjave; a tomu istému človekovi môže zjav dnes náhodný pozdejšie, keď ho podrobnejšie preštudoval, stať sa závislým na príčinách, ktoré je možné trebárs aj ekzaktne vyjadriť.

Zákonitosti zjavov náhodných. Pri slovách »náhodný zjav« sme v prvej chvíli náchylní myslieť na niečo, čo je docela bez zákonov alebo pravidiel. V skutočnosti sú náhodné zjavy viazané zákonitosťmi. Najjednoduchší príklad: kocka je vrhaná neprestajne; ačkoľvek poradie čísel, ktoré touto kockou padnú, nejavi nejakú periodičnosť, predsa vo veľkom počtu pokusov bude každé zo šiestich čísel zastúpené približne rovnako často. Paradoksné pri tom je to, že, ačkoľvek hovoríme o náhodných zjavoch, predsa tieto zákonitosti považujeme za niečo samozrejmeho, a keby sa neobjavily, súdili by sme, že tu niečo nie je v poriadku.

Touto zákonitosťou zjavov náhodných je to, čo je najčastejšie nazývané *zákonom veľkých čísel*. Pri kročme k matematickému vyjadreniu svojich vedomostí o náhodných zjavoch a ich zákonitosti! Predstavme si, že by bolo konané pokusy vedúce k niekoľkým zjavom; jeden z týchto zjavov, ktoré môžu pri prevádzaní týchto pokusov nastať, nazveme *X*! Keď spočítame počet prípadov, v ktorých mal pokus za výsledok *X* a delíme počtom všetkých podniknutých pokusov, dostaneme číslo, ktoré nám udáva relatívny počet vyskytnutia zjavu *X*. Zákon veľkých čísel, ktorý nám podáva zkušenosť, nehovorí nič iného, ako že toto číslo, *pravdepodobnosť empirická*, približuje sa k istej limite so

vzrastajúcim počtom pokusov. Túto limitu nazveme: *pravdepodobnosť matematická*.

Niekedy je možné túto limitu predpovedať, uhadnúť ju, pri čom sa riadime pravidlami logického usudzovania. V prípade kocky uhadneme, že táto limita je rovná jednej šiestine. To znamená, že počet zdarilých pokusov bude sa tým viac približovať jednej šiestine, čím väčší počet pokusov podnikneme.

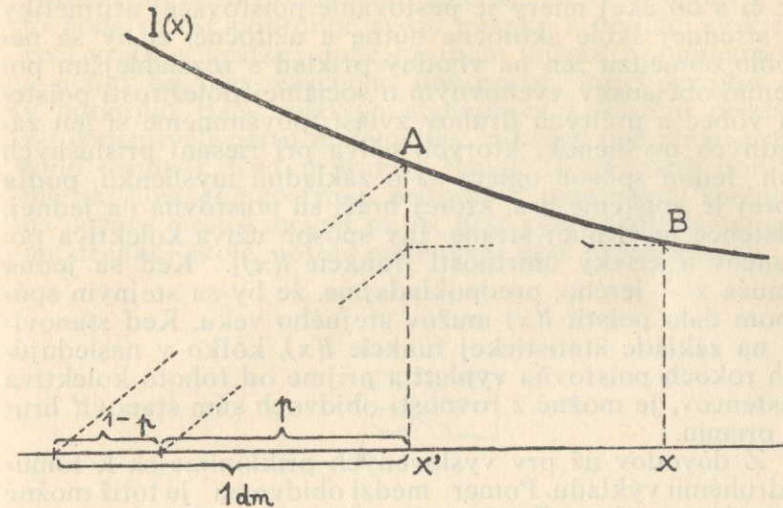
Úlohy o pravdepodobnosti. V ďalšom je nutné pre ďalšie využitie teórie prebrať niektoré úlohy z tohoto »háďania« limit empirických pravdepodobností. Tieto úlohy volíme v počtu čo možná najmenšom, ale tak, aby na nich boli osvetlené rôzne praktiky počtu pravdepodobnosti; ako je sčítanie a násobenie pravdepodobností, doplňovanie ich na jednotku a pod. Úlohy nech sú znenáhla složitejšie a složitejšie, čím nie je hovorené, že sa má len zväčšovať počet kociek, karát, guľ, urien a zbývajúceho inventára sbierok úloh, dotýkajúcich sa preberaného predmetu. Hlavnou vecou tu je, aby boli odhalované nové a nové okolnosti, na ktoré je treba dať pozor, keď sa nemáme dopracovať falšných výsledkov.

Aj tu musíme udržať styk s pravdepodobnosťou empirickou. Nechajme častejšie opakovať, čo to znamená, keď je matematická pravdepodobnosť nejakého javu rovná na príklad $\frac{1}{6}$: keď podnikneme veľký počet pokusov, potom počet prípadov, v ktorých jav nastane, bude približne $\frac{1}{6}$ počtu všetkých prípadov.

Pravdepodobnosť trvania ľudského života. Pristúpme potom k najdôležitejšiemu príkladu pravdepodobnosti empirickej, k úlohám, týkajúcim sa ľudského života. Predbežne poučíme žiakov o štatistike a jej významu, vyložíme *tabuľku úmrtnosti* (uvedenú vo Valouchových tabuľkách) a spravíme jej *graf*. S výhodou zobrazíme dvojakou farbou do toho istého obrázku znázornenie príslušnej funkcie pre mužov i ženy; tento spôsob je výhodný pre srovnávanie úmrtnosti u oboch pohlaví. Príslušná funkcia nech je označovaná $l(x)$ pre mužov, $\bar{l}(x)$ pre ženy. Prevedeme diskúziu o umieraní v jednotlivých rokoch. Veľmi poučná je tiež krivka $L(x) = l(x-1) - \bar{l}(x)$ udávajúca počet mužov, ktorí umierajú v x -tom roku svojho veku (z pôvodného kolektíva 100.000 narodených v tom istom roku), a podobná krivka pre ženy. Študovať súvislosť oboch funkcií (extrémne a inflexné body, úmrtnosť v rozličnom veku atď.) je poučnejšie a výchovnejšie ako počítanie, koľkými spôsobmi je možné rozdať karty tak, aby dve esá boli v talonu.

Pri počítaní príkladov k týmto tabuľkám sa vzťahujúcich je potrebné často znať pomer $l(x) : l(x')$ alebo

$1 - l(x) : l(x')$. Tu je možné s pomocou presne vyhotovenej krivky $l(x)$ postupovať graficky podľa pripojeného obrazca:

Keď je totiž $p = \frac{l(x)}{l(x')}$, je $p : 1 = l(x) : l(x')$.

Keďže spojíme teda bod A s bodom osi x vzdialeným od x' o 1 dm, a ďalej postupujeme podľa obrazca, vyjdeme nám hľadané p (alebo $1 - p$) presne na 2 desatinné miesta. Grafickým spôsobom je možné určiť aj najpravdepodobnejšiu dĺžku ďalšieho života.

Že i v tejto partii neopomeneme zdôrazňovať zákon veľkých čísel, je samozrejmé. Inakšie sú žiaci vedení k falšnému oceňovaniu počtu pravdepodobnosti.

Problematická hodnota (nádej) a teória poisťovania. Ačkoľvek úlohy o kartách v novej dobe z našich sbierok miznú, predsa zostáva hra v popredí ich záujmu. Keď sme sa postavili na vyložené stanovisko, nie je takmer dôvodu prečo by sme nemohli od hier sa vôbec oprostíť a omedziť sa na menované úlohy výchovnejšie. Pre tento dôvod zdá sa mi tiež vhodnejším výrazom »problematická hodnota« miesto obvyklého »matematická nádej«; vhodnejším, pretože obecnnejším a širším významom majúcim.

I na tomto mieste musíme rozlišovať ekzaktne stanovenú problematickú hodnotu od obdobného pojmu odvodeného zo zkušenia. S takovými empirickými hodnotami problematickými počítajú na pr. poisťovne. Pomer medzi obidvoma pojmami je ten istý ako medzi dvojakou pravdepodobnosťou, o ktorej bola reč hore.

Poisťovacia aritmetika rieši u nás úlohy o poistení jedi-

nej čiastky na dožitie alebo úmrtie, na úmrtie a dožitie a to jedinou premiou i premiou ročnou; ďalej poistenie renty tiež jedinou i ročnou premiou. Ponechávajúc stranou otázku, či a do akej miery je pestovanie poisťovacej aritmetiky na strednej škole skutočne nutné a užitočné, či by sa nemohlo obmedziť len na vhodný príklad s rozsiahlejším poučením občiansky výchovným o sociálnej dôležitosti poistenia vôbec a určitých druhov zvlášť, povšimneme si len základných myšlienok, ktorých užíva pri riešení príslušných úloh. Jedon spôsob opiera sa o základnú myšlienku, podľa ktorej je poistenie hra, ktorej hráči sú poisťovňa na jednej, poistenec na druhej strane. Iný spôsob užíva kolektíva poisťencov a krivky úmrtnosti [funkcie $l(x)$]. Keď sa jedná o muža x — letého, predpokladajme, že by sa stejným spôsobom dalo poistiť $l(x)$ mužov stejného veku. Keď stanovíme na základe štatistickej funkcie $l(x)$, koľko v nasledujúcich rokoch poisťovňa vyplatí a prijme od tohoto kolektíva poisťencov, je možné z rovnosti obidvoch súm stanoviť hrubú premiu.

Z dôvodov už prv vyslovených prikloníme sa k tomu druhému výkladu. Pomer medzi obidvoma je totiž možné stanoviť asi takto: Poisťovacia aritmetika spočíva svojimi koreňami na dvoch matematických vedách; jednou je počet pravdepodobnosti, druhou štatistika. Podľa toho, jestli zastreíme jedno či druhé, vyjde ten alebo onen výklad. Bolo už hovorené, že i v počtu pravdepodobnosti vystupuje do popredia znovu a znovu snaha, aby bol opretý o skutočné životné situácie a podriadený moderným zásadám a smerom výchovným. S toho hľadiska potom chápeme, že význam matematickej pravdepodobnosti v školskom učení ztratil značnú časť svojho významu, v dôsledku toho i teória hier a preto nepriamo i prvší spôsob výkladu.

III. Doslov.

V článku tomto nesnažil som sa o nič iného, ako o výklad základnej línie, smernice počtu pravdepodobnosti tak, ako sa javí podľa mojich názorov najúčelnejšie. Je samozrejmé, že sa tu nemôže takmer jednať o nič iného, ak o presunutie, preskupenie niektorých jednotlivostí, o zdôraznenie aplikácií ako východiska a nie len materiálu k precvičovaniu, vlastne maskovaniu teoretických výkladov. Je vôbec žiaduce vniesť viacej cieľavedomej metódičnosti v našu školskú matematiku, bárs to bolo i na úkor prísne vedeckej systematičnosti výkladov. Lebo, koniec koncov, matematika nesmie (na strednej škole) byť sama sebe účelom, ale len jedným z prostriedkov, ktorými môžeme zvládnuť životné situácie.

Zbývalo by pripojiť sbierku príkladov zostavených po-

dľa zásad vyslovených v článku. Avšak omedzené miesto tohoto pojednania nedovoľuje bez značného prekročenia rozsahu splniť i tento úkol. Ačkoľvek i tu je možná značná voľnosť pri zostavovaní tejto sbierky, chcel by som i v tomto bode uviesť podrobne svoju mienku a hodlám sa k tejto veci vrátiť v krátkej dobe na inom mieste. Spomínam tu ná s úctou na hlas vzácného odborníka, ktorý svojho času v odbornej tlači volal po spolupráci v tvorení príkladov z rozmanitých partií matematiky, a ktorý tiež podal príklad toho druhu*). Keď prítomný článok (i chystaný doplnok) mierou hoci aj nepatrnou prispeje k menovanej spolupráci na úprave ciest, ktorými sa má brať vyučovanie matematike na strednej škole, potom splnil svoj úkol plnou mierou.

*) Dittrich A.: »Jak bychom mohli dospeti k praktickým učebním matematiky«, Čas. mat. fys. r. 56.

»Řady aritmetické« v tom istom časopise a ročníku.

Školský rok 1930—1931.

I. Zmeny v profesorskom sbore.

a) Zo sboru vystúpili:

1. *Balaš Zdenek*, zat. prof. Výnosom Ref. MŠO zo dňa 27. VIII. 1930 číslo 58080/II. preložený na št. ref. reálne gymnázium v Turčianskom Sv. Martine, s právnou platnosťou od 1. IX. 1930.
2. *Dikant Gejza*, prikázaný prof. rg. v Kežmarku. Minister školstva a národnej osvety určil menovanému za trvalé úradné pôsobisko št. rg. Spišskej Novej Vsi, s právnou platnosťou od 1. IX. 1930. (MV. ročník XII. strana príloh vestníku 160).
3. *Ing. Filip Bohumír*, profesor. Výnosom MŠO zo dňa 7. VI. 1930 číslo 72367/II-30. (Ref. MŠO zo dňa 26. VI. 1930 číslo 41961/II.) menovaný definitívnym profesorom pri št. reálnom gymnáziu v Nitre, s právnou platnosťou od 1. IX. 1930.
4. *Ruml Václav*, profesor. Výnosom MŠO zo dňa 17. III. 1931 číslo 40664/31-II. (Ref. MŠO zo dňa 27. III. 1931 číslo 21668/II.) pridelený do správneho obvodu zemskej školskej rady v Prahe, s právnou platnosťou od 1. februára 1931.
5. *Trapl Miroslav*, profesor. Výnosom MŠO zo dňa 23. VIII. 1930 číslo 103747/30-II. (Ref. MŠO zo dňa 30. VIII. 1930 číslo 58305/II.) pridelený do správneho obvodu zemskej školskej rady v Brne, s právnou platnosťou od 1. IX. 1931.

b) Do sboru pristúpili:

1. *Baláž Gejza*, zat. prof. Výnosom MŠO zo dňa 21. VIII. 1930 číslo 109787/II-30. (Ref. MŠO zo dňa 8. IX. 1930 číslo 58485/II.) prikázaný službou št. reálnemu gymnáziu v Nových Zámkoch, s právnou platnosťou od 1. IX. 1930.
2. *Nigrin Karel*, zat. prof. Výnosom MŠO zo dňa 21. VIII. 1930 číslo 109787/II-30. (Ref. MŠO zo dňa 8. IX. 1930 číslo 59973/II.) prikázaný službou št. reálnemu gymnáziu v Nových Zámkoch, s právnou platnosťou od 1. IX. 1930.

3. *Šúny Ján*, zat. prof. Výnosom MŠO zo dňa 21. VIII. 1930 číslo 109787/II-30. (Ref. MŠO zo dňa 16. IX. 1930 číslo 63513/II. prikázaný službou št. reálnemu gymnáziu v Nových Zámkoch, s právnou platnosťou od 1. IX. 1930.

c) Vymenovanie:

1. *Baláž Gejza*, zat. profesor, bol výnosom MŠO zo dňa 29. IX. 1930 číslo 132281/II-30. (Ref. MŠO zo dňa 16. X. 1930 číslo 71668/II.) ustanovený def. profesorom na syst. mieste pri čl. št. reálnom gymnáziu v Nových Zámkoch, s účinnosťou odo dňa 11. IX. 1930.
2. *Kettner Emanuel*, zat. profesor, bol výnosom MŠO zo dňa 29. IX. 1930 číslo 132282/30-II. (Ref. MŠO zo dňa 13. X. 1930 číslo 71676/II.) ustanovený def. profesorom na syst. mieste pri čl. št. reálnom gymnáziu v Nových Zámkoch, s účinnosťou odo dňa 11. IX. 1930.
3. *Skalický Václav*, zat. profesor, bol výnosom MŠO zo dňa 12. II. 1931 číslo 19835/31-II. (Ref. MŠO zo dňa 8. III. 1931 číslo 15628/II. ustanovený na základe § 70 PZ. definitívnym profesorom, s právnou pôsobnosťou od 16. XII. 1930.
4. *Šuný Ján*, zat. profesor, bol výnosom MŠO zo dňa 29. IX. 1930 číslo 132280/30-II. (Ref. MŠO zo dňa 14. X. 1930 číslo 71659/II.) ustanovený def. profesorom na syst. mieste pri čl. št. reálnom gymnáziu v Nových Zámkoch, s účinnosťou odo dňa 11. IX. 1930.

d) Dovolená:

1. *Hosnedlová Anna*, profesorka, po celý školský rok na zdravotnej dovolenej, udelenej výnosom MŠO. zo dňa 28. III. 1931 číslo 43496/31-II. (Ref. MŠO zo dňa 18. IV. 1931 číslo 25651/II.).
2. *Ruml Václav*, profesor, bol na zdravotnej dovolenej od 15. IX. 1930 do 15. XII. 1930., udelenej mu výnosom Ref. MŠO zo dňa 8. X. 1930 číslo 69697/II., a od 15. XII. 1930 do 31. I. 1931 udelenej mu výnosom MŠO zo dňa 16. I. 1931 číslo 5363/31-II. (Ref. MŠO zo dňa 3. II. 1931 5896/II.).

II. Profesorský sbor na konci školského roku 1930-31.

1. *Bartoš Eduard*, riaditeľ. Vyučoval Z V₁, VI₂, spolu 3 hodiny týždenne. (Vyučoval aj na maď. pobočkách).
2. *Baláž Gejza*, profesor. Vyučoval K Iab_s, II₃, III₂, IV₂, M II₃, Rp Iab₄, spolu týždenne 22 hodín. Správca sbierok kresliarskych. (Vyučoval aj na maď. pobočkách).
3. *Bánó Arnošt*, profesor. Vyučoval M Ib₄, VIII₂, spolu

- 6 hodín týždenne. Správca zbierok fyzikálnych. (Vyučoval aj na maď. pobočkách).
4. *Dulík Jan*, zat. profesor. Vyučoval L III₆, IV₆, VI₄, VIII₄, spolu 20 hodín týždenne.
 5. *Hosnedlová Anna*, profesorka, na zdravotnej dovolenej.
 6. *Kettner Emanuel*, profesor. Vyučoval Čsl Ib₅, III₄, V₃, L V₄, VII₄, spolu 20 hodín týždenne. Triedny VII. triedy. Správca knihovne žiakovskej. Poverený funkciou administratívnej výpomocnej sily riaditeľskej.
 7. *Marková Darina*, supl. profesorka. Vyučovala Čsl II₄, IV₄, spolu 8 hodín týždenne. (Vyučovala aj na maď. pobočkách).
 8. *Nigrin Karel*, zat. profesor. Vyučoval D Ib₁, II₂, V₃, VII₃, L II₆, N III₄, spolu 19 hodín týždenne. Triedny II. triedy.
 9. *Pech Vilém*, profesor. Vyučoval Čsl VI₃, VII₃, VIII₅, Fr VIII₄, N Ia₄, spolu 19 hodín týždenne. Triedny VIII. triedy. Správca profesorskej knihovne, zbierok pre modernú filológiu, biblioteky pauperum a zbierok tlačených výročných zpráv.
 10. *Procházka Jaroslav*, profesor. Vyučoval D Ia₁, III₂, IV₂, VI₃, VIII₄, Z Ia₂, II₂, III₂, IV₂, spolu 20 hodín týždenne. Triedny IV. triedy. Správca zbierok dej. zemepisných.
 11. *Procházková Anna*, profesorka. Vyučovala P Iab₆, II₂, V—VIII₃, Z Ib₂, VII₁, spolu 19 hodín týždenne. Triedna Ib. triedy. Správkyňa zbierok prírodopisných.
 12. *Řehořová Maria*, zat. profesorka. Vyučovala Fr VI₆, VII₃, Ph VII₂, VIII₂, N Ib₄, VIII₂, spolu 19 hodín týždenne. Triedna VI. triedy.
 13. *Skalický Václav*, profesor. Vyučoval M V₃, VI₃, VII₃, F VII₃, VIII₄, G VII₂, VIII₁, N II₄, spolu 23 hodín týždenne. Triedny V. triedy. Správca zbierok MG.
 14. *Šternberková Jiřina*, profesorka. Vyučovala Čsl Ia₅, Fr V₆, N V₂, VI₂, VII₂, spolu 17 hodín týždenne. Triedna Ia. triedy.
 15. *Šulc Karel*, profesor. Vyučoval T I—VIII₁₈, T diev₄, spolu 22 hodín týždenne hry. Správca zbierok telocvičného a herného náradia.
 16. *Šúny Ján*, profesor. Vyučoval Ch IV—VI₆, M Ia₄, III₃, IV₃, F III₃, IV₂, spolu 21 hodín týždenne, Triedny III. triedy. Správca zbierok chemických.
 17. *Zeisel Benedikt*, profesor. Vyučoval Nb rk. I—VIII₁₈, N IV₂, spolu 20 hodín týždenne. Exhortátor.

Výpomocní a vedľajší učitelia.

1. *Krammer Eugen*, prof. maď. pobočiek. Vyučoval nepovinnej maďarčine v 3 oddeleniach, spolu 6 hodín týždenne. (Začiatocníci).
2. *Mrenna Jozef*, prof. maď. pobočiek. Vyučoval nepovinnej maďarčine v 2 oddeleniach, spolu 4 hodiny týždenne. (Pokračujúci).
3. *Placek Vladimír*, učiteľ št. ľudovej školy. Vyučoval relatívne povinnému spevu v Iab—4, a nepovinnému spevu vo 2 oddeleniach, spolu 8 hodín týždenne.
4. *Graf Adolf*, učiteľ v. v. Vyučoval Nb izr. 2 hod. týždenne.

Školník.

1. *Šiška Gustav*, doč. výpom. školník od 1. VIII. 1926.
2. *Pačikovský Alexander*, výpomocný nádenník, celodenne zamestnaný od 1. X. — 31. III.
3. *Pačikovská Helena*, výpomocná nádennička, polodenne zamestnaná od 1. IX. — 30. X. a od 1. IV. — 30. VI.

Kronika ústavu.

1. *Školská budova.* Slovenský kmeňový ústav spolu i s maďarskými pobočkami bol umiestnený v spoločnej budove býv. obec. kat. reálneho gymnázia. Celý ústav s maďarskými pobočkami mal toho roku 20 tried, takže pre nedostatok miestnosti v ústrednej budove, 2 maď. triedy (IIa a IVb) musely byť umiestené mimo ústavu, v žid. ľud. škole v prenajatých miestnostiach.

2. *Školský rok* sa započal 1. septembra dodatočnými, prijímacími a opravnými zkuškami. Pravidelne vyučovanie sa započalo dňa 3. septembra. Vyučovalo sa celým šk. rokom pravidelne a vyučovanie nebolo prerušené žiadnou zvláštnou udalosťou. Školský rok bol ukončený dňa 27. júna.

3. *Úradné návštevy.* a) 5. januára 1931 prehliadol miestnosti ústavu p. min. radca Rudolf Neuhöfer. b) Všeobecnú inšpekciu vykonal na ústave p. zemský školský inšpektor Dr. Štefan Hattala, v dňoch 11—13. mája 1931.

4. *Slávnosti.* 13. októbra o 13. h. 35' zúčastnilo sa žiactvo celého ústavu, korporatívne privítania pána Prezidenta Republiky, ktorý na zpiatočnej ceste z Bratislavy do Topolčianok, zastavil v Nových Zámkoch na ½ hodiny. Vidieť nášho osloboditeľa a očuf jeho hlas, zostane nezapomenuteľnou pamiatkou nás všetkých!

Oslavy štátneho sviatku boli na ústave usporiadané takto:

28. októbra, o ¼, 9 rk. bohoslužby vo farskom kostole. Po bohoslužbách domáca, školská slávnosť v telocvični ústavu, s programom nasledujúcim: 1. Kto za pravdu horí... sborový spev, spieva spevokol gymnázia. 2. Zora: Hymna, recituje Z. Hartanský, žiak VII. triedy. 3. Slávnostný preslov predsedu samovzdelávajúceho krúžku: Frant. Ružičku, žiaka VIII. triedy. 4. Janíček: Andante. Trio. Na huslách hrajú: L. Kusák, T. Rédei, V. Reuss, Z. Šušlík VIII. tr.; E. Falk, G. Viršík VII. tr. s klavírnym doprovodom M. Bosákovej VII. trieda. 5. Hymny. Spievajú so spevokolom gymnázia prítomní.

Po domácej slávnosti zúčastnil sa na celý ústav verejnej

slávnosti, usporiadanej miestnymi kultúrnymi spolkami na námestí, kde k obecnstvu prehovoril zat. prof. J. Dulík.

31. októbra, v prvej vyučovacej hodine vspomienka na »Deň sporivosti«.

22. novembra slávil ústav verejne svoje 10 ročné trvanie, vo veľkom sále Sokolovni programovým večierkom a v nasledujúci deň, založením Podporovacieho Spolku, pre náš ústav nepostrádateľnou, sociálnou inštitúciou (viď. Podporovací Spolok na strane).

Na programovom večierku zahrlo žiactvo veselohru: »Palackého trieda čís. 27.« od F. F. Šamberka. Slávnosť vyniesla ústavu skvelý úspech po stránke morálnej a novozaloženému spolku tiež po stránke finančnej.

Dňa 1. decembra, v každej triede prednášky o československo—juhoslovanskej vzájomnosti, vykonané prof. Nigrínom, prof. Procházkom a prof. Šternberkovou.

Dňa 7. marca oslávili sme 81. narodeniny pána Prezidenta takto:

O 8. hod. vo farskom kostole rk. slávnostné bohoslužby. Po bohoslužbách školská slávnosť v telocvični ústavu s týmto programom: 1. Tečie voda... spievajú unisono žiaci Iab. triedy. 2. M. Braxatoris—Sládkovičov: Tatíčkoví Masarykovi... recituje V. Blanár, žiak Ia triedy. 3. Slávnostný preslov, od V. Reussa, žiaka VIII. triedy. 4. A. Dvořák: Bagately pre 2 husle, čelo a klavír. Hrali prof. Pech a Procházková, p. ing. J. Prosek a p. L. Richter. 5. J. L. Bella: Sviatok Slovenska. Spieva miešaný sbor spevokolu ústavu. 6. Hymny.

Miešaný sbor spevokolu ústavu vystúpil 5. číslom domácej slávnosti i na večernej verejnej slávnosti, usporiadanej miestnymi kultúrnymi spolkami v Sokolovni.

Dňa 27. a 28. marca pamiatka J. A. Komenského a mierová polhodina, vykládaná v každej triede ústavu do centmi dejepisu.

Od 3—10. mája 1931 propagácia Masarykovej Leteckej Ligy, vedúcim dorastu: profesorom K. Nigrínom.

Dňa 4. mája, v poslednej vyučovacej hodine Štefánikova školská slávnosť, s týmto programom: 1. M. Schneider—Trnavský: Hymna Slovenska, spieva mužský sbor spevokolu ústavu. 2. Quido Maria Vyskočil: Pád Ikarův, recituje M. Nemečková, žiačka VII. triedy. 3. Slávnostný preslov, od J. Cabalu, žiaka VIII. triedy. 4. L. Zvěřina: M. R. Štefánik, recituje O. Šulc, žiak II. triedy. 5. Hanuš—Svoboda: Ach keby vedela... dvojspev. Spievajú M. Nemečková VII. tr. a M. Kollmannová IV. tr. 6. Hymny, spievajú unisono prítomní.

Dňa 8. a 9. mája Deň československej—rumunskej vzájomnosti a súčasne vspomienka »Sviatku matiek a de-

ti«. V každej triede 1 hodinové prednášky, vykonané profesormi Procházka, Nigrin, Pech a Kettner.

5. *Rodičovské porady s profesormi* boli toho šk. roku vydržiavané tri. Na prvej, 30. novembra 1930 konanej prehovorila k rodičom prof. J. Šternberková, na téma: »Pomer rodiny a školy« a prof. J. Procházka, na téma: »Prečo prepadajú naše deti na strednej škole?« Na druhej porade 18. januára 1931 konanej prehovoril prof. Šulc, na téma: »Peražovanie žiactva a príprava pre školu«. Na tretej 10. mája 1931 konanej, prehovoril z radu rodičov p. ing. J. Prosek, na téma: »Rodina a škola« a prof. J. Dulík, na téma: »Latinčina na strednej škole«.

Na týchto poradách, rodičmi veľmi slušne navštevovaných, vyvinula sa po každej prednáške čulá debata, do ktorej zasiahovali tak profesori, ako i rodičia. Výsledky týchto porád budú predstreté nariadenému úradu.

6. *Žiacka knižnica* okrem z riadnej dotácie bola doplnená cennými darmi: 1 knihu v cene 100 Kč daroval p. nadporučík Chrastina, 2 knihy v cene 220 Kč darovalo MŠO, 11 kníh v cene 158 Kč dala do knižnice gymnaziálna odbočka Masarykovej Leteckej Ligy. Riadny obeh kníh a vypožičiavanie je ešte vždy hatené nevhodným umiestnením knižnice v nepatrnej miestnosti (7 m × 2,60 m), ktorá slúži aj za maďarskú žiacku knižnicu, aj za kabinet dejepisný. Žiackej knižnici ústavu, ktorý má 290 žiakov, je vyhradená jedna jediná skriňa, v ktorej v 2 radoch na každej polici je uložených 1300 sväzkov. Profesorský sbor snažil sa odpomôcť tomuto nedostatku žiadosťou o mimoriadnu dotáciu na nové skrine, ktorej však nebolo možné nateraz vyhovieť, pretože mimoriadny úver na rok 1931 bol už vyčerpaný. Žiakom vyšších tried knižnica vyhovuje len nepatrne, postradajúc diela mnohých spisovateľov významných, pri vyučovaní literatúry spomínaných. Tiež detská čítba pre žiactvo najnižších tried je pomerne len slabo zastúpená. Najviac užívali knižnice žiaci Ia, Ib, IV. a VIII. triedy. Československú vzájomnosť bolo aj tu badať: už od III. triedy počínajúc žiaci slovenskí si pýtali veľmi často aj české knihy a žiaci českí, zvlášť vo vyšších triedach, diela všetkých významných starších i novších slovenských spisovateľov.

7. *Žiacky vzdelávací krúžok A. Bernoláka* zahájil svoju činnosť valným schromaždením 6. zária, kedy zvolený bol nový výbor z žiakov VI.—VIII. triedy (predseda F. Ružička, tajomník J. Popeliš, pokladník J. Liška a zapisovateľ J. Cabala z VIII. triedy). Z. Harfanský a Š. Hlavatý spravovali krúžkovú čítareň, ktorá bola denne prístupná v miestnosti Ia triedy. Čítareň mala 7 slovenských, 4 české, 3 francúzske a 1 nemecký časopis. Niektoré z nich sa po-

žíčavali pravidelne do miestnej verejnej čítarne, kde členovia krúžku mali dozor za vedenia F. Ružičku a M. Němečkovej. Šachový odbor tiež pokračoval v svojej činnosti. Vedľa väčšieho počtu výborových schôdzok bolo 11 riadnych schôdzok členských. Dňa 18. rújňa prednášal v krúžku V. H. Kurtha z Bratislavy o študentských otázkach, dňa 6. červňa mal informačnú prednášku o vysokoškolských štúdiách MUC. L. Skula. Na pravidelných schôdzkach boli recitácie (tiež vlastných pokusov), referáty a debaty o časových otázkach. Členovia krúžku usporiadali školské spoločné oslavy. Z fondu Slovenskej Ligy odmenení boli traja členovia. Okresný výbor v Nových Zámkoch udelil krúžku podporu 300 Kč na kultúrnu činnosť. Podľa stavu z 6. červňa zbýva na vkladnej knižke 3746.50 Kč. Krúžok viedol prof. V. Pech.

Telesná výchova r. 1930/31. Pravidelného telocviku sú 2 hodiny týždenne v každej triede. Žiačky sú rozdelené v dve skupiny a cvičia v zime po obede, v lete od 7.—8. h. ráno. Cvičí sa väčšinou na školskom dvore, len za nepriazniveho povetria v telocvični.

9. *Školské hry* konajú sa pravidelne v stredu a sobotu odpoľudnia od 2—5, nepravidelne každý deň po vyučovaní. Hraje sa a športuje na dvore ústavu alebo v Sokolovni. Hier sa učasťnia aj profesori. V školskom roku 1930/31. žiaci hráli wolley-ball niekoľko ráz so Sokolom v Komárne a so Sokolom v Nových Zámkoch.

10. *Československý Červený Kríž* má na tunajšom kmeňovom ústave už od niekoľkých rokov odbočku svojho Dorastu. Tohto roku bolo v nej organizovaných 7 tried so 173 členmi. Ponevác činnosť Dorastu je v mnohom ohľade spoločná so skautským oddielom a s krúžkom Bernoláka, kde pracujú väčmi žiaci vyšších tried, preniesol sa väčší záujem o Dorast oproti vľajajšku z vyšších tried na žiactvo tried nižších, ktoré sa už vždy vopred tešilo na nové číslo časopisu Slniečka. Z príčiny hore spomenutej Dorast samostatne na verejnosť nevystúpil, venujúc sa viac vnútornému rozvoju odbočky. Učasťnil sa zato podnikov miestneho spolku Čsl. Č. Kríža, predovšetkým slávnosti Vianočného stromu a ďalej vypomáhal pri jarnej slávnosti dňa 7. júna 1931. Za »vytrvalú a účinnú prácu pre zdravie a službu iným« dostalo sa Dorastu od Ústredia čestného diplomu. Zlé majetkové pomery žiakov ústavu boli príčinou toho, že v tomto roku boli členské príspevky vyberané len čiastkou prisluchajúcou Ústrediu.

11. *Dorast Masarykovej Leteckej Ligy* pri čl. št. reál. gymnáziu v Nových Zámkoch mal toho roku 177 členov zo všetkých tried gymnázia. Z nich 46 odobieralo časopis Mladý Letec a 4 časopis Letec. K propagácii letectva kúpi-

la gymnaziálna odbočka MLL. 15 sväzkov odbornej literatúry pre žiacku knižnicu, okrem toho po 1 sväzku do knižnice profesorskej a Osvetovej Jednoty. Vydala na kúpenie a väzbu kníh celkom 456.40 Kč. Pre fyzikálne zbierky darovala model lietadla (pre plachtenie) v cene 77 Kč, nehľadiac na zakúpenie rôznych slepovacích modelov a súčastí pre modelovacie potrebných. Vedúci písal do časopisu Letec č. 4. t. r. o leteckom románe a žiak Karol Jančár do M. Letca č. 4. článok «Padol i s lietadlom», začo obdržal odmenu vo forme knihy. Žiaci sami na popud ligy urobili modely samoletov a zadovážili si leteckú četbu. Jedon člen dorastu, vstupujúc do vojenskej školy pre pilotov, venuje sa letectvu vôbec. Prijmov bolo 2842.50 Kč, z toho z minulého škol. roku zostalo 1394.50 Kč. Výdavky činily toho roku 1416.70 Kč. Zvyšok pre budúci škol. rok je teda 1425.80 Kč. Vedúcim dorastu bol v tomto roku prof. Karel Nigrín.

12. Oddiel Junákov skautov R. Č. S. mal na konci školského roku 31 členov. Behom školského roku zadržal 45 oddielových schôdzok. 20.—21. IX. 1930 8 členov oddielu účastnilo sa zájazdu na prvé slovenské skautské závody v Žiline. Dňa 23.—24. V. 1931 bolo 17 členov oddielu účastných Skautského dňa v Nitre. 13. X. 1930 vítali skauti v krojoch na stanici Nové Zámky svojho protektora pána prezidenta T. G. Masaryka. Mimo toho účastnili sa skauti I. oddielu vojenskej slávnosti odovzdania standardy 3. jazd. pluku v Nových Zámkoch 27. a 28. IX. 1930, slávnosti padlých vojakov 4. IV. 1931, jarnej slávnosti Čsl. Červeného Kríža 7. a 8. VI. 1931. Oddiel usporiadal 6. XII. večierok s výchovným a zábavným programom. Vychádzky oddielové byly: 1 celodenná, 2 polodenné, okrem podnikov družinových. Skautský výevik pokročil tak, že zkušky nováčkovské byly ukončené a bola pripravovaná zkuška druhotriedna, ktorú složili dosiaľ 3 členovia. Skautský slub složia do konca roku všetci členovia oddielu. Niekoľko členov oddielu sa zúčastní slovanského Jamboree 28. VI.—2. VII. 1931 v Prahe.

13. Školské výlety. 25. septembra bolo 29 žiakov ústavu za vedenia prof. K. Nigrína, J. Procházku a B. Zeisla na exkurzii v Komárne, kde si prehliadli muzeum, elektrárňu a prístav.

6. novembra, prehliadlo si 25 žiakov VI. triedy, za vedenia prof. Šúnyho a Dulíka šuriansky cukrovar.

29. mája bolo 28 žiakov Ia. triedy, za vedenia prof. Šternberkovej, na jednodňovom výlete v Topolčiankach, kde si prehliadli park. Toho samého dňa odišlo 65 žiakov za vedenia prof. Nigrína, Skalického a Šulca na Devín cez Bratislavu, kde si prehliadli zemedelské muzeum a prístav.

29. a 30. mája bolo 29 žiakov za vedenia prof. Šúnyho a Dulíka v Trenčianskych Tepliciach a v Hor. Motešič-

ciach. V tú samú dobu bolo 19 žiakov za vedenia prof. Procházku v Prievidzi a v Bojniciach (zámok, kúpele), ďalej cez Nemecké Právno vystúpili na Klak, opozreli si handlovské bane a cez Kremnicu (mincovňa) sa vrátili domov (2½ dňa).

V tejto dobe išla VI. trieda a čiast VII. triedy do Považskej doliny, na Sulovské skaly za vedenia prof. Řehořovej a prof. Pecha.

14. Zdravotný stav žiactva bol v celku uspokojivý. 16. mája bolo prevedené povinné očkovanie 14 ročných žiakov p. Dr. Emerichom Rothom a p. Dr. Ladislavom Haasom. Dňa 19. júna bola MŠO. nariadená prednáška o tuberkulóze a alkoholizme, pre žiactvo celého ústavu vykonaná p. mestským hlavným lekárom p. Dr. M. Rothom.

15. Zkušky dospelosti. V podzimnom období dňa 26. septembra sa konaly za predsedníctva p. zši. Dr. Štefana Hattalu. Prihlásili sa 2 kandidáti. Obaja boli reprobovaní na pol roka.

V únorovom období dňa 19. februára sa konaly za predsedníctva p. zši. Františka Malotu. Prihlásili sa 3 kandidáti. Hilda Dubovská a Ján Strelka boli uznaní za dospelých väčšinou hlasov a 1 kandidát bol reprobovaný po druhýkrát na pol roka.

V letnom období 1931 sa konaly ústné zkušky dospelosti po prvýkrát podľa nových predpisov (výnos MŠO. zo dňa 12. I. 1931 čís. 183328-II.), za predsedníctva p. Jána Roubala, riaditeľa čsl. št. diev. ref. reálneho gymnázia v B. Bystrici, v dňoch 15—17 júna. Ku zkuške sa prihlásilo 26 žiakov verejných a 1 reprob. abiturient. Ku zkuške bolo pripustených 23 žiakov verejných a 1 reprob. abiturient, ktorý skladal zkušku podľa starých predpisov.

Z týchto dospelí s vyznamenaním: 1. Štefan Hlavatý, 2. Vladimír Jančík, 3. Leopold Novák.

Dospelými boli uznaní: 1. Jarmila Bazalová, 2. Ervín Bäck, 3. František Bošánsky, 4. Julius Fegyveres, 5. Julius Kálmán, 6. Ladislav Kusák, 7. Jaroslav Liška, 8. František Ostatný, 9. Jozef Popeliš, 10. Tibor Rédei, 11. Vojtech Reus, 12. Julius Sitár, 13. Štefan Štefánik, 14. Helena Tóthová, 15. Ladislav Vaňhara, 16. Štefan Vašek, 17. Eugen Zelinka.

Opravná zkuška z jedného predmetu povolená bola trom kandidátom.

Jaroslav Jelínek, zkušáný podľa starého zkušobného poriadku, bol uznaný dospelým väčšinou hlasov.

Ref. MŠO v Bratislave prikázal tunajšiemu ústavu k zkuškam dospelosti v podzimnom období 1931 štyroch externistov. K predbežným zkuškam týchto zkušok dospelosti dostal sa z nich jeden, ktorý z dvoch predmetov nevyhovel a dostal povolenie k opravnej zkuške v septembri 1931.

Sbierky učebných pomôcok.

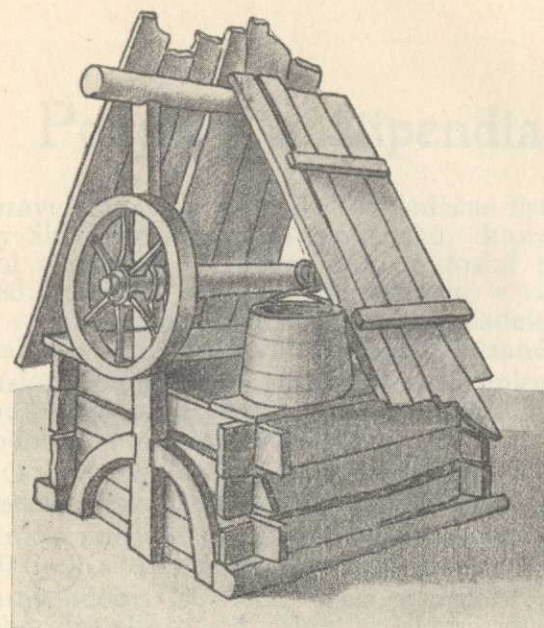
A.) *Fond na učebné pomôcky.* Schválený zbytok z predošlého škol. roku: 707.20 Kč. Príjem na začiatku šk. roku 1930/31 bol: 20.150 Kč.

B.) *Fond na telocvičné hry.* Zbytok zo šk. roku 1929/30 bol: 3077.70 Kč. Príspevky na šk. r. 1930/31 činily 2215.50 Kč. Týchto fondov na udržiavanie a zvelaďovanie jednotlivých zbierok bolo použité takto:

Sbierky	Na sbierku pripadol obnos		Súhrn výdavkov		Kolkó položiek pribudlo?		Stav na konci šk. r. 1930—31.			
	Kč	h	Kč	h	Čís.	Kus.	Počet inv. čís.	Kusov sväzkov	Cena	
									Kč	h
A) Z fondu na učeb. pomôcky:										
1. Knihovňa prof.*)	2983	11	3227	—	47	52	2498	4739	52689	60
2. Knihovňa žiacka	3575	25	3428	60	194	216	2656	2947	33217	05
3. Sb. fyzikálna	5145	83	4542	90	28	28	423	563	53244	41
4. „ prírodopisná	2643	65	2513	90	9	13	660	1916	22992	40
5. „ chemická	2128	23	2112	80	7	8	279	480	18456	80
6. „ deje-zemepisná	1421	28	1413	90	8	11	234	659	28390	40
7. „ mat.-geom.	1332	90	1210	90	10	31	109	232	9990	50
8. „ kreslenia	1017	37	941	30	22	63	302	940	7527	30
9. „ moder. filol.	609	60	600	—	60	60	90	96	1935	05
Spolu:	20857	22	19991	30	385	482	7251	12572	228443	51
B) Z fondu na telocvič. hry:	5293	20	5107	70	22	64	225	695	26635	40
A) a B) spolu:	26150	42	25099	—	407	546	7476	13267	255078	91

*) Vlni v tom sbierka mod. fil.

Práce žiakov.

R. Kliský IV. tr.

J. Kukan III. tr.

R. Kliský IV. tr.

Podpory a štipendia.

V správe ústavu sa nachádza zakladačná listina 500 Kč, základiny Slovenskej Ligy na Slovensku, ktorej základný obnos bol z rôznych výťažkov ústavu dosiaľ rozmnožený na 1417.80 Kč. Dosavadné úroky kapitálu, v obnose 83.20 Kč, boli v intenciach zakladačnej listiny rozdelené tak, ako je to v tabuľke individuálnych podpôr vykázané.

Mestské zastupiteľstvo mesta Nové Zámky, poskytuje od kalendárneho roku 1930 podporovaciemu spolku stálu, ročítu podporu, v obnose 1000 Kč.

Čsl. O. J. v Nových Zámkoch ošatila k vianociam 9 žiakov ústavu obuvou »Busi«, v cene 687 Kč.

Federácia strojvodcov poskytla podporovaciemu spolku ústavu 100 Kč a Americko Slovenská Banka 50 Kč daru.

Miestny odbor Čsl. Červ. Kríža, z príležitosti slávnosti vianočného stromku ošatil celým oblekom dvoch žiakov ústavu.

Okresný úrad v Nových Zámkoch podporoval z okresných prostriedkov, rozpočtu okresu novozámockého ústavne ustanovizne takto: Podporovaciemu spolku 300 Kč, Bernolákovu krúžku 300 Kč, Skautskému oddielu 200 Kč.

Roľnícka vzájomná pokladnica v Nových Zámkoch, obdarovala dňa 20. IV. 1931 našich 34 chudobných a utisnutých žiakov obedom.

Podporovací spolok ústavu obdaroval k vianociam 8 žiakov ústavu látkou na šaty, topánkami, poľažne oblekom.

V mene ústavu dakujeme všetkým podporovateľom a priaznivcom ústavu za rôzne výhody a dary žiactvu ústavu poskytnuté a v mene našich usilovných, nadaných, ale chudobných žiakov — prosíme o ďalšiu dobročinnosť.

Bibliotheca pauperum prešla v šk. roku 1930/31 do majetku podporovacieho spolku. Novo kúpených kníh bolo 34. Počet podporovaných žiakov a finančný náklad na knižnicu vykazuje tabuľka príjmov a výdavkov. Koncom šk. r. 1930/31 vyradí sa veľký počet kníh už nevyhovujúcich lebo dlhým užívaním zničených.

Podporovací spolok pre študentov slovenských tried pri

čsl. štát. reál. gymnáziu v Nových Zámkoch bol založený z príležitosti 10-ročného trvania ústavu. Deň po verejnej slávnosti v Sokolovni, 23. novembra 1930 v kresliarni ústavu bola ustavujúca valna hromada, veľmi početne rodičmi navštvivená. Stanovy spolku¹⁾ boli schválené Krajiniským úradom v Bratislave 4. februára 1931 č. 10781/8/1931. Predsedom je Eduard Bartoš, riaditeľ gymnázia, miestopredsedom František Valenta, riaditeľ úradu pre nákup tabáku, jednatelom prof. Emanuel Kettner, pokladníkom Ing. Jaroslav Prosek, správcom bibliotéky pauperom, ktorá prešla v majetok spolku, prof. Vilém Pech. Dňa 3. marca 1931 otvoril spolok vlastný šekový účet u Poštovej sporiteľne v Prahe. Hneď po založení začal spolok rozsiahlu činnosť na zadováženie základného kapitálu, ktorý koncom šk. r. dosiahol výšky 12779 Kč. Spolok má dnes 9 zakladajúcich členov, (200 Kč v 4 čiastkach raz pre vždy), 15 činných členov (50 Kč na 1 škol. rok), 52 prispievajúcich (20 Kč na 1 škol. rok). S prosbami o pomoc obracal sa tak na jednotlivcov (pred víanocami), ako aj na zastupiteľstvá (pred veľkou nocou) tých obcí a okresov, z kade je najviac chudobného žiactva. 21. marca 1931 usporiadal spolok v telocvični ústavu Beethovenov večer, ktorý bol novinkou a opravdovým požitkom hudbymilovného obecnstva novozámockého a vyniesol na dobrovoľných príspevkoch v prospech spolku 910 Kč.

¹⁾ STANOVY podporovacieho spolku pre študentov slovenských tried pri čsl. št. reálnom gymnáziu v Nových Zámkoch.

§ 1. Meno spolku je Podporovací spolok pre študentov slovenských tried pri čsl. št. reálnom gymnáziu v Nových Zámkoch.

Sídlom spolku sú Nové Zámky, jednacou rečou je jazyk československý.

Spolkový rok súhlasí s školským rokom.

§ 2. Cieľom spolku je:

a) podporovať stravovaním, ošatením, knihami a inými učebnými pomôckami chudobných a pilných žiakov dobrého chovania bez rozdielu vierovyznania, študujúcich v slovenských triedach čsl. štátneho reálneho gymnázia v Nových Zámkoch,

b) podporovať spoluprácu rodiny a školy.

§ 3. Politika je z činnosti spolku vytvorená.

§ 4. Určeného cieľa sa má dosiahnuť príspevkami členov, darmi a výťažkami vlastných podnikov, na pr. poriadaním divadiel, prednášok, koncertov, hudobných a tanečných akademii, sjazdov, výletov ap.

§ 5. Členovia spolku sú: čestní zakladajúci, riadni a prispievajúci.

Členom spolku môže byť len československý štátny občan.

§ 6. Členom čestným sa stane, kto za podstatné zásluhy o spolok alebo za iné vynikajúce pôsobenie na návrh výboru valným shromaždením bol zvolený a voľbu prijal.

Členom zakladajúcim môže byť každá súkromná alebo právna osoba,

ktorá složí raz na vždy 200 Kč, alebo i viac, a túto základinu lebo naraz splatí, lebo v štyroch ročných splátkach po 50 Kč spláca.

Členom riadnym je ten, kto sa zaviazal ročne platiť spolku aspoň 50 Kč.

Členom prispievajúcim je ten, kto prispeje ročne aspoň 20 Kč.

Zápisné pre každého člena je 5 Kč raz pre vždy.

Členstvo osôb súkromných je viazané minimálnym vekom 18 rokov.

§ 7. Všetci členovia majú právo na valných shromaždeniach podávať návrhy a ponosy, hlasovať a voliť výbor. Povinnosťou ich je zaplatiť členských príspevkov a snažiť sa, aby spolok čo najlepšie plnil svoj úkol.

§ 8. Členom byť prestáva, kto vystúpil a vystúpenie ohlásil pokladníkovi spolku, kto napriek vyzvaníu ročného príspevku nesložil, alebo kto bol výborom zo spolku vylúčený zo závažných dôvodov. Členovia výborom zo spolku vylúčený majú právo odvolať sa na valné shromaždenie.

§ 9. Spolkové záležitosti spravuje a) valné shromaždenie, b) výbor.

§ 10. Riadne valné shromaždenie sa síde na predbežné pozvanie predsedu (počpredsedu) v mesiaci septembri. V dôležitých prípadoch na žiadosť štvrtiny členov môže svoláť predseda (podpredsa) aj inokedy mimoriadne valné shromaždenie.

§ 11. Valné shromaždenie a) rokuje a usnáša sa o záležitostiach spolkových, posudzuje a schvaľuje zprávy výboru a jednotlivých funkcionárov spolku,

b) volí predsedu, 6 členov výboru, 3 náhradníkov, ako aj 2 zúčmateľov účtov,

c) usnáša o prípadnej zmene stanov lebo o rozpustení spolku.

Aby usnesenie valného shromaždenia bolo platné, je potrebná prítomnosť aspoň $\frac{1}{3}$ členov spolku. Keby sa členovia v tomto počte nesišli, má valné shromaždenie právo po hodine rozhodovať bez ohľadu na počet prítomných členov, čo však musí byť na svolávacej listine označené.

Vynímajúc prípadu zmeny stanov lebo rozpustenia spolku, ku ktorým uzavretiam je treba súhlasu dvoch tretín prítomných, rozhoduje valné shromaždenie prostou väčšinou hlasov. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

§ 12. Správu vecí spolkových vedie výbor skladajúci sa z predsedu, z 6 členov výboru a 3 náhradníkov. Stálym členom výboru je riaditeľ čsl. št. reálneho gymnázia v Nových Zámkoch, ostatných členov a náhradníkov volí valné shromaždenie akklamáciou, lebo na žiadosť aspoň dvoch členov tajným hlasovaním. Voľby sa konajú na rok. Odstupujúci môže byť opäť vyvolený. Výbor volí zo svojho stredy jednatela, pokladníka a správcu bibliotéky pauperum, ktorý musí byť členom profesorského sboru čsl. št. reálneho gymnázia v Nových Zámkoch.

Predseda (podpredsa) svoláva a riadi schôdzky výboru aj valného shromaždenia a zastupuje spolok na vonok. Má tiež právo s do-

datočným schválením výboru sám poukázať v naliehavých prípadoch obnos do 100 Kč.

Jednatelovou povinnosťou je v skutok uvádzať usnesenia výboru a valného zhromaždenia a viesť všetky jednacie spisy spolku.

Pokladníkovou povinnosťou je viesť finančné záležitosti spolku.

Správca bibliotéky pauperum požičiava učebnice a stará sa o ich udržovanie.

Listiny spolku podpisuje predseda a jednatel.

§ 13. Výbor vedie správu spolku a spolkového majetku. Koná všetko, čo stanov nevyhradzujú pravomoci valného zhromaždenia, menovite určuje spôsob podporovania žiakov. Výbor sa schádza, kedykoľvek ho predseda svolá, najmenej 4 razy ročne. Usnáša sa platne, keď je prítomná aspoň polovica členov, prostou väčšinou hlasov.

Predseda (podpredseda) musí svoláť výbor, keď to žiada aspoň jedna tretina členov s udaním dôvodu. Proti uzavretiam výboru možno sa odvolať behom 14 dní k valnému zhromaždeniu.

§ 14. Bez usnesenia valného zhromaždenia zanikne spolok, keď počet jeho členov klesne pod 10. Majetok zrušeného spolku prípadne čl. št. reálnemu gymnáziu v Nových Zámkoch, ktoré ho použije podľa usnesenia profesorského sboru v prospech chudobných žiakov.

Každá zmena stanov, uzavretie o rozchodu spolku a obrátenie jeho majetku pred prevedením podlieha schváleniu príslušných politických úradov.

§ 15. V prípade, ak spolok nedodrží svoj v stanovách určený cieľ a postup, poľažne prekročí svoju právomoc a ďalším jeho účinkovaním by bol ohrozený záujem štátu alebo hmotný záujem členov spolku, môže vláda RČS bezodkladne zastaviť jeho činnosť a dľa výsledku riadneho vyšetrovania, ktoré sa má po zastavení činnosti nariadiť, konečne ho i rozpustiť, alebo pod farchou rozpustenia zaviazat k najpresnejšiemu dodržiavaniu stanov.

Individuálne podp. udelené žiakom ústavu v šk. r. 1929-30.

(Dodatok k výr. zpráve za šk. r. 1929-30)

Bež. čís.	Meno žiaka	Trieda	Štipendium	Obnos	Poznámka
	Hečko Rudolf	VI.	Milenárne štipend. mesta N. Zámkoch	200 Kč	
	Reus Vojtech	VII.	Štátna štud. podpora MŠO v Prahe	500 Kč	
	Sládkovičová Frant.	III.	„	400 Kč	
	Palacka Vincenc	II.	„	400 Kč	

Individuálne podpory, udelené žiakom ústavu v šk. r. 1930-31.

Bež. čís.	Meno žiaka	Trieda	Udelené	Obnos Kč	Poznámka
1	Kliský Rudolf	IV.	Krajinským úradom v Bratislave	1250	
2	Tóthová Helena	VIII.	„	500	Povolené do konca I. polroka 1930-31.
3	Federič Florián	IV.	„	750	
4	Sládkovičová Františka	IV.	„	750	
5	Vítek František	IV.	„	375	Povolené do konca I. polroka 1930-31.
6	Kováč Pavel	V.	„	562 50	
7	Jančár Karol	II.	„	500	
8	Zajačík Viliam	II.	„	500	
9	Kukan Ludvík	III.	„	500	
10	Sločík Alojz	III.	„	500	
11	Buran Štefan	V.	„	500	
12	Deutschová Olga	Ia.	Rodinou neb. L. Singera N. Zámky	200	
13	Kala František	Ib.	Gen. finančným riadiť. v Bratislave	500	
14	Vitoullová Zora	II.	„	500	
15	Varga Ladislav	VII.	Pálffyovskou základňou v Prahe	700	
16	Hrubý Julius	VI.	„	700	
17	Lipták Juraj	II.	„	700	
18	Hečko Rudolf	VII.	Milenárne štip. mesta N. Zámky	200	
19	Guzíková Hermina	V.	Štátna štud. podpora MŠO v Prahe	500	
20	Hlavatý Štefan	VIII.	„	400	
21	Popeliš Jozef	VIII.	„	100	Na návrh prof. sboru z daru udeleného Jozefom Kontrom, finančným radcom v Nových Zámkoch
22	Šesták Vincenc	III.	„	100	
23	Cabala Jozef	VIII.	Úroky základny Slov. Ligy	27-80	
24	Reus Vojtech	VIII.	„	27-70	
25	Ružička František	VIII.	„	27 70	

Bež. čís.	Meno žiaka	Trieda	Udelené	Obnos Kč	Poznámka
26	Cabala Jozef	VIII.	Spolkom Juhoslov. Akademikov v N. Z.	50	
27	Kusák Ladislav	VIII.	"	50	
28	Ostatný František	VIII.	"	50	
29	Reus Vojtech	VIII.	"	50	
30	Štefánik Štefan	VIII.	"	50	
31	Tóthová Helena	VIII.	"	50	
32	Vašek Štefan	VIII.	"	50	
33	Vaňhara Ladislav	VIII.	"	50	

Prehľad príjmov a výdavkov v školskom roku 1930—31 do 6. VI. 1931.

Bolo prijaté	Kč	h	Bolo vydané na	Kč	h	Počet žiadateľov	Počet podporovaných	Poznámky
Z výnosu základ imania	6381	90	Ošacovanie	892	—	8	8	
Na členských príspevkoch	3780	—	Stravovanie	—	—	—	—	
Na študentských príspevkoch	543	50	Knihovňu pauperum	857	60	163	160	
Zo štud. a spol. podnikov	1710	—	Učebné pomôcky	—	—	—	—	
Od verejnoprávnych korporácií	2290	—	Peňažné podpory	—	—	—	—	
Na daroch	150	—	Lieky	188	70	1	1	
Z rôznych prameňov	125	50	Administrativu	360	35	—	—	
Šekový úrad	149	75	Rôzne	53	—	—	—	
Celkom prijaté	15130	65	Celkom vydané	2351	65	—	—	

Štatistický prehľad.

(Privatisti sú označení malou číslicou vpravo hore.)

	T R I E D A										I-VIII	
	Ia	Ib	II	III	IV	V	VI	VII	VIII			
a) Počet.												
Koncom šk. r. 1929—30	—	—	26	28	44	35	50	29	19	29	26	286
Počiatkom šk. r. 1930—31	—	—	38 ¹	40	51	38	35	34	28	19	25 ¹	308 ²
Medzi šk. r. pristúpili	—	—	—	1	—	1	—	—	1	1	1	5
Spolu teda prijatých	—	—	38 ¹	41	51	39	35	34	29	20	26 ¹	313 ²
Z tých tunajších postúpilo	—	—	36	37	44	29 ¹	26	26	24	14	22	258 ¹
" " " opakuje	—	—	1	1	1	3	7	3	2	2	3 ¹	23 ¹
" " cudzích postúpilo	—	—	—	—	3	2	1	1	2	1	—	10
" " " opakuje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Medzi šk. r. vystúpilo	—	—	1 ¹	3	3	4	1	4	1	3	1	21 ¹
Koncom šk. r. 1930—31	—	—	37	38	48	34 ¹	34	30	28	17	25 ¹	291 ²
V tom je žiakov riadnych	—	—	24	24	34	30	28	26	27	13	23	229
" " " žiačiek	—	—	13	14	14	4	6	4	1	4	2	62
" " " privatistov	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
" " " privatistiek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Rodisko.												
Nové Zámky	—	—	2	1	4	4	4	4	1	3	4	27
Slovensko okrem N. Z.	—	—	31	27	32	24	25	18	22	12	14 ¹	205 ¹
Zem Česká	—	—	2	2	3	2 ¹	3	4	3	1	—	20 ¹
Zem Moravskosliezská	—	—	1	4	2	2	1	1	—	1	3	15
Cudzina	—	—	1	4	7	2	1	3	2	—	4	24
c) Bydlisko.												
V mieste u rodičov	—	—	16	12	20	9	14	7	5	11	9 ¹	103 ¹
" " " zodpov. dozorcov	—	—	1	3	3	6	3	3	1	2	7	29
Prispevní	—	—	20	23	25	19 ¹	17	20	22	4	9	159 ¹
d) Štátna príslušnosť.												
Československá republika	—	—	37	36	47	34 ¹	34	30	28	17	25 ¹	288 ²
Cudzina	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3
e) Reč materinská.												
Československá	—	—	30	32	40	32 ¹	32	29	27	13	24 ¹	259 ²
Maďarská	—	—	5	4	6	1	1	1	1	3	1	23
Nemecká	—	—	2	2	2	1	1	—	—	1	—	9
f) Náboženstvo.												
Katolíci lat. obradu	—	—	33	26	39	26 ¹	24	26	27	10	22 ¹	233 ²
" " gréc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Evanj. aug. vyznania	—	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—	5
" " refor.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
" " českokat. cirkev	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	3
Izraeliti	—	—	4	5	3	4	7	3	—	6	1	33
Bez vyznania	—	—	—	1	2	1	—	—	—	1	—	5
Českoslov. náb.	—	—	—	—	3	1	2	1	—	—	2	9
Pravoslavní	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2

		T R I E D A									
		Ia	Ib	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
g) Rok narodenia.											
Narodených r.											
1906	— — —	—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	0 ¹
1908	— — —	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
1909	— — —	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
1910	— — —	—	—	—	—	—	1	2	—	1	4
1911	— — —	—	—	—	—	—	—	—	6	8	14
1912	— — —	—	—	—	—	—	2	6	3	6	17
1913	— — —	—	—	1	3	4	4	9	5	7	29
1914	— — —	—	—	1	5	3	8	3	—	—	20
1915	— — —	—	—	6	9	6	14	3	—	—	38
1916	— — —	—	1	5	10 ¹	16	6	—	—	—	38 ¹
1917	— — —	2	1	5	9	4	—	—	—	—	21
1918	— — —	5	6	17	4	—	—	—	—	—	32
1919	— — —	20	16	15	—	—	—	—	—	—	51
1920	— — —	10	14	—	—	—	—	—	—	—	24
h) Nepovinné predmety.											
Spev	— — —	—	—	10	6	6	6	5	11	5	49
Ručné práce	— — —	22	22	—	—	—	—	—	—	—	44
Maďarčina	— — —	—	—	—	31	21	16	16	12	16	112
i) Platy žiakov.											
Od školného oslob.	v I. polr.	30	29	47	29	23	28	26	13	20	245
	v II. polr.	26	26	38	20	22	22	19	7	18	198
100 Kč škol. plat.	v I. polr.	—	—	—	1	1	2	—	1	—	5
	v II. polr.	—	1	—	1	1	—	—	1	—	5
200 Kč škol. plat.	v I. polr.	8 ¹	11	4	8	11	4	3	5	5 ¹	59 ²
	v II. polr.	11 ¹	10	10	13 ¹	11	8	9	10	8 ¹	90 ²
Školné v celku Kč	v I. polr.	1800	2400	800	1700	2300	1000	600	1100	1200	12900
	v II. polr.	3400	2600	2000	2900	2300	1700	1800	2100	2000	20800
Prijímacie taxy Kč	— — —	760	800	80	80	80	100	80	60	80	2120
Príspevky na učeb. pom. Kč	— — —	780	820	1000	800	690	680	580	400	550	6300
" hry	— — —	117	123	150	120	103	50	102	87	60	945
Taxy za duplikáty	— — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	330
k) Klasifikácia.											
A) Dodatkom ku šk. r. 1929—30.											
Pri oprav. zkuške	obstáli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" "	neobstáli	2	1	4	—	2	2 ¹	2	2	2	17 ¹
" dodat.	obstáli	1	1	2	3	4	—	—	1	1	13
" "	neobstáli	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Nedostavili sa	— — —	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	0 ¹
Výsledok šk. r. 1929—30.											
Výborne spôsobilí	— — —	7	4	5	12	6	1	3	3	3	44
Spôsobilí	— — —	15	20	32	17	34	24 ¹	14	22	18	196 ¹
Nespôsobilí	— — —	4	4	7	6	10	3	2	2 ²	5	43 ²
Neklasifikovani	— — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
B) Koncom šk. r. 1930—31.											
Výborne spôsobilí	— — —	7	6	11	4	2	3	3	3	3	42
Spôsobilí	— — —	22	22	24	20	21	12	18	10	20	169

		T R I E D A									
		Ia	Ib	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	I-VIII
Nespôsobilí	— — —	4	8	5	9 ¹	5	10	2	—	—	43 ¹
Opravné zkušky	— — —	4	2	8	1	5	5	3	—	2 ¹	35 ¹
Dodatočné zkušky	— — —	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Neklasifikovani	— — —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
l) Zamestnanie rodičov žiactva.											
Obchodníkov a živnostníkov	—	9	8	10	6	4	7	5	6	3	58
Roľníkov	— — —	7	7	12	7	9	7	6	—	5	60
Úradníkov, učiteľov, lekárov atď.	—	11	13	21	6 ¹	9	8	6	4	5	83 ¹
Vojakov	— — —	2	1	—	—	1	—	—	1	1	6
Sriadencov a robotníkov	— — —	8	9	5	15	10	8	10	5	10 ¹	80 ¹
Súkromníkov	— — —	—	—	—	—	1	—	1	1	1	4

Soznam žiakov.

Ziaci hviezdíčkou označení su výborne spôsobilí. Za menom je uvedené rodisko a v zátvorke () trvalé bydlisko rodičov, kým je rozdielne od rodiska. Celkom v zátvorke [] sú mená tých žiakov, ktorí pred koncom šk. roku z ústa-
vu vystúpili:

Ia trieda.

[1. Viera Aichlerová, Nová Paka (Slovenský Meder)].
2. *Karol Blanár, Holič (Nové Zámky). 3. *Vincenc Blanár Húl (Nové Zámky). 4. *Olga Deutschová, Malé Ďarmoty (Kamenica n. Hronom). 5. Štefan Dragúň, Zbehy (Komjatice). 6. Alexander Farkaš, Šaľa. 7. Otto Fiala, Šurany. 8. *Maria Füleová, Vráble (Komárno). 9. František Hajduček, Olomouc (Nové Zámky). 10. *Elsa Hartwichová, Deštná (Slov. Meder). 11. Hanna Herrmannová, Pokost (Nové Zámky). 12. Anton Hlavačka, Cabaj (Starý Degeš). 13. Julius Hrotek, Žilina (Šoproň). 14. Anna Hulalová, Komjatice. 15. *Margita Husárová, Kremnica (Nové Zámky). 16. Jaroslav Jiránek, Praha-Podolí (Nové Zámky). 17. Jozef Kalík, Nitra (Nové Zámky). 18. Pavel Kelemen, Komjatice. 19. Ondrej Killian, Šurany (Kopeč). 20. Jozef Kontra, Rim. Sobota (Nové Zámky). 21. Margita Krásna, Mad. Šók (Nové Zámky). 22. Ján Kutyka, Šurany. 23. Anton Lachký, Beluš (Komjatice). 24. Jozef Molnár, Dolný Ohaj. 25. Katerina Ondračková, Kostolný Sek. 26. Pavel Pastor, Veľké Ludince (Köbölkút). 27. Alžbeta Ružičková, Malý Várad (Nové Zámky). 28. Ludevít Slabý, Šaľa (N. Zámky). 29. Alice Společná, Solčany (Topolčianky) privatistka. 30. Julia Stribulová, Levice (Nové Zámky). 31. Viktoria Stribulová, Levice (Nové Zámky). 32. Drahoslava Šudrichová, Nové Zámky. 33. Štefan Švec, Dolný Ohaj. 34. Karol Tamaškovič, Šurany. 35. Ján Točík, Krásno n. Kysúcou (Nové Zámky). 36. Julius Vičík, Nové Zámky. 37. *Pavel Vízy, Dolný Ohaj. 38. Helena Vnučková, Veča n. Váhom (Starý Degeš). 39. Eugen Wälder, Zabokreky n. Nitrou.

Ib. trieda.

1. *Františka Bachová, Malý Várad. 2. František Bóka, Necpaly (Nové Zámky). 3. Magdalena Borošová, Ružom-

berok (Köbölkút). 4. Gašpar Dikan, Nová Ďala (Stará Ďala). 5. Jaromír Durna, Hluk (Veľký Kýr). 6. Edita Farkašová, Stará Ďala. 7. Otto Flaschner, Močenok. 8. Julius Gúzik, Šaľa. 9. Vladimír Hejníček, Kroměříž (Nové Zámky). 10. Maria Horňáková, Nové Zámky. 11. Božena Horvátová, Lisková (Nové Zámky). 12. Jaroslav Husák, Ondřejov (Dolný Ohaj). 13. Ján Jurčo, Východná (Mudroňovo). 14. František Kala, Molenburk (Stará Ďala). 15. Jozef Kollmann, Trenčín (Nové Zámky). 16. [Ružena Košanová, Ruská Jasenice (Komárno)]. 17. Viera Krajčiková, Bánovce. 18. Alí-
ce Krausová, Šurany (Nové Zámky). 19. *Karolina Kubincová, Pivnica (St. Degeš). 20. Dezider Lehocký, Šurany. 21. Martin Machalík, Dlhopole (Nové Zámky). 22. Vítězslav Mareček, Chrudim (Nové Zámky). 23. [Magdalena Molnářová, Parkán (Nové Zámky)]. 24. *Anna Mornsteinová, Hubča (Köbölkút). 25. *Pavel Ondrus, Pitvároš (Nová Vieska). 26. Izabela Pasteková, Kremnica (St. Ďala). 27. Juraj Polgár, Stará Ďala. 28. Jozef Pražák, Rimavská Sobota (Komárno). 29. Jozef Putera, Šaľa. 30. Zuzana Schwitzerová, Šurany. 31. Jozef Stanko, Polhora (Nové Zámky). *32. Marie Straková, Nedakonice (Nové Zámky). 33. Štefan Šafárik, Tardošked (Bratislava). 34. [František Šmida, Šaľa]. 35. Ondrej Štark, Šurany. 36. Jirí Štolc, Tuapsa (Köbölkút). 37. *Maria Tvrdoňová, Malý Várad. 38. Irena Ťrményiová, Komjatice (Kostolný Sek). 39. Karol Varga, Stará Ďala. 40. Ladislav Vengh, Topolčany (Nové Zámky). 41. Karol Vítek, Slov. Meder (Nové Zámky).

II. trieda.

1. [Magdalena Adlerová, Vráble (Nové Zámky)]. 2. *Ivan Bánó, Bánovce (Nové Zámky). 3. Maria Bednáriková, Bánovská Kesa. 4. Štefan Bolczek, Hlohovec (Nové Zámky). 5. Karol Burda, Selice (Ondrohov). 6. Irena Burkovská, Banská Bystrica (Nové Zámky). 7. Ján Cintula, Nové Zámky. 8. Ján Červeň, Abrahomová (Hetín). 9. Maria Daňková, Viedeň (Nové Zámky). 10. Ernestina Druzgalová, Budapešť (Nové Zámky). 11. Václav Gardík, Riečnica. 12. *Cecilia Homolová, Kostolný Sek. 13. Jaroslav Hájek, Olomouc (Parkán). 14. Karol Jančár, Slovenský Meder. 15. *Bedřich Kadula, Přerov (Nové Zámky). 16. Juraj Kellyér, Šurany. 17. *František Kiripolský, Nové Zámky. 18. *František Konrád, Sekule Trnovec n/Váhom). 19. *Ján Kosiba, Fedýmeš n. Žitavou. 20. Ladislav Kováč, Trenčín (Komárno). 21. Milan Kratochvíl, Borský Sv. Jur (Nové Zámky). 22. Štefan Libárik, Seldín. 23. *Juraj Lipták, Lót. 24. Květoslava Lorencová, Náchod (Nové Zámky). 25. Margita Markovičová, Velká Maňa (Šurany). 26. Ladislav Matyašovský, Komjatice. 27. [František Máté, Horný Hričov (Tardoš-

ked)]. 28. Václav Mornstein, Hubča (Köbölkút). 29. Alexander Morvay, Kostolný Sek (Malá Máňa). 30. Ladislav Nagy, Šurany. 31. František Pekárek, Skalka-Podbřezí (Nové Zámky). 32. Ján Pelikán, Nitra (Stará Ďala). 33. Imrich Poláček, Malý Várad. 34. Ladislav Politzer, Kropachy (Nové Zámky). 35. František Poništ, Riečnica. 36. Angelika Proházková, Petropavlosk (Nové Zámky). 37. Anna Ráčová, Klobušice (Köbölkút). 38. [Adorjan Radványi, Spišská Nová Ves (Nové Zámky)]. 39. Edita Steinerová, Nové Zámky. 40. Alexander Stern, Budapešť (Nové Zámky). 41. *Tibor Štil, Lovásosvce (Mužla). 42. Jiřina Štefanová, Osek (Malá Bela). 43. *Oleg Šulc, Tyret (Nové Zámky). 44. Anton Točík, Krásno n. Kysúcou (Nové Zámky). 45. Anna Tvrdoňová, Malý Várad. 46. Ferdinand Váňa, Granica (Nové Zámky). 47. Marta Vašková, Nové Zámky (Nasvad). 48. Zora Vitoulová, Povážská Bystrica (Nové Zámky). 49. Štefan Vnučko, Veča n. Váhom (Starý Degeš). 50. Viliam Zajačík, Riečnica. 51. *Kliment Zajíček, Malý Várad.

III. trieda.

1. Pavel Adler, Sv. Michal n. Žit. 2. Julius Benko, Pezinok (Tardošked). 3. Anna Cislerová, Suché Vrbné (Nové Zámky). 4. Vojtech Čerešne, Slov. Meder. 5. Karol Flaschner, Močenok. 6. Tibor Gunda, Holič (Fedýmeš n. Žit.). 7. František Hejduk, Hlinsko (Nové Zámky). 8. Ctibor Herzog, Budapešť (Hlohovec). 9. Ladislav Hiža, Nové Zámky. 10. [Dominik Hudec, Horný Kamenec (Komárno)]. 11. Pavel Hudík, Fedýmeš n. Žit. 12. Ladislav Kajan, Nová Ďala. 13. Bronislav Košan, Jazienica Ruská (Komárno). 14. Karol Kováč, Tardošked. 15. [Zdenek Kroutil, Trebinje Perbete]. 16. *Ludovít Kukan, Nové Zámky. 17. Alžbeta Kukanová, Nové Zámky. 18. Andrej Kupecký, Šurany. 19. [Alojz Ninis, Velké Rovné]. 20. [Ján Očenáš, Bzovík (Zelený Háj)]. 21. František Osuško, Nové Zámky. 22. Vincenc Palacka, Bánovská Kesa. 23. Magdalena Pelikánová, Kovarce (Stará Ďala). 24. Jozef Petro, Šaľa. 25. Štefan Raček, Húl. 26. Viliam Slabý, Šaľa (Nové Zámky). 27. *Alojz Sločík, Velké Rovné (Nové Zámky). 28. *Ján Stančík, Kostolné (Nový Degeš). 29. Alica Stichová, Slavkov u Brna (Parkán). 30. Jozef Šafárik, Slov. Meder. 31. *Vincenc Šesták, Sv. Michal n. Žit. 32. Štefan Šimek, Bánovská Kesa. 33. František Šimunek, Bánovská Kesa. 34. Vojtech Vaš, Horný Jatov (Trnovec n. Váhom). 35. Karol Wágner, Břeclava (Nové Zámky). 36. Pavel Weiss, Rěča (Ham-pusta). 37. Lukáč Žák, Slov. Meder. 38. Juraj Slavík, Král Vinohrady (Komárno), privatista.

IV. trieda.

1. Ladislav Antalík, Nové Zámky. 2. Štefan Antalík, Nové Zámky. 3. František Betlach Ústí n. Orlicí (Šurany). 4. Jaroslav Cisler, Suché Vrbné (Nové Zámky). 5. Karol Červeňanský, Velké Bošany (Oponice). 6. Karol Čvirik, Nové Zámky (Slov. Meder). 7. Vincenc Dián, Bajč (Dotva). 8. [Jozef Dragúň, Komjatice]. 9. *Florian Federič, Malý Várad. 10. Štefan Gerža, Dolné Srnie (Ondrochov). 11. Ladislav Gubi, Vizkelet (Nové Zámky). 12. Maria Hatvanyová, Šala. 13. Gejza Hirsch, Šurany (Nové Zámky). 14. Ludevít Jánoši, Nové Zámky. 15. Rudolf Kliský, Ďarmoty n. Žit. (Stará Ďala). 16. Maria Kollmannová, Davle (Nové Zámky). 17. Alžbeta Kontrová, Rimavská Sobota (Nové Zámky). 18. Vavrínek Kostoláni, Sv. Michal n. Žit. 19. Imrich Kraus, Čierne Nekyje (Malá Mužla). 20. Štefan Molnár, Šurany. 21. Ján Pápai, Komjatice (Fedýmeš n. Žit.). 22. Pavel Polák, Bánovská Kesa. 23. Zdenek Prosek, Konjice (N. Zámky). 24. Vojtech Rác, Klobušice (Köbölkút). 25. *Eliáš Reichenthal, Krušovce. 26. Imrich Schwarz Vizkelet (Heď). 27. Věra Skulová, Ivančice (N. Zámky). 28. Františka Sládkovičová, Malý Várad (Nové Zámky). 29. Štefan Šiška, Mestečko (Parkan). 30. Maria Šramková, Slov. Meder. 31. Štefan Valkár, Močenok (Trnovec n. Váh.). 32. Ladislav Viršik, Horný Potaň (Nové Zámky). 33. František Vítek, Malý Várad. 34. Vladimír Wagner, Zemanská Baňa (Šurany). 35. Alfred Weiss, Dolné Ozorovce (Nové Zámky).

V. trieda.

Vincenc Bugár, Velká Máňa. 2. Štefan Buran, Lót. 3. Ján Dubovský, Slovenský Meder (Nové Zámky). 4. [Alex. Garay, Stupava (Slov. Meder)]. 5. Teodor Gerháth, Mýtna Nová Ves (Ludanice). 6. *Hermina Gúziková, Šala. 7. [Karol Ikrényi, Močenok (Nové Zámky)]. 8. Imrich Jančár, Slovenský Meder. 9. Karol Jánoši, Nové Zámky. 10. Alexander Koreňci, Vráble. 11. Pavel Kováč, Stará Ďala. 12. František Kunovjáne, Uničov (Komárno). 13. Tibor Lelovič, Budapešť (Pered). 14. [Pavel Malý, Mellek (Izdeg)]. 15. *Svatopluk Marek, Bubovice (Veča). 16. Zdislav Marek, Bubovice (Veča). 17. František Miček, Kostolný Sek (Ďorok). 18. Maria Očadlíková, Slov. Meder. 19. Karol Polák, Šurany (Slov. Meder). 20. Jozef Ružička, Nové Zámky. 21. Julius Sádovský, Černík. 22. Václav Shorný, Praha (Nové Zámky). 23. Zlatonka Schwarzová, Vacov (Slov. Meder). 24. Jindřich Schwitzer, Budapešť (Sered n. Váh.). 25. [Karol Sládeček, Vel. Máňa (Ďorok)]. 26. Ludevít Sáděček, Ďorok. 27. Karol Sucháň, Slovenský Meder. 28. Štefan Szigeti, Nové Zámky. 29. Štefan Tamaškovič, Nové Zámky (Šurany). 30. Viliam Točík, Krásno n. Kys. (Nové Zámky). 31. Maria Valentová,

Strakonice (Nové Zámky). 32. Emil Vidra, Šurany. 33. *Tibor Zemplényi, Nem. Lupča (Parkan). 34. Karol Zimmermann, Šurany.

VI. trieda.

1. Ján Adámek, Dolný Jatov (Trnovec n. Váh.). 2. *Arnošt Baráth, Mýtina Nová Ves. 3. Štefan Barta, Komjatice. 4. Julius Bartíšek, Slov. Meder. 5. Karol Drška, Veľké Šurany. 6. Karol Federič, Malý Várad. 7. Štefan Garay, Komjatice. 8. Jozef Hirsch, Abbazia (Nové Zámky). 9. Ján Holub, Dol. Lukavice (Perbete). 10. *Július Hrubý, Slov. Meder. 11. František Hučík, Malý Várad. 12. [Božena Kroutilová, Trebinja, (Perbete)]. 13. Alexander Lukáč, Černík (Nové Zámky). 14. Alexander Majda, Slov. Meder. 15. Rudolf Martiš, Komjatice. 16. Imrich Ollé, Galanta (Stará Ďala). 17. Emil Orišek, Tuchyňa (Stará Ďala). 18. Maria Ostrožliková, Fedýmeš n. Žit. 19. *Jaroslav Prosek, Konjica (Nové Zámky). 20. Ján Putera, Šafa. 21. Jozef Schmidtmayer, Kolpachy (Bajč). 22. Jozef Sziget, Nové Zámky. 23. Jozef Šebek, Radouš (Hetín). 24. Jozef Štefánik, Fedýmeš n. Žit. 25. Viliam Tvrdoň, Malý Várad. 26. Michal Urban, Veľ. Šurany. 27. Rudolf Vašíček, Opatov (Nové Zámky). 28. Michal Záhorský, Fiš pri Vrábloch. 29. Peter Žilčay, Bánovská Kesa.

VII. trieda.

1. *Marta Bosáková, Brno (N. Zámky). 2. Emanuel Eckstein, Nitra. 3. Eugen Falk, Lipt. Sv. Mikuláš (N. Zámky). 4. [Ján Gajdoš, Malá Beša (Húl)]. 5. Zoltán Hartanský, Bučany. 6. *Rudolf Hečko, N. Zámky. 7. [Vojtech Kontra, Sirk]. 8. Dezidér Kováč, Stará Ďala. 9. Magda Lauferová, Trenč. Teplá (N. Zámky). 10. [Alžbeta Mišičová, Hruštín (Slov. Meder)]. 11. Milada Němečková, Hronov. n. Met. (N. Zámky). 12. Ján Páyer, Kamenné Ďarmoty (Nána). 13. Celestin Radványi, Levice (N. Zámky). 14. Karol Šimunek, Bánovská Kesa. 15. Koloman Štern, Neded (N. Zámky). 16. Andrej Tencer, N. Zámky. 17. Pavel Tenczer, N. Zámky. 18. *Ladislav Varga, Stará Ďala. 19. Gejza Viršík, Malacky (Nové Zámky). 20. Anna Vráblová, Čičmany (N. Zámky).

VIII. trieda.

1. Vincenc Balog, Nová Ves pri Žitave (N. Zámky), privatista. 2. Jarmila Bazalová, Leopoldsdorf v Rak. (N. Zámky). 3. Ervin Bäck, Myjava. 4. František Bošánsky, Nitra. 5. Jozef Cabala, Veľké Bielice (Mlýnsky Sek). 6. Ján Duda, Húl. 7. Julius Fegyveres, Nové Zámky. 8. *Štefan Hlavatý, Komjatice. 9. *Vladimír Jančík, Uherský Brod (Trnovec n. Váhom). 10. Julius Kálmán, Bratislava (Nové Zámky). 11. Ladislav Kusák, Viedeň (Nové Zámky). 12. Jaroslav Liška,

Prostějov (Komárno). 13. Pavel Milovník, Drahovce. 14. [Alexander Mišica, Hruštín (Slov. Meder)]. 15. *Leopold Novák, Vystrčenovice (Jehovec). 16. František Ostatný, Nové Zámky. 17. Jozef Popeliš, Bánovce n. Beb. 18. Tibor Rédei, Blatný Potok (Nové Zámky). 19. Vojtech Reus, Nové Zámky. 20. František Ružička, Nové Zámky. 21. Julius Sitar, Dolný Sileš. 22. Štefan Štefánik, Fedýmeš n. Žitavou. 23. Zigmund Šušlík, Kalisz v Polsku (Nové Zámky). 24. Helena Tóthová, Ďorok. 25. Ladislav Vaňhara, Pečenany. 26. Štefan Vašek, Izdeg, (Hetín). 27. Eugen Zelinka, Hornie Krškany.

Náveštie na školský rok 1931-32.

1. Prijímacie zkúšky a zápis žiakov do I. triedy — dľa výnosu MŠO zo dňa 10. IV. 1930 číslo 171,280/29-II. — konajú sa 27. a 30. júna. V uvedené dni sa dostaví žiak o 8. hodine v sprievode rodičov, lebo ich zástupcov do riaditeľne ústavu a predloží *osvedčenie o štátnom občianstve, výročné vysvedčenie a krstný (rodný) list*. Tu sa mu oznámi, či bude konať zkúšku informačnú, lebo zkúšku odbornú.

Taký žiak, ktorého doklady ľudovej školy neobdrží ústav z viny rodičov, môže byť prijatý len na zvláštnu žiadosť, predloženú riaditeľstvu najpozdejšie do 5. júla 1931.

Títo žiaci, a tiež žiaci, ktorých doklady z niektorých iných príčin nedošli na čas na strednú školu, odkážu sa k dodatočnému výnimočnému zápisu po prázdninách.

2. Zápis a prijímacie zkúšky do vyšších tried konajú sa v tie isté dni.

Žiaci vyšších tried, ktorí zo závažných dôvodov nemôžu vykonať prijímaciu zkúšku pred prázdninami, podajú si najpozdejšie do 10. júla u riaditeľstva žiadosť o pripustenie ku zkúške po prázdninách.

3. Každý žiak, z iného ústavu na náš ústav prestupujúci, musí do 10. júla predložiť riaditeľstvu žiadosť za prijatie.

Žiaci, prestupujúci zo strednej školy, ktorej učebná osnova je od osnovy nášho ústavu odchýlna, povinní sú podrobiť sa rozdielnej zkúške po prázdninách. Odklad týchto zkúšok sa vôbec nepovoľuje. *Cudzi žiaci musia mať na vysvedčení klauzulu na odchod.*

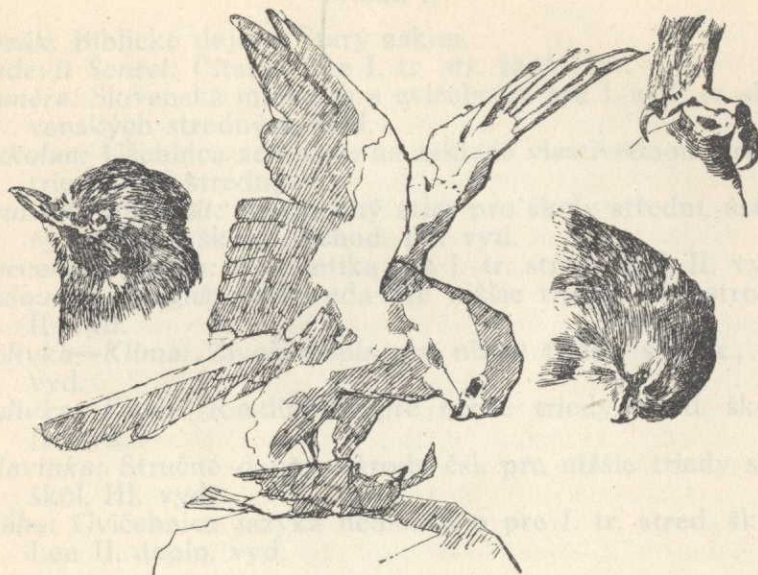
4. Opravné, dodatočné, rozdielne a odročené prijímacie zkúšky budú sa konať 1. a 2. septembra od 8. hodiny.

5. Zápisné činí pre nových žiakov 45.50 Kč., pre žiakov domácich 25.50 Kč.

Školský rok 1931/32 zaháji sa 3. septembra, o 8. hodine.

Riaditeľstvo.

Práce žiakov.

V. Dian IV. tr.

J. Kukan III. tr.

Soznam učebníc na školský rok 1931-32.

Trieda I.

- Bezák:* Biblické dejiny. Starý zákon.
Ludevít Šenšel: Čítanka pre I. tr. str. škôl. slov.
Faměra: Slovenská mluvnica a cvičebnica pre I. a II. tr. slovenských stredných škôl.
Nikolau: Učebnica zemepisu na základe vlastivednom pre I. triedu škôl stredných.
Brunclík—Machát: Zeměpisný atlas pro školy střední, ústa-
vy učitel. a školy obchod. IV. vyd.
Červenka—Bučan: Aritmetika pre I. tr. stred. škôl, II. vyd.
Valouch—Murgaš: Meroveda pre nižšie triedy škôl stred.,
II. vyd.
Polívka—Klíma: Živočíchopis pre nižšie triedy str. šk., II.
vyd.
Polívka—Klíma: Rastlinopis pre nižšie triedy stred. škôl,
II. vyd.
Hlavinka: Stručné dejiny národa čsl. pre nižšie triedy str.
škôl, III. vyd.
Bláha: Cvičebnica jazyka nemeckého pre I. tr. stred. škôl.
Len II. dopln. vyd.

Trieda II.

- Bezák:* Biblické dejiny. Nový zákon.
Pražák: Čítanka pre II. triedu slov. stred. škôl, III. pozmen.
vyd.
Faměra: Slovenská mluvnica a cvičebnica ako v I. triede.
Pešek: Z domova a cudziny. II. Obrazy z dejín starovekých
a novovekých.
Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu pre II. tr. stred. škôl.
Brunclík—Machát: Zeměpisný atlas ako pre I. triedu.
Červenka—Bučan: Aritmetika pre II. tr. stred. škôl, II. vyd.
Valouch—Murgaš: Meroveda ako pre I. triedu.
Polívka—Klíma: Živočíchopis ako pre I. triedu.
Polívka—Klíma: Rastlinopis ako pre I. triedu.
Bláha: Cvičebnica jazyka nemeckého pre II. triedu str. škôl.
II. dopln. vyd.

Trieda III.

- Filkorn:* Rímsko-katol. obradoslovie pre stred. a mešt. školy.
Pražák: Čítanka pre III. tr. slov. stred. škôl.
Faměra: Slovenská mluvnica a cvičebnica pre III. a IV. tr.
Heřmanský: Latinská čítanka pre III. a IV. tr. slov. stred.
škôl. I. Text. II. vyd.

Heřmanský: Slovník k latinskej čítanke.
Kudrnovský—Wallo: Cvičebnica jazyka latinského pre III. a IV. tr. reál gymnázií.
Heřmanský: Lat. mluvnica pre slov. stred. školy, II. vyd.
Pešek: Z domova a cudziny II. Obrazy z dejín starovekých a stredovekých.
Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu pre III. triedu stred. škôl.
Brunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. tr.
Červenka—Bučan: Aritmetika pre III. tr. stred. škôl.
Valouch—Murgaš: Meroveda pre nižšie triedy škôl stred.
Petřira—Křmešský: Fyzika pre nižšie školy stred.
Bláha: Cvičebnica jaz. nemeckého pre III. triedu stredných škôl.

Trieda IV.

Filkorn: Rímsko-katolícke obradoslovie ako pre III. triedu.
Pražák: Čítanka pre IV. triedu slov. stred. škôl.
Faměra: Slovenská mluvnica a cvičebnica pre III. a IV. tr.
Bujnák—Menšik: Slovenská poetika, III. vyd.
Heřmanský: Latinská čítanka ako pre III. triedu.
Heřmanský: Slovník k latinskej čítanke ako pre III. tr.
Kudrnovský—Wallo: Cvičebnica jazyka latinského ako pre III. tr.
Heřmanský: Latinská mluvnica ako pre II. triedu.
Pešek: Z domova a cudziny III. Obrazy z dejín stredovekých a novovekých.
Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu pre IV. tr. stred. škôl.
Brunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. triedu.
Bydžovský—Ondruš: Aritmetika pre IV. až VII. triedu stred. škôl. Diel I.
Vojtěch—Bučan: Geometria pre IV. až VII. tr. škôl. stred.
Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbiierka úloh z matematiky pre vyššie triedy škôl stred.
Kout—Filip: Chémia a mineralógia pre IV. triedu.
Petřira—Křmešský: Fyzika pre nižšie tr. šk. stred. ako pre III. tr.
Bláha: Cvičebnica jaz. nemeckého pre IV. tr. str. škôl.

Trieda V.

Kašpar—Tiso: Učebnica katol. náboženstva. Časť. obecná.
Heřmanský: Čítanka pre V. tr. slov. gymnázií. II. vydanie.
Bujnák—Menšik: Slovenská poetika ako pre IV. tr.
Ertl: Rukoväť dejín českoslov. liter. I. diel. Doba stará a stredná. Poslovenčil: G. M. Dikant.
Brant—Heřmanský: P. Ovidius Naso. Výbor z jeho básní. I. Text.

Groh: Titus Livius. Výbor z jeho dejín. I. Text.
Hrubý—Hrdina—Lukáš: Cvičebná kniha jazyka latinského. IV. vydanie.
Heřmanský: Latinská mluvnica ako pre II. tr.
Tvrđý: Slovník latinsko-slovenský.
G. Martin—Šedivý—Šramová: Učebnica reči franc. pre V. tr.
Bidlo—Hýbl—Šušta: Všeobecný dějepis pro vyšší třídy škol střed. Díl I. Dějiny starého věku. 2. vyd.
Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu pre vyššie str. škôl.
Brunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. tr.
Bydžovský—Ondruš: Aritmetika ako pre IV. tr.
Vojtěch—Bučan: Geometria ako pre IV. tr.
Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbiierka úloh ako pre IV. tr.
Smolař—Chrapa: Botanika pre vyššie triedy stred. škôl.
Kout—Filip: Chémia anorganická pre V. tr. str. škôl.
Ježek—Kašik—Horňák: Deutsches Lesebuch und Übungsbuch für die V. u. VI. Klasse der čechoslowakischen Mittelschulen.

Trieda VI.

Pokoj—Žiška: Učebnica náb. katolíckeho. Vierouka.
Vlček: Čítanka pre VI. tr. slov. stred. škôl.
Vlček: Čítanka pre VII. tr. slov. stred. škôl.
Menšik: Literárna rukoväť k čítanke pre VI. tr. slov. str. škôl.
Bujnák—Menšik: Slovenská poetika ako pre IV. tr.
Ludvíkovský: Výbor z reči Ciceronových.
Neudert: Výbor z básní P. Vergilia Marona, III. vyd.
Málek: Sallustius, Bellum Jugurthinum.
Hrubý—Hrdina—Lukáš: Cvičebná kniha jazyka latinského ako pre V. tr.
Heřmanský: Latinská mluvnica ako pre II. tr.
Tvrđý: Slovník latinsko-slovenský ako pre V. tr.
Martin—Šedivý—Šramová: Učebnica reči francúzskej pre VI. tr. reál gymn.
Šedivý: Mluvnica jazyka francúzskeho pre stredné školy.
Šedivý: Dodatok ku mluvnici.
Bidlo—Hýbl—Šušta: Všeobecný dějepis pro vyšší tř. škol. stř. II. díl. Dějiny střed. a nov. věku do r. 1648. 2. vyd.
Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu ako pre V. tr.
Brunclík—Machát: Zemepisný atlas ako pre I. tr.
Bydžovský: Aritmetika pro IV.—VII. tř. škol středních. Díl II. 3. vydání.
Vojtěch: Geometrie pre VI. tř. střed. škol. IV. vyd.
Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbiierka úloh z matematiky ako pre IV. tr.
Valouch—Murgaš: Logaritmické tabulky, 5. vyd.

Woldřich—Bayer—Janda—Klačko: Zoologia pre vyš. tr. str. škôl.

Mašek—Němeček—Spálovský: Chémia pre gym., rg. a reál. diel III. Organická chémia pre VI. tr.

Ježek—Kašik—Horňák: Deutsches Lese- und Übungsbuch ako pre V. tr.

Trieda VII.

Petráš: Cirkevné dejiny.

Vlček: Čítanka pre VII. tr. slov. stred. škôl., ako pre VI. tr.

Menšík: Čítanka pre VIII. tr.

Menšík: Literárna rukoväť k čítanke pre VII. tr. Len III. vyd.

Bujnáč—Menšík: Slovenská poetika, ako pre IV. tr.

Ludvikovský: Výber z rečí Ciceronových, ako pre VI. tr.

Ludvikovský: Výber z Ciceronových spisov rhetorických a filozofických.

Sedláček: Výbor z listů Plinia Mladšího. 2. vyd.

Neudert: Výber z básní P. Vergilia Marona, ako pre VI. tr.

Hrubý—Hrdina—Lukáš: Cvičebná kniha jazyka latinského ako pre V. tr.

Tvrký: Slovník latinsko-slovenský ako pre V. tr.

Heřmanský: Lat. mluvnica ako pre II. tr.

Pover—Vojtíšek—Šedivý: Lectures choisies.

Šedivý: Mluvnica jazyka francúzskeho, ako pre VI. tr.

Šedivý: Dodatok ku mluvnici, ako pre VI. tr.

Bidlo—Hýbl—Šusta: Všeobecný dějepis pro vyšší tř. škol. stř. Díl III., děj. nového věku od r. 1648. 2. vyd.

Nikolau—Ondruš: Učebnica zemepisu, ako pre V. tr.

Brunclík—Machát: Zeměpisný atlas, ako I. tr.

Bydžovský: Aritmetika, díl II., ako pre VI. tr.

Vojtěch: Geometrie pro VII. tř. škol. střed., 4. vyd.

Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbíerka úloh, ako pre IV. tr.

Valouch—Murgaš: Logaritmické tabulky, ako pre VI. tr.

Prchlik—Houdek: Mineralogia pre VII. tr. g. rg. rrg.

Weigner—Chrappa: Teloveda.

Mašek—Jeništa—Nachtikal—Křmešský: Fyzika pre vyššie triedy škôl. stred.

Pithardt—Seifert—Ondruš: Základy deskriptívnej geometrie pre rg. a rrg.

Fahoun—Dratvová: Filozofická propedeutika pre gymnázia a reálna gymnázia, diel I. Psychologie.

Ježek—Kašik: Deutsches Lesebuch für die obersten Klassen der Gymn. u. Rg. 3. vyd.

Trieda VIII.

Petráš: Mravouka.

Menšík: Čítanka pre VIII. tr. slov. stred. škôl., ako pre VII. tr.

Menšík: Literárna rukoväť k čítanke pre najvyššie triedy stred škôl. slov. Len II. vyd.

Bujnáč—Menšík: Slovenská poetika, ako pre IV. tr.

Hanačík—Kaska: Výbor zo spisov Tacitových.

Hoffmeister: Vybrané básne Q. Horatia Flacca. Díl I. Text.

Jiráni: Výbor z rímskej lyriky.

Tvrký: Slovník latinsko-slovenský, ako pre V. tr.

Hrubý—Hrdina—Lukáš: Cvičebná kniha jaz. latinského ako pre V. tr.

Heřmanský: Latinská mluvnica, ako pre II. tr.

Pover—Vojtíšek—Šedivý: Lectures choisies, ako pre VII. tr.

Šedivý: Mluvnica jazyka francúzskeho, ako pre VI. tr.

Šedivý: Dodatok k mluvnici, ako pre VI. tr.

Pekař: Dějiny československé pro nejvyšší tř. škol střed.

Nikolau—Baxa—Stocký—Ondruš: Československá vlastiveda pre najvyššie tr. str. škôl. a III. roč. učitel. ústavov.

Brunclík—Machát: Zeměpisný atlas, ako pre I. tr.

Bydžovský: Aritmetika, díl II. ako pre VI. tr.

Vojtěch: Geometrie pro VII. tr., ako v VII. triede.

Bydžovský—Vojtěch—Murgaš: Sbíerka úloh, ako pre IV. tr.

Valouch—Murgaš: Logaritmické tabulky, ako pre VI. tr.

Prchlik—Houdek: Geologia pre VIII. tr.

Mašek—Jeništa—Nachtikal—Štěpánek: Fyzika pro vyšší tř. střed. škol. Díl II. 5. vyd.

Pithardt—Seifert—Ondruš: Základy deskriptív. geometrie, ako pre VII. tr.

Dratvová: Filozofická propedeutika pro g. a rg. Díl II. Logika.

Ježek—Kašik: Deutsches Lesebuch für die obersten Klassen der G. u Rg., ako pre VII. tr.

Knihy pomocné.

Šuran: Dejiny liter. rímskej. Pre V.—VIII. tr.

Erhart: Rímske starožitnosti. Pre V.—VIII. tr.

Pražák—Novotný—Sedláček: Latinsko-český slovník.

Šedivý: Učebnica francúzskeho shovoru. Pre VII.—VIII. tr.

Buben—Pover—Stehlik: Slovník francouzsko-český a česko-francouzský. IV. vyd. Pre VII.—VIII. triedu.

Balcar—Kameníček—Horák: Historicko-zeměpisný atlas školní.

Beringer—Šaunová—Zpěvák: Dodatek k čítankám. Diel II. a III.

Ježek: Slovník s mluvnici k německým učebnicím pro vyšší a nejvyšší třídy škol. střed.

Šmok: Sbíerka příkladů z fyziky, díl I. a II. Pre VII.—VIII. tr.

Pivoda—Heřman: Škola zpěvu elementárního. Pre I. a II. tr.

Mladý: Intonační cvičení. Pre III.—VIII. tr.

Čsl. st. reálne gymnázium v N. Zámkoch

Maďarské pobočky.

Thain Margit IVa. linometszete.

Čsl. áll. reálgymnázium magyar párhuzamos osztályai

értesítője

az 1930–31. isk. évről.

Czibulka József IVb. linometszete.

Az életközelség a modern nyelvtanításban.

Irta: *Krammer Jenő.*

Sokat hangoztatott és általános követelés ma a pedagógia teoretikusai részéről az iskolával szemben az *életközelség* megteremtése, illetőleg megvalósítása. Az életközelség elve nemcsak azt kívánja, hogy az iskola olyan ismereteket nyújtson, amelyeknek a tanuló később az életben hasznát láthatja (tehát praktikus ismereteket), hanem azoknak a szellemi előfeltételeknek megteremtését is, amelyek nélkül a tanuló nem értheti meg korát, korának problémáit. Hüen a régi elvhez, amely a középiskolában az általános műveltség megalapozását követelte, ma is szellemi előfeltételek megteremtését kívánják tőle, de ezek alkalmazkodjanak ahhoz a tényhez, hogy az általános műveltség köre változik az élet fejlődésével és ma kétségtelen egészen más, mint amilyen néhány évtizeddel előbb volt. De az életközelség csak részben vonatkozik az iskola tantervének milyenségére és mint ilyen a pedagógia teoretikusainak feladata megteremtésének módjait iskoláink számára megtalálni. Van az életközelségnek olyan követelménye is, amely minden tantervváltoztatás nélkül, magát a praktikus pedagógust, a tanárt illeti: ez abban áll, hogy saját tantárgya keretén belül igyekezzen a diák természetes érdeklődését a lehető legteljesebben felhasználni. A diákok élénk szellemi érdeklődést mutatnak mindenféle életjelenség iránt, nagy a sportszeretetük, valóságos kis rádióamatőr legtöbbszörük, ismerik az autót, tudják a repülés legújabb vívmányait stb. s mindez iránt csupa-fül a lelkük. Kihasználja-e eléggé ezt a nagy szellemi élénkséget a mai iskola? Vele egy irányban igyekszik-e a tudást közvetíteni? Vagy pedig ellenkezőleg, ennek a természetes érdeklődésnek megkerülésével tudja csak a tanítási órákon az előirt ismerethalmazzt a diák lelkéhez juttatni? Igen fontos kérdések ezek

és kétségtelen, hogy a legtöbb tantárgyon belül a mai tanterv mellett is lehet ezt a természetes érdeklődésadta lendítő erőt az iskolai munka szolgálatába állítani. Egyes tantárgyaknál jobban, másoknál kevésbé.

A modern nyelvtanításnál mindenesetre. A modern nyelv élő, létező valami, állandóan lépést tart a fejlődéssel, nyomon követi azt, vele változik. Ha valamiféle újabb találmány lepi meg a világot, minden nyelvben nevet kap, egyszerűsrimind a nyelvet is gazdagítja. Elbámulna valaki, ha a mai párizsi ember beszédét gondosan figyelné és jegyezné és összevetné a huszév előtti szajnafevárosi beszédmodorral, szókinccsel. Egész szótárt állíthatna össze új kifejezésekéből, szavakból, a sport és technikai életből merített hasonlatokból, jelzőkből, felkiáltásokból. Brunet a francia nyelv tudós tanára, két évvel ezelőtt egy előadásában kifejtette, mennyire meg van ma minden foglalkozási körnek, társadalmi osztálynak, de sportágnak is a maga külön szókincese, szólásmódgazdagsága. A modern nyelvben tehát úgyszólván az élet maga tükröződik. Nincs tehát elvben semmi nehézsége annak, hogy a nyelvoktatás folyamán, felkutassuk a diák természetes érdeklődési körét és azon át tanítsuk meg neki a nyelvet, nem pedig úgy, amint azt a régi nyelvkönyvek tették, hogy lelkének semmit sem mondó, száraz, gyakran félszeg mondatok, esetleg olvasmányok révén szaporítsuk szókincsét, érzékeltessük vele az idegen nyelv sajátosságait. Elvileg nincsen semmi akadályja ennek. Ami a gyakorlatot illeti, ott persze olyan kérdések merülnek fel, amelyek módosítják, színezik ezt a kimondott elvet, de nem zárják ki, ellenkezőleg: igazolják helyességét.

A modern nyelv megtanulása és megtanítása igen nehéz feladat. Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy tudott dolog, mennyi egyéni ambíció, kitartás, türelem, vasszorgalom kell egy idegen nyelv elsajátításához és ha mindez megvan, akkor még valami: bizonyos kifejezésbeli könnyedség, jó nyelvemlékezet és igen jó fül, együttvéve ez adja a nyelvtelhetséget. A helyzet most már úgy alakul, ha történetesen mindez megvan egy gyermekben, akkor is még körülményes nyelvtanulása az iskolában: egy-kettő túlszárnyalja társait és neki a nyelviórák csakhamar nem nyújthatnak már többé semmit, unalmasakká, érdektelenné lesznek számára. Az idegen nyelv tanítása inkább, mint bármely más tantárgy, föltétlenül megkívánna a tudás szerinti csoportosítást, mert csak így folyhatna igazán eredményes munka a tanulók összessége számára. Mert megfigyelésen alapuló tény az, hogy az iskolában már a tanév első negyedében (függetlenül a szorgalomtól) kialakul azoknak a csoportja, akik sokkal könnyebben és sokkal hamarabb tanulják a nyelvet, mint a társaik. Nagy ambícióval és lelkesedéssel tanulnak, a többiek elmaradnak, ők viszont mindig többet és többet

szeretnének tudni; a tanárnak ezt a nagyszerű lendületet ki kellene használni, táplálni, éleszteni, de ahelyett kénytelen azt elhanyagolni, nehogy a különbség az osztály két természetesen kialakuló csoportja között idővel szakadékká, áthidalhatatlan ürré váljék. Milyen jó megoldás lenne, ha az első félév eltelte után ezt a két csoportot haladók és kezdők csoportjaként lehetne ténylegesen különválasztani és így tanítani tovább a körülbelül egyívásúakat. Ezt persze ma az adott teremviszonyok és tanárlétszám mellett még sokáig nem fogjuk megvalósulva látni. De mint elv föltétlenül kívánatos a tanítás sikere érdekében.

Mert a nyelvtanítás kicsit hasonlít a zenetanításhoz. Majdnem lehetetlen egyéni foglalkoztatás nélkül, osztálynak tanítani. Hisz a tanárnak sokszor kell meghallgatnia tanítványa kiejtését, amelynek legapróbb árnyalata is fontos lehet. sőt elferditheti az értelmet is. 47 tanulóval kezdeni egy idegen nyelv tanítását és azt eredményesen folytatni, majdnem lehetetlen, mert a nyelvtanítás föltétlenül megkívánja a beható egyéni foglalkozást, minden egyes tanuló kiejtésével. első félénk lépéseivel, amelytől pedig sok függ, miután a későbbi nyelvtudás alapjait veti meg.

De az adott viszonyokkal számolnunk kell. Még így is, többé-kevésbé népes osztályok keretében is élnékíteni lehet az olyan könnyen unalmassá váló idegen nyelvtanítást. Csak teret kell adni a fentebb említett életközelségnek. Nem szabad elfelejteni, hogy a nyelv önmagában, még egyáltalában nem érdekelheti azt, aki még kevéssé ismeri (tehát szépségeit, szellemét, ötletes fordulatait nem élvezheti), kivéve egyes eseteket, mert az is előfordul, hogy egyik vagy másik diák határozott vonzalmat érez a nyelvtanulás iránt. De az ilyen tanuló magától is egy-kettőre megtanul több nyelvet, ill. ezek alapjait. A többieknek szívéhez kell férközni, a nyelvtanárnak valóságos bűvésznek kell lennie, hogy örömet ébresszen tanítványai lelkében az idegen nyelv kifejezési módja, egyes szavai, nyelvtana, igeragozása közvetítésével. Életet kell varázsolnia a nyelvórába. Mert az élet mindig érdekli a tanulót, még akkor is, ha idegen nyelven nyilatkozik meg előtte, ha csak nehezen férközik hozzá. A modern élet, a napi események, a technikai vívmányok, a sport szenzációi mind alkalmasak arra, hogy szolgálatára legyenek a nyelvtanításnak. 1927-ben a zvoleni modern filológus-kongresszuson igen helyesen jegyezte meg az egyik szakinspektor, hogy a modern nyelvtanárnak mindenhez kell értenie, mindenről értesülve kell lennie, még az éneken, nótákon át is kell tudnia tanítványai érdeklődését lekötönie. Azt is mondta ez a szakinspektor, hogy egy jó, modern nyelvtanárnak 3 tanítási óra után kimerülten kell elhagynia az iskolát, amivel persze csak azt akarta jelezni, hogy annyi éleveníget, annyi mindenre kiterjedő életet

varázsló mozgékonyt kell a nyelvórán magából kisugároztatnia, hogy három óra után már alig maradjon benne ilyenirányu energia. Mindez csak érzékeltetésül szolgáljon arra, hogy mennyire nagy szerepet kell biztosítani az életközelségnek valamely idegen nyelv tanításában.

És sietünk mindjárt kijelenteni, hogyha mindez a talán túlzottnak látszó követelmény százszázalékban megvalósulna, még akkor sem lehetne csodákat várni a nyelvtanítástól. A modern nyelv az élő emberek kimeríthetetlenül gazdag közlési tereuma, mint olyent igazán megtanulni, elsajátítani csak úgy lehet, ha az ember gyakran élhet vele, állandóan használhatja, tehát ha éveket tölthet az illető nép körében. Nagy szorgalommal, kitartással, tehetséggel persze elsajátítható valamely nyelv könyvekből is, de akkor a nyelvtudásnak mindig könyvize lesz, olvasásra és írásra talán nagyon alkalmas lehet, de a mindennapi beszédben, az életben magában rendesen esetlennék, tehetetlennek bizonyul. De azért óvakodjunk attól, hogy lebecsüljük az iskolában elérhető eredményt. Az idegen nyelv állandó, élénk bemutatásával, az illető nép beszédmodorának lehetőleg hűs még a gesztusokban is utánczó sajátosságaival, a rendelkezésünkre álló néhány év folyamán, annyira ismertté tehetjük a tanulók előtt az illető idegen nemzet fiainak szembeötlő sajátosságait, hogy, amikor tényleg összekerül velük, már nem is teljesen idegenek neki s így hamarabb megszokja őket, megérti beszédüket.

Igen fontos továbbá az is — amire különben a továbbiakban még sor kerül — hogy az életben leggyakrabban előforduló helyzeteket, mint egyes kis jeleneteket, színjáték módjára többször végigjátsszunk a tanulókkal, hogy például az idegen országban tudjanak köszönni, vendéglőbe menni, vásárolni, utazni, kérdezősködni, szóval mozogni. Mindezt csak úgy lehet megrögzíteni emlékezetükben, ha nem könnyűszerűen, az illető kifejezések oktató közvetítésével és számonkérésével igyekszünk célt érni — mert akkor az életből magából megint iskola lesz, a diákból számító tanuló, hanem a jelenet megélénkítésével, eljátszásával, a hangsúlyozás, az érzelmek és indulatok kifejezési árnyalatainak, a gesztusoknak, a mozdulatoknak igénybevételével, hogy ily módon a diák ne is tudjon oda nem figyelni és fülében maradjanak a hangok, a szavak, a kifejezési formák... Az olvasás és fordítás begyakorlása kisebb probléma, ezért úgyszólván kizárólag ezen a téren tudott a modern nyelvtanítás az iskolában jó eredményeket elérni, erre természetesen sokkal könnyebben tanítható meg a diák, ezt sokkal egyszerűbb elsajátíttatni vele. Az igazi nehézség ott kezdődik, amikor beszélni akarjuk megtanítani, ehhez kell az a gazdag életpélda, amelyről fentebb szövegtünk. Hisz a beszéd elsajátításában tulajdonképpen a legtermészetesebb módszert kellene alkalmazni,

azt, amellyel a kis gyermek tanulja meg anyanyelvét. Kétségtelenül ez lenne a legeredményesebb. Persze ehhez szükséges az, hogy a tanuló olyan közeljusson tanárjához, mint a tulajdon édes anyjához vagy édes apjához, folyton kérdezze őt, minden új fogalomnál megkérdezze: mi ez? és többször megkérdezze, az egész mindenséget újra felfedezze és nevet adjon neki e sok kérdezősködés útján. Ez persze lehetetlen. Mert ennek egyik alapfeltétele, hogy *naponként és ismételve* lehessen a tanuló együtt tanárjával; még pedig csak néhányadmagával — legfeljebb 7—8-an egyidejűleg; hiszen ha a gyermek idegenben tanulja a nyelvet, akkor folyton a fülébe árad és ő van kisebbségben az idegen nyelvű környezetben. De azért ebből a megfontolásból is meríthetünk hasznos leckét, a modern nyelvtanárnak fel kell bátorítania a tanulót, kedvet kell ébresztenie arra, hogy bármikor hozzáforduljon, megkérdezze, hogy híjják ezt, mi a neve annak, hogy mondják ezt, vagy amazt? Igaz, hogy ez az illető tanár részéről nagy és állandó készséget kíván, de másrészt nem lehet pedagógusnak nagyobb öröme, mint egy érdeklődő tanítvány lelkesülése. Ennek kedvéért még a nyugalomból is fel kell áldozni tudnunk valamit. Az is megeshetik — hisz a nyelv kimeríthetetlen, végtelen, mint a tenger — hogy a diák olyan dolgok iránt érdeklődik, amit a tanárja sem tud. Pl. a diáknyelv különböző kifejezési furfangjainak megfelelő idegen nemzetbeli szóhasználatokról. Ezt valóban csak az tudhatja, aki annak az illető nemzetnek körében élt, ottjárt iskolába vagy legalább sokat és bizalmasan érintkezett az ottani diákokkal. De ettől nem kell megijedni: olyan kitűnő szótárak állnak ma már a tanár rendelkezésére, annyira meg van annak lehetősége, hogy idegen nemzetbeli kollégájától vagy egy ottani diáktól felvilágosítást kérjen, hogy könnyen megteheti ezt is... és így a legideálisabb tanulás valósulna meg, amikor a tanár igazi vezetője a diáknak az ő felfedező útján, velevándorol, kutat, nyomköveti érdeklődését, annak megfelelőleg gazdagítja tudását, esetleg — ha kell — saját ismereteinek kibővítésével is. Mindez persze csak magán az osztálykereten belül nehezen valósulhat meg, ott meg kell elégednünk azzal, hogy minél nagyobb élénkség, életközelség bekapcsolásával a tanulók érdeklődését a lehető legmagasabbra fokozzuk.

Ha ezek után most már feltesszük a kérdést, hogy miképpen történjék tehát konkrétan a modern nyelvtanítás, (számolva az adott helyzettel) akkor mint főkövetelményt szögezzük le: legyen a nyelvi óra élénk. Ne vesszünk el egy-egy nyelvtani kérdés vagy olvasmány szűk keretében, törjük azt át újra meg újra azzal, hogy mozdulatainkat, esetleges kívánságainkat az illető nyelven, az illető néptől elcsélt módon közvetítsük. Ha a tanulóknak van valami

mondanivalója, tanítsuk meg, hogy miképpen közölné az ve-
lünk az ő idegennemzetbeli diáktársa, tanítsuk meg kérni,
megköszönni, illelmeskedni, stb. Mindennek megőrül s
vele egyszersmind kedvet ébresztünk benne az idegen nyelv
elsajátítása iránt, tetszik majd neki, hogy már ezt is, azt is
meg tudja mondani azon a nyelven, tud tanárjának az illető
nyelven köszönni, tud neki jó étvágyat, jó pihenést kívánni,
tudja tőle ezt vagy amazt kérdezni stb. Ha pedig sikerült
kedvet ébreszteni a tantárgyunk iránt, az a legnagyobb pe-
dagógiai siker, mert akkor a tanuló, ahol csak alkalma nyí-
lik rá, maga is tovább érdeklődik, kibővíti tudását, tovább-
képezi magát.

Persze mindez nem változtat a tanulmányunk elején tett
ama kijelentésen, hogy valamely idegen nyelv megtanulása
igen sok egyéni ambíciót, kitartást és munkát kíván a tanu-
ló részéről, különösen akkor, ha azt az idegen nyelvet nincs
alkalma az iskolán kívül hallania és így nem könnyen rögz-
ződnek emlékezetébe az elsajátított szavak, a kiejtés és
hanglejtés. Igaz, hogy ma a rádió korában ezen is segített a
technika: nincs már olyan nyelv, amelyet a tanuló otthon
egyetlen kézmozdulattal be nem kapcsolhatna, de ez persze
egyrészt szigorúan programhoz kötött témakört ölel fel,
másrészt hiányzik a beszélgetés közvetlensége, az arcmoz-
dulatok, szájállítás szemlélete: nem pótolja a személyes
érintkezés nyújtotta nyelvtanulási lehetőséget. Ugyanez a
baja a ma már igen tökéletes linguaphone-nak is, eltekintve
attól, hogy nagyon drága még és így keveseknek hozzáfér-
hető. De azért igen használható segédeszköze lehet a tanu-
lásnak, különösen, ha meggondoljuk, hogy kitűnő előadó-
művészek, írók, tudósok beszédét közvetíti ma nekünk a
megtévesztésig hű, lekötő módon. A beszélő filmnek is juthat
majd idővel ilyen didaktikai szerep, de attól ma még messze
vagyunk.

Mindezeknek a modern technikai eszközöknek felbe-
csülhetetlen jelentőség és szerep jut majd a jövőben a mo-
dern nyelvtanulásban, az iskolában is. Szinte csodálkoz-
nunk kell, hogy ma még oly kevéssé használják fel őket.
Hisz nagyszerűen kiegészítik a pedagógus munkáját és ha
a modern nyelvtanárnak tényleg mindenhez kell értenie,
ilyen ember pedig valójában csak igen kevés akad, akkor a
tanár esetleges fogyatékoságait is szépen pótolhatja részint
a gramofonlemez, amely helyette szaval, énekel, tréfál, ré-
szint a hangosfilm, amely olyan oktatási lehetőségeket rejt
magában, hogy igazán csak kiaknázásra vár és csodákat
művelhetne. Mindez persze csak kiegészítheti a tanár mun-
káját, de az igazi életközelséget ő neki kell megteremtenie,
az ő egyéniségét, az ő élénkségét semmi sem pótolhatja, a
tanításnak ő marad a lelke, ő irányítja a munkát, ő állítja
be a gépeket a didaktika szolgálatába.

Mindeddig inkább csak arról szólottunk, mit nyújtson
a nyelvi óra a tanulóknak? Pedig mindennél fontosabb és
minden eredményes oktatás alapfeltétele: magának a tanu-
lónak minél élénkebb *közreműködése és részvétele a mun-
kában*. Fentebb már jeleztük, hogyha sikerült a tanulóban
kedvet ébreszteni az idegen nyelv iránt, ha érdeklődik, kér-
dez, felfedező útra indul, elértük a legnagyobb erdményt.
A tanulók minél élénkebb öntevékenysége a tanítás mun-
kájában, jólirányított és felhasznált kezdeményezése, annak
bekapcsolása a munkába, elengedhetetlen feltételei az iga-
zán eredményes tanításnak. Igaz, hogy az adott osztályke-
reteken belül éppen ez a legnehezebben elérhető törekvé-
sünk. Különösen az idegen nyelv tanításánál, ahol a tanuló
tulajdonképpen egész ismeretlen területen kell, hogy megin-
duljon. Ha az anyanyelvről van szó, akkor elérhető a tanu-
lónak olyanmértvű közreműködése, amelyenről egy német
pedagógiai folyóirat számol be. Az egyik tanítási órán bi-
zonyos kifejezési módok magyarázatáról volt szó. A tanár
azt kérdezte, hogy honnan erednek az ilyenfajta kifejezé-
sek: sorompóba állt, kiütötte a nyeregből, lándzsát tört mel-
lette stb. (mindez persze németül). Ezek a kérdések a diá-
kok részéről meglehetősen közönyt váltottak ki, de amikor a
tanár felszólította őket, hogy olyan kifejezéseket mondja-
nak, amelyeket a középkori lovagok nem ismerhettek, vagy
hogy mondjanak olyan szólásmódokat, amelyek a modern
technikai élet, sport, rádió útján kerültek a nyelvbe, se vé-
ge, se hossza nem volt a diákok beszédének, mindenki tu-
dott valamit, és ha az ember elolvassa azt az anyaghalmazt,
amit így az illető tanár összegyűjtött, mi is tanulhatunk be-
lőle. Itt tehát megvalósulhat az az elv, hogy a tanuló az is-
kolában tulajdonképpen a tanár vezetése mellett maga ta-
nítja meg magát, fejleszti ki tudását, fedezi fel az új ismere-
teket, társaival való közös, lelkes munkával.

Idegen nyelv tanításánál ez már nehezebben képzelhető
el, egyszerűen azért, mert annak szókincsét nem lehet kita-
lálni, nem lehet (vagy csak igen csekély mértékben és bi-
zonyos nyelvtudományi előismeretekkel) reájuk következtet-
ni, de még csak nem is lehet a tanulót rávezetni. Innen a
magyarázata annak, hogy nagyon sokszor találkozunk azzal
a véleménnyel, hogy a középiskolai tantárgyak közül a leg-
sivárabb, legunalmasabb órák éppen a nyelvi órák. Mert itt
a tanuló közreműködése a minimumra redukálódik, az ideá-
lis munka: a keresés, felfedezés öröme alig szerepelhet, a
diák a tanárra van utalva, tőle kapja készen a tudást. Ez pe-
dig összehasonlíthatatlanul csekélyebb értékű tanítási mód.

Még az olyan idegen nyelv tanulásánál, amelyet a diák
közvetlen környezetében beszélnek, amelyet falragaszokon,
cégtáblákon, ujságokban napról-napra lát, van némi lehető-
sége annak, hogy a diák is kezdeményező legyen a tanulás-

nál. Általában sokkal eredményesebb az olyan idegen nyelv tanítása az iskolában, amelyet a diák az életben hall, naponta megfigyel, amelynek közelében él. Mert hisz a nyelv önmagában nem elég érdekes tudásterület arra, hogy (kevés kivétellel) az átlag diákot a szigorúan előírt időn túl lekösse. A nyelv csak eszköz, amely csak akkor érdekel, ha van *alkalmunk használni, forgatni*. Pusztá szemléletét, célnélküli gyakorlását a diák hamar megunja. De ha a megtanult kis szókinccset, adott helyzetekben mindjárt felhasználhatja, tehát élhet vele, ha gyakran találkozik vele, akkor örül, hogy hasznát látja, hogy forgathatja és szívesen bővítetni, gazdagítja nyelvi ismereteit.

A diáktól távoleső idegen nyelvek tanításánál (amilyen nálunk az angol, francia, olasz stb.) azon kell lennünk, hogy szintén teremtsünk olyan lehetőségeket, amelyek alkalmat nyújtanak a már elsajátított szókinccs és nyelvismeret felhasználására. Így biztosíthatjuk azt a lelkesedést, amellyel a diák valami féle új nyelv tanulásába kezd. És ez a lelkesedés kezdetben sokkal nagyobb éppen ezeknél a nyelveknél, amelyeket kevesen tudnak körülötte, így hát ritkábbak és értékesebbek a diák szemében, olyanok, mint a távoli országok bélyege. A lankadás, az érdeklődés megcsappanása akkor áll be, amikor a diák a nagy nehézségekkel találkozik, amikor útjába állnak egy olyan nyelv folyékonyabb elsajátításának, amelyet körülötte alig tud valaki, amellyel az életben alig találkozik. Úgyhogy körülbelül az a helyzet mutatkozik, hogy a diák egy távoli nyelvet nagyobb lelkesedéssel kezd tanulni, de hamar belefárad; viszont a környezetében beszélt nyelv eleinte sokkal kisebb örömet és élményt jelent neki, de gyorsabb és nagyobb eredményt érve el benne, kitartóbban és több sikerrel dolgozik elsajátításáért.

Hogy a távoleső nyelvek iránt a tanulás kezdetén mutatkozó lelkesedést továbbra is ébren tartsuk a diákokban, ahhoz elsősorban a nyelvóráknak a fentiekben emlegetett élénksége, változatossága és lehetőleg szórakozás módjára való tanítgatás kell. De ezenkívül lehetőleg nyújtani kell a diáknak valamit, aminek révén már megszerzett tudását alkalmazhatja s ezáltal bővítheti, gazdagíthatja. Ilyen eszközök, eltekintve a rádiótól, amely mindig alkalmat nyújt neki, hogy ismereteit kipróbálja, elsősorban alkalmas idegen nyelvű könyvtár beszerzése. De ennek a könyvtárnak olyanak kell lennie, hogy tényleg érdekelje a diákot. Nem lehet nyelvtanulás címen olyan olvasmányt nyújtani neki, amely lelkétől távol áll, untatja, amelyhez semmi köze. Igaz, elég nehéz az ilyen könyvek összeválogatása. Mert gyakran, ha tartalmilag megfelelnek, nyelvileg nagy nehézségeket okoznak. De azért kellő körültekintéssel és áldozatkészséggel egész szép számmal lehetne olyan modern könyveket összegyűjteni, amelyek lekötnek a tanuló figyelmét és így

szinte észrevétlenül becsalogatnák a nyelv bozótaiba, ahol végül is utat vágna magának és ezzel megnövelné tudását. Alkalmas, érdekes újságok és folyóiratok járatása szintén nagyban hozzásegítené célunkhoz, a diák örömmel használná fel ismereteit, hogy megértse őket s így gyakorolná magát, kibővítené tudását. Egy további lehetőség a nemzetközi diáklevelezés megteremtése. Egész iskolákat lehetne így egymással összekapcsolni, állandó eszmecserét nyitni közöttük, amelynek mindkét fél hasznát látná. Hát olyan lehetőség lenne például az, hogy az itteni gimnázium, teszem azt, hetedik osztálya, levélileg érintkezésbe lépjen valamelyik francia lycée megfelelő osztályával és kéthetenként egy-egy levélben számoljanak be, diákéletükről, eszméikről, szórakozásaikról, munkájukról? Ezenkívül egyesek is levelezésbe kezdhetnének hasonlókorú idegen országbeli társukkal. Így egyszerre lehetősége nyílna a tanulók kezdeményezésének is az idegen nyelvi órán: a levelekből egy-egy megkapó kifejezést, szólásmódot vetve fel az órán, amelyből kiindulva a tanárnak mindjárt alkalmat lenne a diákok megfigyeléseit felhasználva nyelvtudásukat egy-egy ponton elmélyíteni, megalapozni. Az osztálylevelek megszerkesztése szintén alkalmat nyújtana a közös munkára, amelyben mindenki érdeklődéssel venne részt. Ha ezen a diáklevelezésen túl még a szünidei diákcsere eszméjét is magunkévá tennők, az életközelség gondolata már szinte a megvalósuláshoz közeledne. Akkor az iskolai munka tényleg előkészítése lenne az életnek: a diák átérezné közvetlen hasznosságát mindannak, amit a nyelvi órákon tanul, iskola és élet egymásbakapcsolódnának, egymást szolgálnák. Ez lenne az igazi életközelség, amelyet e helyütt célkitűzésünknek megfelelőleg csak az idegen nyelv tanításának keretein belül tárgyaltunk.

Ha tekintetbe vesszük azt a hatalmas fejlődést, amelyet a közlekedés eszközei mutatnak, az idegen nyelvek tudásának egész jelentőségét könnyen átláthatjuk. A modern közlekedési eszközök nem ismernek távolságot, amiképen a rádió nem ismer határt: tegnap még távoli népek, ma már egymásnak beszélhetnek. A nyelvtudás még becsesebb lett, de *gyakorlati* tudásnak kell lennie! Az életreszabottnak. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a nyelvtanításban szóhoz engedjük jutni magát az életet.

Tanári testület.

I. Személyi változások.

a) Az intézet kötelékéből kivált:

1. *Čisarík Géza*, h. tanár, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. aug. 28.-án kelt 118684 számú végzésével (az isk.- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusán 1930. szept. 8.-án 59935/II. sz. alatt iktatva) 1930. augusztus 31.-ével intézetünk szolgálatából távozott.
2. *Molnár Miksa*, tanár, az isk.- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusának 1930. aug. 26.-án kelt 58021/II. számú végzésével, szeptember 1. hatállyal a rimavskásobota-i csszl. állami magyar tanításnyelvű reálgimnáziumhoz helyeztetett át.
3. *Pajor Dezső*, h. tanár, az isk. és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. aug. 21.-én kelt 109787/30-II. számú végzésével (az isk.- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusán 1930. aug. 25.-én 57592/II. sz. alatt iktatva) 1930. augusztus 31.-ével intézetünk szolgálatából távozott.
4. *Szabó Kálmán*, szerződéses tanár, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusának 1930. aug. 26.-án kelt 58023/II. számú végzésével, szeptember 1. hatállyal a bratislavai csszl. állami magyar tanításnyelvű reálgimnáziumhoz helyeztetett át.

b) Az intézet kötelékébe lépett:

1. *Friedl Anna*, id. tanárnő, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusának 1930. szeptember 1.-én kelt 58073/II. számú végzésével, szeptember 1. hatállyal intézetünkhöz osztatott be.
2. *Marko Darina*, h. tanárnő, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusának 1930. aug. 26.-án kelt 58030/II. számú végzésével, a chusti csszl. állami reálgimnáziumtól szeptember 1. hatállyal intézetünkhöz helyeztetett át.

c) Kinevezések:

1. *Dr. Bedi Rezső*, városi tanár, akit a minisztertanács elnökségének 1930. szeptember 15.-én kelt 12748/30. m. r. számú leirata értelmében, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. szept. 29.-én kelt 132284/30-II. számú határozatával az állami tanárok állományába vett át s 1930. szeptember 11.-ével véglegesített tanárnak kinevezett. (Az isk.- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusán 1930. október 15.-én, 72731/II. szám alatt iktatva).
2. *Bukovinszky István*, városi tanár, akit a minisztertanács elnökségének 1930. szeptember 15.-én kelt 12748/30. m. r. számú leirata értelmében, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. szept. 29.-én kelt 132284/II-30. számú határozatával az állami tanárok állományába vett át s 1930. szeptember 11.-ével véglegesített tanárnak kinevezett. (Az isk.- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusán 1930. október 15.-én 72734/II. szám alatt iktatva).
3. *Czárán Dániel*, id. tanár, akit a minisztertanács elnökségének 1930. március 31.-én kelt 4645 m. r. számú leirata értelmében, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. június 24.-én kelt 49206/30-II. számú határozatával 1930. március 27.-ével intézetünk tanári állományában véglegesített tanárnak kinevezett. (Az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusán 1930. augusztus 13.-án, 45643/II. szám alatt iktatva).
4. *Szabó Kálmán*, szerződéses tanár, akit a minisztertanács elnökségének 1930. november 24.-én kelt 16795/30. m. r. számú leirata értelmében, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. dec. 12.-én kelt 171052/II-30. számú határozatával, 1930. november 21.-ével intézetünk tanári állományában véglegesített tanárnak kinevezett, meghagyván őt az 1930/31. isk. év folyamára a bratislavai csszl. állami magyar tanításnyelvű reálgimnázium kötelékében. (Az iskola- és nemzetművelődési miniszterium referátusán 1930. dec. 24.-én 90662/II. sz. alatt iktatva).
5. *Szeglethy István*, városi tanár, akit a minisztertanács elnökségének 1930. szeptember 15.-én kelt 12748/30. m. r. számú leirata értelmében, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. szept. 29.-én kelt 132284/II-30. sz. határozatával az állami tanárok állományába vett át s 1930. szeptember 11.-ével véglegesített tanárnak kinevezett. (Az iskola- és nemzetművelődési miniszterium referátusán 1930. október 15.-én 72735/II. szám alatt iktatva).

6. *Sebestyén János*, városi tanár, akit a minisztertanács elnökségének 1930. szept. 15.-én kelt 12748/30. m. r. számú leirata értelmében, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. szept. 29.-én kelt 132284/II-30. számú határozatával az állami tanárok állományába vett át s 1930. szeptember 11.-ével véglegesített tanárnak kinevezett. (Az isk. és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusán 1930. október 15.-én 72733/II. sz. alatt iktatva).
7. *Wieber Jakab*, városi tanár, akit a minisztertanács elnökségének 1930. szeptember 15.-én kelt 12748/30. m. r. számú leirata értelmében, az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium 1930. szept. 29.-én kelt 132284/II-30. számú határozatával az állami tanárok állományába vett át s 1930. szeptember 11.-ével véglegesített tanárnak kinevezett. (Az isk. és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusán 1930. október 15.-én 72732/II. szám alatt iktatva).

d) Az iskolai év folyamán egészségi okokból szabadságon volt:

1. *Czárán Dániel*, tanár, aki az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusának 1931. január 16.-án kelt 1742/II., 1931. március 8.-án kelt 15619/II. és 1931. április 15.-én kelt 26721/II. számú végzéseivel, 1931. január 2.-ától 1931. április 8.-ig betegszabadságot élvezett.
2. *Sebestyén János*, tanár, aki az iskola- és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusának 1931. június 1.-én kelt 39664/II. számú végzésével 1931. május 15.-től az iskolai év végéig tartó betegszabadságot kapott.

A magyar párhuzamos osztályok tanári testülete az 1930-31. iskolai év végén.

1. *Bartoš Ede*, igazgató, tanította a természetrajzot az Ia₃ osztályban s földrajzot az Ib₂ osztályban, összesen heti 5 órában. (Tanított a szlovák törzsintézetben is).
2. *Baláz Géza*, a szlovák törzsintézet tanára, tanította a rajzot a III. osztályban, heti 2 órában. (Tanított a szlovák törzsintézetben is).
3. *Bánó Ernő*, a szlovák törzsintézet tanára, tanította a mennyiségtant a IIab₆, VI₃, fizikát a III₃, IVa₂, VII₃ osztályban, összesen heti 17 órában. A VII. osztály főnöke. (Tanított a szlovák törzsintézetben is).
4. *Dr. Bedi Rezső*, tanár, tanította a magyar nyelvet a IIb₄, III₄, IVab₈, V₃, VII₃, természetrajzot a IIb₂ osztályban,

összesen heti 24 órában. A IIb. osztály főnöke s a magyar tanári könyvtár öre.

5. *Bukovinszky István*, tanár, tanította a latin nyelvet a IIa₆, IVb₆, V₄, történelmet a III₂ osztályban, összesen heti 18 órában. A IIa. osztály főnöke.
6. *Czárán Dániel*, tanár, tanította a testgyakorlást az I–VIII₂₂ s a leánytanulók tornáját az I–II₂, III–VIII. osztályban, összesen heti 26 órában. A játékdélutánok vezetője.
7. *Friedl Anna*, id. tanárnő, tanította a történelmet a IIa₂, IVab₄, földrajzot az Ia₂, IIab₄, IVab₄, V₁, VI₂, VII₁ osztályban, összesen heti 20 órában. A IVa. osztály főnöknője.
8. *Gánóczy Mihály*, id. tanár, tanította a mennyiségtant az Iab₈, V₃, VII₃, VIII₂, fizikát a VIII₄ osztályban, összesen heti 20 órában. Az Ia. osztály főnöke.
9. *Klačanský Rezső*, tanár, tanította a csehszlovák nyelvet az Ia₄, III₄, IVab₆, V₂ osztályban, összesen heti 16 órában. A III. osztály főnöke.
10. *Krammer Jenő*, tanár, tanította a francia nyelvet az V₆, VI₆, VII₃, VIII₄ osztályban, összesen heti 19 órában. Az V. osztály főnöke. (A szlovák törzsintézetben tanította a magyar nyelvet a kezdők csoportjában, heti 6 órában).
11. *Markó Darina*, h. tanárnő, tanította a csehszlovák nyelvet a VI₂, VII₄, VIII₄ osztályban, összesen heti 10 órában. (Tanított a szlovák törzsintézetben is).
12. *Mrenna József*, tanár, tanította a magyar nyelvet a VI₃, latin nyelvet a IVa₆, VI₄, csehszlovák nyelvet a IIa. osztályban, összesen heti 17 órában. A VI. osztály főnöke. (A szlovák törzsintézetben tanította a magyar nyelvet a haladók csoportjában, heti 4 órában).
13. *Dr. Noszkay Ödön*, tanár, tanította a történelmet az Iab₂, IIb₂, V₃, VI₃, VII₃, VIII₄, filozófiát a VII₂, VIII₂ osztályban, összesen heti 21 órában.
14. *Rédei Jenő*, tanár, tanította a természetrajzot az Ib₃, IIa₂, V–VIII₃, kémiát a IVab–VI₃ osztályban, összesen heti 21 órában. Az Ib. osztály főnöke. A kémiai gyakorlatok vezetője (heti 4 óra).
15. *Sebestyén János*, tanár, 1931. május 15.-től betegszabadságon.
16. *Szabó Kálmán*, tanár, ez iskolai év folyamára szolgálatételre beosztva a bratislavai csszl. állami magyar tanításnyelvű reálgimnáziumhoz.
17. *Szeglethy István*, tanár, tanította a magyar nyelvet az Iab₁₀, IIa₁, VIII₂, latin nyelvet a VII₄, VIII₁ osztályban, összesen heti 25 órában. A VIII. osztály főnöke. A ma-

gyar ifjúsági könyvtár őre s az ifjúsági önképzőkör vezetője.

18. *Thain János*, tanár, tanította a rajzot az Iab₃, IIab₆, IVab₄, ábrázoló geometriát a VII₂, VIII₁, kézimunkát az Iab₄ osztályban, összesen heti 25 órában.
19. *Vanek Imre*, tanár, tanította a rk. hittant az Iab—III₁₀, IVab₂, V—VIII₈ osztályban, összesen heti 20 órában. Exhortátor.
20. *Vloššák Péter*, tanár, tanította a csehszlovák nyelvet az Ib₄, IIb₄, mennyiségtant a III₃, IVab₆, fizikát a IVb₂ osztályban, összesen heti 19 órában. A IVb. osztály főnöke.
21. *Wieber Jakab*, tanár, tanította a latin nyelvet a IIb₆, III₆, földrajzot a III₂, német nyelvet a IIab—III₂, IVab—V₂ osztályban, összesen heti 18 órában.

Kisegítő tanárok.

1. *Herskovits József*, polg. isk. tanár, tanította az izr. vallást az Ia₂, II—III₂, IV—V₂, VI—VIII₂ osztályban, összesen heti 8 órában.
2. *Sedivy László*, ref. lelkész, tanította az ev. ref. hittant, összesen heti 2 órában.
3. *Willand János*, tanító, tanította az Iab₄ osztályban a rel. kötelező éneket s 2 csoportban az éneket mint rendkívüli tantárgyat, összesen heti 8 órában.

Iskolaszolgák.

1. *Bréda Lujza*, napidijas, kisegítő takarítónő.

Tóth József IVa. o. t. linometszete.

A tanév történetéből.

1. *Az iskola épülete.* A magyar párhuzamos osztályok a szlovák törzsintézettel együtt, ezidén is a volt községi kat. reálgimnázium épületében voltak elhelyezve. Helyszűke miatt a IIa. és IVb. osztályokat az izr. hitközség népiszkolájának épületében, bérelt tantermekben kellett elhelyezni.

2. *Az iskolai év* szeptember 1-én javító- és utólagos felvételi vizsgálatokkal kezdődött. A rendes előadásokat szeptember 3-án kezdtük meg. Az egész iskolai év folyamán — különösebb körülmények közbejötté nélkül — megszakítás nélkül tanítottunk s a tanévet június 27-én fejeztük be.

3. *Hivatalos látogatások.* a) Részbeni általános inspekción tartott 1930. szeptember 17-én, továbbá 1931. február 13- és 14-én Dr. Hattala István, országos iskolaügyi felügyelő. b) Szakinspekción tartott 1931. május 8- és 9-én Jančovič Ferenc igazgató, a magyar nyelv tanításának országos felügyelője. c) Május 18-án pedig Dr. Körper Károly érseki biztos látogatta meg a rk. vallástani órákat.

4. *Ünnepélyek.* Október 13-án, d. u. 13h 35' az egész intézet ifjúsága testületileg vett részt Köztársaságunk Előnkének üdvözlésénél, aki Bratislavából jövet, Nové Zámky-n keresztül ment vissza Topolčiankyba, amely alkalommal a helybeli állomáson 1/2 órát időzött. Államunk megismerését s korunk egyik legnagyobb gondolkozóját látni s szavát hallani, — valamennyiünk felejthetetlen emléke marad.

Október 28-át, a szabadság ünnepét a következőképp ünnepelte ifjúságunk:

Október 28-án, 1/49 órakor résztvett ifjúságunk a plébániái templomban celebrált ünnepi istentiszteleten. Ennek befejeztével s a törzsintézet házi ünnepélye után volt a magyar osztályok iskolai ünnepélye a köv. programmal: 1. Szent szabadság napja... ünnepi dal, éneklé az ifjúsági énekkar. 2. Könyörgés a jövőért, költemény, szavalja Szolnoki Tibor, IIa. oszt. tanuló. 3. Ünnepi beszéd, mondotta Drien Károly, VIII. oszt. tanuló. 4. Bellini: Norma, opera, nyitány, zongora négykezes, előadták: Barta István és Vári

Iván VIII. oszt. tanulók. 5. Prochászka Ferenc: A nemzet ünnepe, költemény, szavalja Eröss Gábor, VI. oszt. tanuló. 6. Nemzeti himnuszok, előadta az ifjúsági énekkar.

A házi ünnepély után testületileg vettünk részt, a helybeli kultúregyesületek által, a város főterén rendezett nyilvános ünnepélyen, a hol a közönséghez Krammer Jenő tanár beszélt.

Október 31-én, az első előadási órában, valamennyi osztályban megemlékeztünk a takarékoságról.

December 1-én a csehszlovák nyelv és történelem tanárai, előadási óráikon megemlékeztek a «csehszlovák—jugoszláv kölcsönösségről».

Március 7-én Köztársasági Elnökünk 81. születése napját a köv. ünnepeltük meg:

8 órakor a plébániai templomban ünnepélyes istentisztelet. Istentisztelet után rendes előadás s az utolsó előadási órában, az intézet tornatermében háziünnepély a köv. programmal: 1. Willand—Szendrei: Fohász, éneklí az ifjúsági énekkar. 2. Nyitány. Adam: «Si j' étais roi» c. operából. Zongorán előadják Barta István VIII. és Vári Iván VIII. oszt. tanulók. 3. «Szabadság dala», költemény Wenig Adolf-tól, szavalja Pathó Gyula II. o. t. 4. Ünnepi beszéd, Elnök urunk 81. születése napjára, mondja Vas Lajos VIII. o. t. 5. Soupé: «Dichter und Bauer», hegedűn játssza Decsi László VIII. o. t., zongorán kíséri Schuberth Klára VII. o. t. 6. «Masaryk» költemény Borka Gézáttól, szavalja Kovács Pál VIII. o. t. 7. Állami himnuszok, éneklí az ifjúsági énekkar.

Március 27- és 28-án a történelem tanárai előadási óráikon megemlékeztek a népek nagy tanító mesteréről, Komenskýról s a Népek Szövetségének béketörekvéseiről.

Május 3—10.-ig Rédei Jenő tanár minden osztályban a MLL (Masaryk repülő liga) egyesületét s szervezettségét ismertette.

Május 4-én egyórás program keretében megemlékeztünk a köztársaság egyik megalapítójáról s első hadügyminiszteréről: Dr. M. R. Štefánikról. Program: 1. Szendrei—Willand: A szabadság dala, éneklí az ifjúsági énekkar. 2. Schubert: Aufschwung (Fantázia), zongorán játssza Barta István VIII. o. t. 3. Štefánik élete és működése: írta és előadja Részó Zoltán VIII. o. t. 4. Farkas László: Nyuszok, szavalja Kovács Pál VIII. o. t. 5. Állami himnuszok, éneklí az ifjúsági énekkar.

Május 8- és 9-én, egyórás előadás keretében osztályonként megemlékeztünk a csehszlovák—román kölcsönösségről s az »anyak és gyermekek ünnepéről«. Előadó tanárok: Dr. Bedi, Bukovinszky, Friedl Anna k. a. és Dr. Noszkay.

5. Szülői értekezletek. Ez iskolai év folyamán három szülői értekezletet tartottunk. December 7-én Szeglethy István tanár vezette be az értekezletet »Szülő és iskola« című előadásával. Február 22-én Krammer Jenő tanár értekezett «A tanulók lelki élete az iskolában» címen s április 26-án a szülők köréből Parcsami József úr a «Bejáró tanulók» témáját ismertette és Dr. Bedi Rezső tanár a »Szokásos diákkihágásokról« beszélt.

Az igen szépen látogatott értekezleten minden alkalommal, a szülők hozzászólása után s a tanári kar jelenlévő tagjainak válaszából élénk és értékes viták fejlődtek. E szülői értekezletek tanulságait s eredményeit — az előírások értelmében — felettes hatóságunk tudomására adjuk.

6. Ifjúsági könyvtár. Az 1929/1930.-i állomány 1454 mű (1566 kötet) 10890.6 Kč értékben. Az idei beszerzés, 92 mű (102 kötet) 1703.7 Kč értékben. Évvégi állomány 1546 mű (1668 kötet) 12594.3 Kč értékben.

7. Önképzőkör. A Czuczor-önképzőkör az alakuló és záró gyűlésen kívül 7 rendes gyűlést tartott, azonkívül az iskolai ünnepélyek és a diákbál rendezése is az önképzőkör feladata volt. A gyűlések tárgyát szabadelőadások, felolvasások, szavlatok és zeneszámok képezték. A dolgozatok tárgya és köre elég változatos volt: irodalom, természettudomány, társadalomtudomány, a falu élete. Nagyobb súlyt helyeztek a magyar falu problémáira, a falusi életbe, a falu népének szokásaiba való belekapcsolódás értékes anyagot szolgáltatott a gyűléseknek. Régibb és újabb írók méltatásán kívül egy teljes gyűlést Ady költészete foglalt le, s egyet háborúellenes céllal a világbéke gondolatának szenteltek. A szavlatok inkább az újabb írók alkotásait ölelték fel. Több ülést zene- és énekszámok tettek változatossá. A gyűléseken a tanári kar több tagja is megjelent. A tagok működése: 3 szakelőadás, 22 felolvasás, 5 szavlat.

A gyűlések valamint az ünnepélyek anyagát jórészt a VIII. osztály szolgáltatta.

8. Az ifjúsági vöröskereszt sarjadék az 1930/31. tanévben is folytatta nemes működését. Eddigi szokásunkhoz híven, ezen évben is az egész ifjúság kivétel nélkül tagja volt a vöröskereszt országos szövetségének. Így volt lehetséges, hogy a központnak 422 Kč-t küldöttünk be, az ifjúság vagyona pedig a tavali kimutatott 1240 Kč maradvánnyal együtt 1640 Kč-ra emelkedett. Ebből az idén 640 Kč-t fordítottunk több szegény tanuló rendkívüli segélyezésére. A pénztári maradvány 1000 Kč.

9. Testnevelés. Tanulóifjúságunk heti két órában ré-

szesült tornatanításban. Jó időben hetenkint kétszer (kedden és pénteken) játékdélutánokat tartottunk az Ése pályán. Ezen időben bonyolítottunk le több osztályközi football mérkőzést is. Az ifjúság művelte még a könnyű atlétikát, a szertornát, az úszást és a korcsolyázást a megfelelő időben. Mindezekkel nagyban fejlesztette testi ügyességét.

Szeptember 22-én az Ése I.b. football csapatával szemben 2:1 arányban győzött, május 10-én Šahyn az ottani gimnázium csapatával mérkőzött 2:2 arányban döntetlenül, majd május 25-én Komáromban játszott ifjúságunk a gimnázium válogatott csapatával. Ez alkalommal 2:4 arányban vereséget szenvedtünk.

10. *Cserkészlet.* Amikor az elmúlt tanév végén bezártak az iskola kapui, nagy sürgés-forgás támadt a cserkészotthonban, amely mozgó hangyabolyhoz hasonlított. A táborozási előkészületek az első erőpróbája a csapatnak, mert a jó táborozáshoz szükséges a megfelelő felszerelés.

Csapatunknak az volt a legtávolabb fekvő tábora. A Jelšava melletti Hrádek hegyről pompás kilátás nyílt a szélrózsa minden irányában. Előttünk a Magas Tátra bércei meredtek az égnek, mögöttünk a kanyargó Tisza síkja terült el.

A táborból számos kirándulást tett a csapat. Megnéztük Rožňavát, résztvettünk az ottani iparos cserkésztestvéreink zászlószentelési ünnepélyén. Több díjat nyertünk a versenyben. Átrándultunk Krasznahorkára és Murány várába. Külön élmény volt a dobsinai jégbarlang megtekintése, ahonnan nagyobb cserkészeink három napos kirándulást tettek a Hernád-áttöréshez és a Szokol völgybe. Mivel Jelšava környékén cserkészek még nem táboroztak, messze környékről sok kíváncsi néző jött táborunkba.

A tanév elején sok ujonc jelentkezett, akiknek kiképzésével teltek el a téli hónapok. Egy magát megnevezni nem akaró cserkészbarát jóvoltából fűtőanyaghoz is jutottunk, így otthonunk is megélénkült. Ping-pong, sakk, dominó nyújtott szórakozást. A tarka programmal egybekötött teaestéinknek is nagy volt a sikere.

Ősszel részt vettünk Masaryk T. Tamás elnök urunk fogadásán.

Karácsonykor ruhagyűjtési akciót indítottunk, amelynek révén sok cserkésztestvérünk és embertársunk jutott valami ruhadarabhoz.

A helybeli Csehszlovák Vöröskeresztnek segítségére voltunk úgy a karácsonyfa-ünnep, valamint a békenap és virágnap rendezésénél.

Március 22-én tíz cserkészből álló küldöttség vett részt

a Kiskárpátok cserkészcsapat tizéves jubileumán és üdvözölte a jubiláló csapatot.

A csapatot meglátogatta Horký József országos cserkésztitkár.

Május 1-én a szomszédos bajesi erdőbe rándult ki a csapat és a tábori munkákat gyakorolta a komáromi cserkészekkel együtt.

Május 9-én volt az ujoncok ünnepélyes fogadalmátétele.

Május 14-én Martoson volt a csapat, ahol bőséges alkalma nyílt az ősi népszokások és népművészet tanulmányozására.

Tavaszi óta folynak az előkészületek a prágai »Szláv Jamboree«-ra, melyet a Csehszlovák Cserkészszövetség rendez a köztársaság cserkészetének húsz éves fennállása alkalmából. Csapatunk építi a magyar mintatábort, amelynek már a tervei is felhívták az illetékes körök figyelmét. A június 7-én megnyílt cserkészkiállításra szintén szépszámu anyagot küldött a csapat.

Az ideai tábor a garamvölgyi Szklenó környékén lesz.

A cserkészek mély hálával gondolnak Bartoš Ede igazgató úrra, az egész tanári karra és kevés, de annál lelkeesebb jóttevőjükre, akik mindenkor szíves készséggel voltak segítségükre. Őszinte köszönetüket fejezik ki érte!

11. *Tanulmányi kirándulások.* Intézetünk ifjúsága részére ebben a tanévben is rendeztünk tanulmányi kirándulásokat.

Október 29-én intézetünk 63 tanulója 4 tanárral (Rédei J.) a Šuranyi-cukorgyárba tett tanulmányi kirándulást.

1931. május 29., 30. és 31. napjain két csoport volt tanulmányi kiránduláson. Az egyik húsz tanulóból álló csoport Rédei Jenő és Gánóczy Mihály tanárok vezetésével Baňská Bystricát, Kremnicát és Baňská Štiavnicát látogatta meg. Helybeli szakemberek kalauzolása mellett a történelmi nevezetességeken kívül megtekintették a hermaneci papírgyárat, a starahorai vízműveket, a múzeumokat, gyűjteményeket, levéltárakat, iskolákat és gyönyörködtek a hegyvidék természeti szépségeiben. A másik kiránduláson három tanuló vett részt Dr. Bedi Rezső és Krammer Jenő tanárok vezetésével. Az első délelőtt Bratislava nevezetességeit tekintették meg, délután pedig Plavecké Podhradie kies fekvésű, kislaluba utaztak, ahol a vadregényes várromot nézték meg. Másnap megmászták a Rachsturn-t, a kiskárpátok egyik legszebb csúcsát, majd hatalmas bükkerdőkön át mentek Vöröskő váráig. Estére Modor—Harmónilba értek. Harmadnap még a Sand felé vezető úton

tettek szép sétát, majd Modort tekintették meg és jó hangulatban tértek vissza otthonukba.

12. *Egészségügy.* A tanulók egészségi állapota egészben véve megfelelő volt. A kérlelhetetlen halál azonban a folyó iskolai évben sem kímélte meg intézetünket. November 12-én meghalt Parkanban

ANGELUSZ BÉLA

az intézet Ia. osztályának tanulója, szervi szívbajjal párosult tüdőgyulladásban. Osztálytársai sírjára küldött élővirág csokorral áldoztak emlékének.

Május 16-án Dr. Róth Imre és Dr. Haas László orvos urak újraoltották 14 éves diákjainkat s június 20-án Dr. Róth M., városi főorvos úr az intézet ifjúsága részére egészségügyi előadást tartott a tuberkulózisról s az alkotóholnak a szervezetre való káros hatásairól.

13. *Érettségi vizsgálatok.* I. Az 1930/31 iskolai év őszi időszakában, szeptember 26. és 27-én Dr. Hattala István országos isk. felügyelő elnöklete mellett, vizsgálatra jelentkezett 5 tanuló. Ezek közül Hegedűs Ödön egyhangúlag érett; Juhász Antal és Kovács Elemér szótöbbséggel érett; 2 tanuló pedig félévre visszavetett.

II. Az 1931. év téli időszakában, február 13. és 14-én, Dr. Hattala István országos isk. felügyelő elnöklete mellett vizsgálatra jelentkezett 7 tanuló. Ezek közül Berényi Sándor, Dubay Géza, Vadass Pál egyhangúlag érett; Drahos Zoltán, Hodinka Ernő, Kaszás József és Veress János szótöbbséggel érett.

Az iskola és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusának 1930 október 15-én kelt 65560/II. számú végzésével intézetünkhöz beosztott Reichel Imre, ez időszakban a hazai történelem-földrajzból tett különbözeti érettségi vizsgálatot. Nevezett a követelményeknek jól megfelelt.

III. 1931 nyári időszakában, június 8—11 napjain folytak az érettségi vizsgálatok, Jančovič Ferenc országos szakfelügyelő elnöklete mellett. Ezúttal először tettek a jelöltek vizsgálatot, az isk. és nemzetművelődésügyi miniszterium 1931. január 12-én kelt 183328/30-II. számú, új érettségi szabályzata szerint. Vizsgálatra jelentkezett 31¹ tanuló. Vizsgálatra bocsáttatott 31 tanuló. Ezek közül kitüntetéssel érett: 1; érett: 25; egy tárgyból szeptemberi javító vizsgálatra utasított 3; két tárgyból februári javító vizsgálatra utasított 1; egy évre visszavetett: 1.

Kitüntetéssel érett: Varga Imre.

Érettek: Barák József, Barta István, Bence Lajos, Cser-vinka Tibor, Csicsátka József, Danczi József, Decsi László, Drien Károly, Jezsó Kálmán, Lábad Győző, Libik Lajos, Márkus János, Márkus Pál, Mészáros Ferenc, Molnár Jenő, Nemes Pál, Papp Ernő, Rész Zoltán, Sarnóczay Pál, Szlovák Imre, Vas Lajos, Vári Iván, Versegly István, Willand Artúr, Zsilinszky Sándor.

Az 1931/32 isk. év őszi időszakára, az isk. és nemzetművelődésügyi miniszterium referátusa beosztott intézetünkhöz két externista érettségizőt. A két jelölt közül vizsgálatra jelentkezett 1., aki a május és június hónapban tartott, az érettségi vizsgálatot megelőző vizsgálatoknál meg nem felelt.

Czuczor Juliska IVa. linometszete.

Fodor György IV. linometszete.

Könyv és szertárak.

Lásd a szlovák törzsintézet megfelelő helyén.

A tanulók segélyezése.

Az intézetnek ösztöndíj alapítványa az igazgatóság kezelésében ez idő szerint nincsen.

A kerületi hivatal Nové Zámky kerületének közpénzeiből intézetünk segélyegyletének 300 Kč-t adományozott, intézetünk cserkészeinek pedig 700 Kč-t.

A csszl. vöröskereszt helyi fiókja karácsony előtt, intézetünk egy tanulóját látta el teljesen új öltönnyel.

A mult iskolai évhez pótlólag közöljük még az itt felüntetett tanulók ösztöndijait:

Sorszám	A tanuló neve	Osztály	Adományozta	Összeg Ké	Megjegyzés
1	Czuczor Ferenc	VI.	Nové Zámky városának millenáris ösztöndíja	200	
2	Tomecz Magda	Ila.	Az isk.-ügyi miniszt. állami ösztöndíja	600	
3	Kelessy Gabriella	IVa.	"	400	

Ez iskolai év folyamán, különböző alapokból való ösztöndíjat a következő tanulók élveztek:

Sorszám	A tanuló neve	Osztály	Adományozta	Összeg Ké	Megjegyzés
1	Bréda Ignác	IVb.	Krajinský úrad Bratislava	1000	
2	Csicsátka József	VIII	"	750	
3	Szlovák Imre	VIII.	"	750	
4	Paskusz László	VI.	"	500	
5	Draguny Ferenc	V.	"	500	
6	Major József Imre	IIb.	"	500	
7	Czuczor Julianna	IVa	"	500	
8	Nagy Sándor	VII.	"	500	
9	Jelinek Gyula	VII.	Gen. finančn. riad. Bratislava	800	
10	Löffler Alice	VII.	Néhai Singer családja Nové Zámky	200	
11	Búcsi Sándor	VI.	Pálffy alap Praha	700	
12	Rehák Gyula	V.	"	700	
13	Czuczor Ferenc	VII.	Nové Zámky városának millenáris ösztöndíja	200	
14	Bitter Štefan	IIb.	Az isk.-ügyi miniszt. állami ösztöndíja	500	
15	Szabó Gejza	IVb.	"	400	
16	Balázs József	Ila	Névtelen	200	

Geleta László IVa. linometszete.

Podporujúci spolok reálgymnaziálnych školákov Nové Zámky. — Reálgimnáziumi tanulók segítőegyesülete Érsekújvár. Alapítási év 1902. Elnök: dr. Turchányi Imre, alelnök: Bartoš Ede, ügyvezető: Saskó Gyula, pénztárnok: Vári Kálmán. Alapító tagok száma: —, rendes tagok száma: 55; pártoló tagok száma: 20.

Bevétel	Kč	h	Kiadás	Kč	h	Kérelmezők száma	Segélyezettek száma	Megjegyzés
Alaptőkeamat	308		Ruházatra	—	—	—	—	
Tagdíjak	1710	—	Élelemre	2520	—	1260	ebéd	
Tanulók tagdíjai	—	—	Könyvekre	3724	20			
Tanulók, egyesületek támogatása	2817	50	Tanszerekre	20	—			
Adakozás	1560	—	Pénzbeli támogatás	300	—			
2 alapító tag befizetése	1500	—	Orvosságra	—	—			
			Irodaszerekre	—	—			
			Egyéb	—	—			
Összes bevétel	7895	50	Összes kiadás	6564	20			

A mult iskolai évben szerény keretek között újra megnyílt diákmenza az idén is mindennap tápláló ebédben részesített 7 hónapon át 1930. október 15-től 1931. május 18-ig kb. 10 szegénysorsú tanulót. A menza fenntartását jó részben a városi tanács áldozatkészségének köszönhetjük, amely lehetővé tette, hogy a város által kezelt népkonyhával kapcsolatban a segélyegyesület állandó ebéd kedvezményben részesítse az arra érdemes tanulók egy néhányát. Ehelyütt hálás köszönetét fejezi ki a Segélyegyesület *Néder János*-né úrasszonynak, aki sokat fáradozott azon, hogy a tanulók ellátását minél táplálóbbá és kedvezőbbé tegye.

Statisztikai kimutatás.

(A felső kisebb számok a magántanulók számát jelentik.)

	O S Z T A L Y											I-VIII
	Ia	Ib	Ia	Iib	III	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	
a) A tanulók száma.												
Az 1929—30. isk. év végén	33	36	30	30	63	30	35	35	31	31	32	386
„ 1930—31. „ „ elején	55	55	30	30	50	29 ¹	29	49	31	32	32 ¹	422 ²
Évközben belépett —	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Összesen felvétel	55	55	30	30	51	29 ¹	29	49	31	32	32 ¹	423 ²
Ezek közül helyb. belépett												
„ „ ismét	—	—	25	27	47	26 ¹	23	45	31	31	27	282 ¹
Más intézetből fellépett —	5	6	2	3	3	2	1	—	—	1	4 ¹	27 ¹
„ „ ismétlő —	45	47	1	—	1	—	—	—	—	—	—	94
A tanév folyamán kilépett	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Az 1930-31 isk. év vég. össz.	5	2	2	—	—	1	5	4	—	—	1	20
Az 1930-31 isk. év vég. össz.	50	53	28	30	51	28 ¹	24	45	31	32	31 ¹	403 ²
Ebből rendes fiútanuló —												
„ „ leánytanuló	36	40	25	27	39	21	24	37	30	30	31	340
„ „ magán fiútanuló —	14	13	3	3	12	7	—	8	1	2	—	63
„ „ leánytanuló —	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
b) Születési hely.												
Nové Zámky — — —	17	15	7	11	16	7	5	14	3	14	14 ¹	123 ¹
Slovensko főbbi része —	29	37	19	18	32	10 ¹	17	28	25	16	15	246 ¹
Külföld — — — —	4	1	2	1	3	11	2	3	3	2	2	34
c) Lakóhely.												
Helyben a szülőknel —	25	23	14	13	23	17	9	19	7	20	16 ¹	186 ¹
„ „ szállásadónál —	4	5	1	1	6	9	4	8	9	2	11	60
Bejáró — — — —	21	25	13	16	22	2 ¹	11	18	15	10	4	157 ¹
d) Állami illetőség.												
Čsl. köztársaság — —	49	52	28	30	51	27 ¹	24	41	30	32	31 ¹	395 ²
Külföld — — — —	1	1	—	—	—	1	—	4	1	—	—	8
e) Anyanyelv.												
Csehszlovák — — — —	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Magyar — — — —	47	52	28	30	51	28 ¹	24	43	31	31	31 ¹	396 ²
Német — — — —	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	4
f) Vallás.												
Lat. szert. kath. — —	34	47	20	27	38	13 ¹	23	34	23	23	26 ¹	308 ²
Gör. „ — — — —	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Ág. hitv. ev. — — — —	1	1	—	—	—	—	—	1	—	3	1	7
Ev. református — — — —	2	5	—	3	3	3	1	5	4	2	2	30
Izraelita — — — —	13	—	8	—	10	12	—	4	4	4	2	57

O S Z T Á L Y

	la	lb	IIa	IIb	III	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	I-VIII	
g) Életkor.													
1909-ben született	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11	21	
1910-ben	—	—	—	—	—	—	—	2	2	7	11	11	
1911-ben	—	—	—	—	—	0 ¹	—	1	4	5	10	20 ¹	
1912-ben	—	—	—	—	1	—	—	2	7	5	8	23	
1913-ban	—	—	—	—	1	1	4	12	8	14	5	45	
1914-ben	—	—	—	1	4	1	5	12	5	5	—	33	
1915-ben	1	—	—	—	10	3	8	11	5	—	—	38	
1916-ban	1	5	5	4	11	11	6	7	—	—	—	50	
1917-ben	5	9	4	15	14	12	1	—	—	—	—	60	
1918-ban	7	7	8	4	10	—	—	—	—	—	—	36	
1919-ben	22	24	11	6	—	—	—	—	—	—	—	63	
1920-ban	14	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	
h) Nem kötelező tantárgyak.													
Német nyelv	—	—	11	12	13	12	12	9	—	—	—	69	
Ének	—	—	10	7	16	18	5	16	8	12	4	96	
Kézimunka	29	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56	
Vegyteni gyakorlatok	—	—	—	—	—	—	—	21	7	1	—	29	
i) A tanulók által fizetett díjak.													
Tandijmentes volt	I. félév	41	39	19	24	43	21	28	41	25	26	17	324
	II. félév	35	44	14	19	42	17	19	28	20	22	14	274
100 Ké tand. fiz.	I. félév	—	—	—	1	—	1	—	2	1	1	2	8
	II. félév	2	1	—	1	—	2	—	—	1	—	3	10
200 Ké tand. fiz.	I. félév	14	16	11	5	7	7 ¹	1	6	5	5	13 ¹	90 ²
	II. félév	13	8	14	10	9	9 ¹	7	17	10	10	14 ¹	121 ²
Tandij összesen	I. félév	2800	3200	2200	1100	1400	1700	200	1400	1100	1100	3000	19200
	II. félév	3800	2400	2800	2100	1600	2200	1400	3400	2100	2000	3300	27100
Felv. illeték kitétt Ké	—	980	1000	20	—	40	20	40	20	—	—	—	2120
Tanszer Ké	—	1100	1100	600	600	1020	600	580	980	620	640	660	8500
Játékszer Ké	—	165	165	90	88·50	151·50	88·50	87	147	93	96	99	1270 50
Biz. másodlatok Ké	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	780
j) Előmenetel.													
A) Pótlólag az 1929—30 iskolai évhez:													
Jav. vizsg. megfelelt	—	2	3	1 ¹	2	1	3	3	8	2	2	5	32 ¹
„ „ nem felelt meg	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	4
„ „ nem jelentkezett	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Az 1929—30 tanév teljes eredménye.													
Jelesen megfelelt	—	3	3	3	2	5	6	2	2	5	1	4	36
Megfelelt	—	23	24	23 ¹	18	51 ¹	21	30	30	26	27	23	296 ²
Nem felelt meg	—	7	9	3	10	5	3	3	3	—	3	5	51
Osztályozatlan	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1

O S Z T Á L Y

	la	lb	IIa	IIb	III	IVa	IVb	V	VI	VII	VIII	I-VIII	
B) 1930-31. tanév végén.													
Jelesen megfelelt	—	12	7	2	2	2	2	3	4	5	6	47	
Megfelelt	—	34	37	16	20	42	18 ¹	16	26	19	18	25 ¹	271 ²
Nem felelt meg	—	1	5	7	4	1	2	2	11	2	2	37	
Javítóvizsgát tehet	—	3	4	3	4	6	6	4	5	6	7	48	
Nem osztályoztatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
k) A tanulók szülei foglalkozása szerint.													
Kereskedő, iparos	—	18	13	7	7	19	9	3	10	10	9	7 ¹	112 ¹
Földmivelő	—	13	17	8	10	13	5 ¹	11	17	8	8	10	120 ¹
Tisztv., tanító, orvos, ügyvéd	—	13	15	7	5	10	10	4	13	10	14	9	110
Katona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Munkás, szolga	—	4	6	2	7	5	—	3	1	—	—	3	31
Magánzó	—	2	2	4	1	4	4	3	4	3	1	2	30

Bartos József IVa. linometszete.

A tanulók névsora.

A csillaggal jelzett tanulók kitünő előmenetelűek. Az első helynév a tanulók születési, a második (zárójelben) a szülők lakóhelye, ha nem azonos a tanuló születési helyével. Az évközben kilépettek szegletes zárójelben [] vannak.

Ia. osztály.

1. [Angelusz Béla, Parkan]; 2. Baka Ferenc, Galanta (Dvory n./Žit.); 3. Balogh Mátyás, Tardošked; 4. Baluska Béla Nové Zámky; 5. *Benkő Margit, Nové Zámky; 6. Birthler Ilze, Nové Zámky; 7. Brosch László, Sered (Parkan); 8. [Czeller Ferenc, Nové Zámky]; 9. *Dejcző Flórián, Parkan; 10. Dénes Endre Dvory n./Žit.; 11. Domanizsa János, Nové Zámky; 12. Dragun József, Nové Zámky; 13. Drzsík József, Mužla (Fýr); 14. Eckfeld Egon György, Budapest (Nové Zámky); 15. Fischer Katalin, Nové Zámky; 16. *Fodor Ágnes Nové Zámky; 17. Geleta János, Madar; 18. Gleizner László, Kert; 19. Gögh László, Nové Zámky; 20. Gubi Valéria, Vizkelet (Nové Zámky); 21. *Holota Gyula, Sárkányfalva (Nové Zámky); 22. *Holota Zsuzsanna, Nové Zámky; 23. Juhász László, Margit puszta; 24. Kánya István, Kert; 25. Kele Vince Tardošked; 26. Kemény József, Nové Zámky; 27. Kovács Ida, Madar (Kert); 28. Labai Pál, Velký Kýr; 29. Makai Mihály, Nové Zámky. 30. [Mermelstein Erzsébet, Mukačevo (Radvanice)]; 31. *Murányi Adrien, Šahy (Nové Zámky); 32. Pákozdi Béla, Réča (Deakovce); 33. Parsami Margit, Landorpuszta (Nové Zámky); 34. [Pollák Ferenc, Neded (Brno)]; 35. Prisztacs Gyula, Tardošked; 36. Proháczka Ottokar, Nové Zámky; 37. *Rafai László, Budapest (Trnovce); 38. Rózsa Lajos, Kajal; 39. Schwartz László, Velký Kýr (N. Zámky); 40. *Siska Magdolna, Nové Zámky; 41. Safranek István, Kert; 42. Szabó Dezső, Žigárd; 43. Szalai László, Tardošked; 44. Szklenár József, Nové Zámky; 45. Szombat András, Neded; 46. Takács József, Velké Ludanice; 47. Tauth Béla, Močenok (Tardošked); 48. Tóth Ferenc, Žigárd; 49. *Vadász Márta Budapest (Nové Zámky); 50. [Vesco Egon, Sopron, (St. Ďala)]; 51. Volsík János, Nové Zámky; 52. *Weis Éva, Nové Zámky; 53. *Wilhelm Edit, N. Zámky; 54. *Wilhelm Feryke Éva, Budapest (Nové Zámky); 55. Willand Géza, Bajta (Nové Zámky).

Ib. osztály.

1. *Arendás Mária, Kert; 2. Barczy Ambrus, Pered; 3. Bartha Erzsébet, Farkašd, 4. Boross Jolán, Imeľ (Kert); 5. Borsányi Dezső, Pered; 6. *Böhm Erzsébet, Pezinok (Nové Zámky); 7. Chovanecz László, Bajč; 8. Csiffáry Rezső, N. Zámky; 9. Csirik Irén, Šafa; 10. Czifra Ferenc, Dvory n./Žit.; 11. Decsi László, Nové Zámky; 12. Dráfi Kálmán, Nové Zámky; 13. Druga László, Nové Zámky; 14. Ficza Ferenc, Nové Zámky; 15. Fonay László, Nasvad, 10. Garamvölgyi Vince, Tardošked; 17. Gögh Gizella, Nové Zámky; 18. Hajdušek Mihály, Kolta (Nové Zámky); 19. *Halász László, N. Zámky; 20. Horváth István, Bratislava (Nové Zámky); 21. Istenes Erzsébet, Imeľ (Tardošked); 22. Jakab Benjamin, Perbete; 23. Jandász Imre, Čúz (Nové Zámky); 24. Korenchy Pál, Kert; 25. Kovács Rezső, Pered; 26. Kreim Alice, Sv. Peter (Kert); 27. Lajszky Zoltán, Žigárd; 28. Matuska István, Mužla (Béla), 29. Mayer Mária, Szt. Endre, Magyarország. (Nové Zámky); 30. *Molnár Ottó, Nové Zámky; 31. Nagy Károly, Nové Zámky; 32. *Ölveczky Éva, Nové Zámky; 33. [Pálinkás János, Dvory n./Žit.]; 34. Pálinkás Zoltán, Pered; 35. [Pechartz Magdolna, Čúz]; 36. Petrányi István, Detreköszentmiklós (Nové Zámky); 37. Prohászka László, Vajka (Nové Zámky); 38. Rózsa László, Bošaca (Tósnvárad); 39. Ruzsik Gyula, Tardošked; 40. Salgó Kálmán, Kert (Nové Zámky); 41. Sima Pál, Branč; 42. Szalai Tibor, Žigárd; 43. *Szigetvári Magda, Nové Zámky; 44. Szolcsán József, Szimő (Nové Zámky); 45. Takács József, Nové Zámky; 46. Takács Margit, Nové Zámky; 47. Tarics Rezső, Mihályvár p. Bajč; 48. Trsztyánszky Károly, Nové Zámky; 49. Tildy Béla, Maľá Maňa; 50. Tóth Béla, Deákovce; 51. Tóth Zsigmond, Kamendín; 52. Varga Károly, Tardošked; 53. *Vavrik Anna, Kajal; 54. Urban János, Čechynce; 55. Zachar Imre, Nové Zámky.

Ila. osztály.

1. *Balázs József, Ebed; 2. Barmos Pál, Tajna Šari (N. Zámky); 3. Benkő László, Budapest (Nové Zámky); 4. Botlik Irén, Kert; 5. Csikós Menyhért, Dvory n./Žit. 6. [Darázs Pál, Stará Ďala]; 7. Druga István, Nové Zámky. 8. Hauzik Lajos, Nové Zámky; 9. Kaffka Sándor, Vráble (Nové Zámky); 10. Kovács Béla, Kráľová n. Váhom (Nové Zámky); 11. Kovács Lajos, Kajal; 12. Löwinger Márton, Nové Zámky; 13. Nagy Gyula, Zemné; 14. Neu György, Dvory nad Žitavou; 15. Pathó Gyula, Mužla; 16. Pintér Béla, Dvory nad Žitavou; 17. Schnierer Zoltán, Velká Kubra (Nové Zámky); 18. Schultz Ernő, Galanta. 19. Schultz Géza, Galanta. 20. Steiner Margit, Dvory nad Žitavou. 21. Stux István, Nové Zámky. 22. Száraz Benedek, Velký Kýr (Nové

Zámky); 23. Szolnoki Tibor, Hernád puszta (Nové Zámky); 24. [Tomašek István, Nové Zámky]; 25. Turchányi Livia, Nové Zámky; 26. Vadkerti József, Dvory nad Žitavou; 27. Vankó László, Nové Zámky; 28. Varga Tibor, Horné Saliby (Galanta); 29. Várady László, Nové Zámky; 30. *Zsigó János, Bagota.

IIb. osztály.

1. Balla János, Nové Zámky; 2. Balog Gyula, Tardošked; 3. Bednárik Károly, Nové Zámky; 4. Bitter István, Parkan; 5. Bucsi Lajos, Nová Vieska; 6. Chovanecz Mária, Cerová Liesková (Bajč); 7. Csizmadia Ferenc, Caransebes, Románia (Nové Zámky); 8. Csutora Jolán, Kerf; 9. Ficza János, Nasvad (Bajč); 10. Gulyás Lajos, Nová Vieska; 11. Hajtman János, Bagota; 12. Kacsinecz János, Nové Zámky; 13. Kobilka Ferenc, Nové Zámky; 14. Kovács István, Devinská Nová Ves (Nové Zámky); 15. Kovács Jenő, Kráľová n./V.; 16. Major Imre, Nové Zámky; 17. Németh Ferenc, Dvory n./Žit.; 18. Pál János, Tardošked; 19. Pintér István, Dvory n./Žit.; 20. Prohászka Alajos, Nové Zámky; 21. Spányik József, Nové Zámky; 22. Száraz László, Velký Kýr; 23. *Szeglethy Vilma, Nové Zámky; 24. Szilágyi Dezső, Nové Zámky; 25. *Turán Pál, Velké Ludanice; 26. Vajzer László, Dvory n./Žit.; 27. Valkó Ferenc, Nové Zámky; 28. Vanek Pál, Nové Zámky; 29. Zelovits Sándor, Malá Máňa; 30. Zsigárdi Ferenc, Žigárd.

III. osztály.

1. Anda Károly, Farkasd; 2. Barmat Ibolya, N. Zámky; 3. Bencze Ilona, Bajta (Nové Zámky); 4. Chalupczký József, Stará Ďala; 5. Chovanecz Károly, Bajč; 6. Csányi Gizella, Stará Ďala; 7. Csutora Gyula, Bajč; 8. Demeter András, Budapest (Nové Zámky); 9. Druga Mária Anna, N. Zámky; 10. Fatter Antal, Parkan; 11. Fekete Vince, Sók; 12. Fekete Károly, Malá Máňa; 13. Fuchs János, Nové Zámky; 14. Futó Ferenc, Nasvad; 15. Garai István, Velké Ludince; 16. Góra Mihály, Ebed; 17. Grznár Erzsébet, Nové Zámky; 18. Haulik Béla, Nové Zámky; 19. Hinora Sándor, Kőbölkút; 20. Istenes Gabriella, Imeľ (Tardošked); 21. Kämpfner Andor, Nové Zámky; 22. Kämpfner László, Nové Zámky; 23. Klemanovics Tibor, Senica (Nové Zámky); 24. Kovács Edit, Nasvad (Kerf); 25. Kocsis László, Stará Ďala (Bánovská Kesa); 26. Kucsera László, Nové Zámky; 27. Lelley Mária, Bojna (Nové Zámky); 28. Lenéka József, Mužla; 29. Libik Gyula, Bešeňov; 30. Löffler Miklós, Nové Zámky; 31. Mácsadi Ferenc, Velké Ludince; 32. Mészáros Ferenc, Nové Zámky; 33. Neu Irén, Dvory n./Žit.; 34. Pauer Gáspár, Velký Fedýmeš; 35. Pasztor Ferenc, Velké Ludince (Kőbölkút); 36. Podholeczký József, Prievidza (N. Zámky);

37. Rédei Eszter, Sárospatak (Nové Zámky); 38. *Roth Andor, Nové Zámky; 39. *Szabó László, Nové Zámky; 40. Szarka László, Jazerný Nárašd; 43. Tomecz Magda, Nové Zámky; 44. Vida Károly, Oslany (Tardošked); 45. Vincze Flóriš, Kráľová n. Váhom; 46. Volsik Károly, Nové Zámky; 47. Weinstein Erzsébet, Obice (Nové Zámky); 48. Weisz Adolf, Sv. Peter (Nové Zámky); 49. Weisz Miklós, Stará Ďala; 50. Zalaba József, Mužla; 51. Zlatinszky Béla, Ujpest (Velké Šurany).

IVa. osztály.

1. Back Endre, Budapest, Magyarország (Nové Zámky); 2. Bartos József, Bajč (Nové Zámky); 3. *Czuczor Julianna, Nové Zámky; 4. Fischer Ottó, Budapest, Magyarország (N. Zámky); 5. Fodor György, Budapest, Magyarország (Nové Zámky); 6. Geleta László, Čúz; 7. Gorevics Károly, Nové Zámky; 8. Gorevics Miklós, Nové Zámky; 9. Hamar István, M. Máňa; 10. Hónig Ferenc, Budapest, Magyarország (Čúz); 11. Horváth Mária, Somogyjád, Magyarország (Ban. Kesa); 12. [Karadi Lajos, Nové Zámky]; 13. Kázmér János, Šikabony (Komárno); 14. Kurzweil Lajos, Budapest, Magyarország (Nové Zámky); 15. Länger Jenő, Dunaradvány (Hody); 16. Mauthner Imre, Parkan; 17. Miklós Tivadar, Cerová (Stará Ďala); 18. Neuwald Andor, Nové Zámky; 19. Osztyényi Izabella, Žigárd (Martoš); 20. Oszuskó Tibor, Esztergom, Magyarország (Nové Zámky); 21. Pál Margit, Nové Zámky; 22. *Schimanetz Anna, Nové Zámky; 23. Szántó György, Nagyombás, Magyarország (N. Zámky); 24. Thain Margit, Nové Zámky; 25. ifj. Tóth József, Kráľová n./V.; 26. Tóth Miklós, Esztergom, Magyarország (Kráľová n./Váhom); 27. Willand Margit, Esztergom, Magyarország (Nové Zámky); 28. Vojatsek Károly, Dvory n./Žit. (Nové Zámky); 29. Zirner Zoltán, Sárísáp, Magyarország (Nové Zámky).

IVb. osztály.

1. Bahorecz Mihály, Lekýr (Stará Ďala); 2. [Bakonyi János, Kamendín]; 3. [Balla Sándor, Nové Zámky]; 4. [Bálint Béla, Kerf]; 5. Berkesi István, Nové Zámky; 6. Bréda Ignác, Kamendín (Nové Zámky); 7. [Csukás László, Čeklýs (Nové Zámky)]; 8. Czibulka József, Cegléd (Tardošked); 9. Danczi Béla, Kerf; 10. Farkas Frigyes, Nové Zámky; 11. Fónay József, Nasvad; 12. Hajnal János, Kerf; 13. Hlédik Pál, Farnad; 14. Illés Dezső, Kamoča (Nové Zámky); 15. Kvasznovszky János, Nové Zámky; 16. Majercsik János, Nové Zámky; 17. Nagy József, Simő; 18. Pásztor Benedek, Pered; 19. Peőcz László, Seldín (Kőbölkút); 20. [Rózsa Árpád, Nový Lót]; 21. Schnierer Tivadar, Velká Kubra (N. Zámky); 22. *Szabó Géza, Mužla; 23. Szalai István, Mužla; 24. *Szlávik

Sándor, Farnad; 25. Tapolicsányi Lajos, Nové Zámky; 26. Tóth Géza, Mužla; 27. Tóth Győző, Helemba; 28. Vanya Antal Tardošked; 29. Varga László, Dunakiliti (N. Zámky).

V. osztály.

1. Birthler Gerda, Nové Zámky; 2. *Bitter Béla, Parkan; 3. Csanda Lajos, Nová Vieska; 4. Császár József, Esztergom (Dvory n./Žit.); 5. Csicsátka Ella, Račistorf (Nové Zámky); 6. [Dobrocányi János, Stará Ďala]; 7. Dragun Ferenc, Nové Zámky; 8. Fekets Sarolta, Malá Máňa; 9. Gira Ferenc, Stará Ďala; 10. [Gottgeisel Miklós, Nové Zámky]; 11. Gútai Károly, Žigárd; 12. Haulik György, Nové Zámky; 13. Hodinka László, Šala n./V. (Nové Zámky); 14. Holländer Miklós, Nasvad (Nové Zámky); 15. Horváth Zoárd, Nová Baňa; 16. Hulkó Dezső, Stará Ďala; 17. Kanyicska Béla, Gödöllő (Nové Zámky); 18. Kádár Lukács, Pered; 19. Kelecsényi Pál, Kéménd; 20. Kelessy Gabriella, Urmín; 21. Kiáczy György, Nové Zámky; 22. Kőszeghy Rezső, Nové Zámky; 23. Kvasznovszky István, Nové Zámky; 24. Maczkó István, Dvory n./Žit.; 25. Mandler Edit, Nové Zámky; 26. Markstein Pál, Čúz; 27. Matus Ferenc, Ebed; 28. Máté Gyula, N. Zámky; 29. Mészáros Imre, Mužla; 30. Nagy Árpád, Lok; 31. Néder Kálmán, Nové Zámky; 32. Osztényi Zoltán, Žigárd (Martoš); 33. Palotai Árpád, Helemba; 34. Porubszky Mária, Nové Zámky; 35. Presinszky Imre, Velký Cetiň; 36. *Rehák Gyula, Nitrianske Diviaky (Veča); 37. Reiner István, Nové Zámky; 38. Szabó Iván, Nové Zámky; 39. Szabó Vince, Pered; 40. Szalay Imre, Cegléd (Nové Zámky); 41. Száraz Béla, Dvory n./Žit.; 42. [Szvetkó Margit, Nové Zámky]; 43. Tatárik Rozália, Nové Zámky; 44. [Vadass Gábor, Lajosmizse (Dýmeš)]; 45. *Varjú Lajos, Dlhá n./V. (Kajal); 46. Wojatsek Ilona, Nové Zámky; 47. id. Zilizi Menyhért, Pered; 48. ifj. Zilizi Menyhért, Pered; 49. Zsilinszky Károly, Nové Zámky (Tardošked).

VI. osztály.

1. Babó Lajos, Čahovce (Nové Zámky); 2. Beck Lajos, Stará Ďala; 3. Blázsek József, Tardošked; 4. Borsányi Ernő, Pered; 5. *Búcsi Sándor, Nová Vieska; 6. Csiffáry Károly, Farkašd; 7. Csirik Jenő, Šala; 8. Csirik László, Hochštetno (Šala); 9. Eröss Gábor, Seldín; 10. Fekets Emil, Malá Máňa; 11. *Fülöp Éva, Debrecen (N. Zámky); 12. Haulik Antal, N. Zámky; 13. *Hónig Kornél, Budapest (Čúz); 14. Horváth Ferenc, Žigárd; 15. Hulkó Ernő, St. Ďala; 16. Jakubovich Dezső, Nitra (N. Zámky); 17. Koczó András, Fýr. 18. Kovács János, Bajč—Hrasť; 19. Kovács Lehel, Šamorýn (Malá Máňa); 20. Latkóczy Sándor, Jacovce (Bajč—Hrasť); 21. *Paskusz László, Dvory n./Žit.; 22. Pleva László, Šarlužky—Kaj-

sa (Trnovec n./V.); 23. Porubszky Lajos, Nové Zámky; 24. Reiss István, Budapest (Šurany); 25. Schubert Richárd, Levice; 26. Senkár Sándor, Krátke Kesy; 27. Simig Imre, Gúta; 28. Szklenár Károly, Nové Zámky; 29. Tóth Vidor, Bratislava, (Trnovec n./V.); 30. Varga János, Pered; 31. Vágó Gyula, Žigárd (Nové Zámky).

VII. osztály.

1. Arendás József Kerf; 2. *Birtler Richárd, N. Zámky; 3. *Boros Zoltán, Gödöllő (Nové Zámky); 4. Czuczor Ferenc, Nové Zámky; 5. Drozdy Gyula, Parkan; 6. Fellner Gusztáv, Nové Zámky; 7. Fischer György, Nové Zámky; 8. Halász János, Nové Zámky; 9. Horovitz György, Nové Zámky; 10. *Jelinek Gyula, Dunavecse (N. Zámky); 11. Lipka Ferenc, N. Zámky; 12. *Löffler Alisz, Šándorf (Nové Zámky); 13. Mészáros Lajos, Parkan; 14. Morvay László, Žigárd; 15. Nagy Sándor, Farkašd; 16. *Ölvedi János, N. Zámky; 17. Pál Károly, Nové Zámky; 18. Pálincás Tibor, Nové Zámky; 19. Polák Imre, Slov. Meder; 20. Pólay István, Kerf (Nové Zámky); 21. Prisztacs József, Tardošked; 22. Ruprecht György, Nové Zámky; 23. Saskó Jenő, Nové Zámky; 24. Sevcsik István, Nové Zámky; 25. Schubert Klára, Levice; 26. Szabó Károly, Velký Fedýmeš; 27. Szabó Zoltán, Kőbőkút; 28. Száraz József, Velký Kýr; 29. Szekeres Andor, N. Zámky; 30. Szőke Béla, Malacky (Nové Zámky); 31. Vida József, Tardošked; 32. Zsitnyan József, Bánovce nad Bebravou (Nové Zámky).

VIII. osztály.

1. Barák József, Nové Zámky; 2. Barta István, Nové Zámky; 3. Bencze Lajos, Nové Zámky; 4. Cservinka Tibor, Nová Baňa. 5. *Csicsátka József, N. Zámky; 6. *Danczi József, Kerf; 7. Decsi László, Nové Zámky; 8. Drien Károly, Nové Zámky; 9. Gira László, Stará Ďala; 10. Jezsó Kálmán, Nové Zámky; 11. Juhász Károly, Tardošked; 12. [Kovács Ottó, Bánovská Kesa]; 13. Kovács Pál, Nové Zámky; 14. Lábadi Győző, Nové Zámky; 15. Libik Lajos, Žit. Bešeňov; 16. Márkuss János, Siladice; 17. Márkuss Pál, Siladice; 18. Mészáros Ferenc, Nové Zámky; 19. Molnár Jenő, Trnava; 20. *Nemes Pál, Dioseg (Velké Šurany); 21. Papp Ernő, Perbete; 22. Pataki Ferenc, Bratislava; 23. Rész Zoltán, Mađ. Šók; 24. Sarnóczay Pál, Demändice (Lontov); 25. Szlovák Imre, Slov. Meder; 26. Szücs Elemér, Szolnok, Magyarország (Nové Zámky); 27. *Varga Imre, Orechová Poťň; 28. *Vas Lajos (N. Zámky); 29. *Vári Iván, N. Zámky; 30. Versegly István, Nové Zámky; 31. Willand Artúr, Sikátor, Magyarország (Nové Zámky); 32. Zsilinszky Sándor, Nové Zámky.

Tankönyvek jegyzéke az 1931-32. tanévben

I. osztály.

- Dr. Szyllaba: Ó- és újszövetségi biblia.
Hulik—Artbauer: Szlovák nyelvkönyv I.
Bíró Lucián: Magyar nyelvtan I.
Cvengros Béla: Magyar Olvasókönyv I.
Horváth Cézár: A Csehszlovák köztársaság földrajza.
Dr. Magyar: Hazai történelem a középiskolák I.—II. osztálya számára.
Mészáros György dr.: A geometria elemei I.—III. rész.
Gidró Bonifác: Számтан az I. osztály számára.
Horváth Cézár: Természetráaj az I. osztály számára.

II. osztály.

- Dr. Szyllaba: Ó- és újszövetségi biblia.
Hulik—Artbauer: Csehszlovák nyelvkönyv II.
Bíró Lucián: Magyar nyelvtan II. oszt. számára.
Cvengros Béla: Magyar olvasókönyv II.
Dr. Magyar: Hazai történelem a középiskolák I.—II. osztálya számára.
Nikolau—Orbán: Földrajz a középiskolák II. oszt. számára.
Gidró Bonifác: Számтан a II. oszt. számára, csak 1928. kiad.
Mészáros György: A geometria elemei I.—III. rész.
Horváth Cézár: Természetráaj a II. oszt. számára.

III. osztály.

- Dr. Szyllaba: Kat. szertartástan.
Hulik—Artbauer: Szlovák nyelvkönyv III. rész.
Bíró Lucián: Rendszeres magyar nyelvtan.
Cvengros Béla: Magyar olvasókönyv III.
Orbán Gábor: Latin nyelvtan.
Orbán Gábor: Latin olvasókönyv a III. és IV. oszt. számára.
Orbán Gábor: Fordítási gyakorlatok.
Pešek József—Bujnák Pál: Haza és világ II.
Nikolau—Orbán: Földrajz a középiskolák III. oszt. számára.
Mérei—Mészáros György: Algebra III.—IV. oszt. számára.
Mészáros György: Kísérleti fizika a III. oszt. számára.
Mészáros György: Geometria I.—III.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv II. rész.

IV. osztály.

- Dr. Szyllaba: Kat. szertartástan.

- Damborský Ján: Slovenská mluvnica.
Klima Stanislav: Čítanka pre slov. školy meštianské I.
Cvengros Béla: Stilisztika.
Borka G.: Toldi.
Orbán Gábor: Latin nyelvtan.
Orbán Gábor: Latin olvasókönyv, mint a III. osztályban.
Orbán Gábor: Fordítási gyakorlatok.
Pešek József: Haza és világ III.
Nikolau—Orbán: Földrajz a IV. oszt. számára.
Mérei—Mészáros: Algebra, III.—IV. oszt. számára.
Mészáros György: Geometria I. rész.
Matzner—Szekeres: Chémia és ásványtan.
Ulreich—Mészáros: Kísérleti fizika a IV. oszt. számára.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv III. rész.

V. osztály.

- Dr. Szyllaba: Apologetika.
Macht: Čítanka pre vyššie triedy I. d.
Damborský Ján: Slovenská mluvnica.
Jančovič Ferenc: Rhetorika.
Orbán Gábor: Latin nyelvtan V.—VII.
Orbán Gábor: Szemelvények P. Ovidius N. műveiből.
Orbán Gábor: Szemelvények T. Liviusból.
Magyar Győző: Világtörténelem. (Ókor.)
Pover—Vojtišek: Francia nyelvtan és olvasókönyv I. és II. rész.
Dr. Nikolau—Orbán—Kincses: Földrajzi tankönyv a középiskola felső osztálya számára.
Mészáros György: Geometria II. rész.
Mérey—Mészáros: Algebra a középiskolák V.—VIII. oszt. számára.
Horváth Cézár: Növénytan.
Mitterhauser Richárd: Az anorganikus chémia alapvonalai.
Scherer Lajos: Német nyelvkönyv IV. rész.

VI. osztály.

- Dr. Szyllaba: Hittan.
Damborský Ján: Slovenská mluvnica.
Macht: Čítanka pre vyššie triedy I. d.
Scherer Lajos: Költészettan.
Orbán Gábor dr.: Szemelvények C. Sall. Crispus műveiből.
Orbán Gábor dr. Szemelvények M. Tul. Cicero műveiből.
Orbán Gábor dr.: Szemelvények P. Vergilius Maro műveiből.
Pover—Vojtišek—Brábek: Francia nyelv és olvasókönyv II. és III. rész.
Magyar Győző: Világtörténelem II. rész.
Dr. Nikolau—Orbán—Kincses: Földrajzi tankönyv középisk. felső oszt. számára.

Mérey—Mészáros: Algebra a középisk. V.—VIII. oszt. számára.

Mészáros György: Geometria III. rész.

Horváth Cézár: Állattan.

Szekeres István: Az organikus chemia alapvonalai.

Scherer Lajos: Német nyelvkönyv IV. rész.

VII. osztály.

Dr. Szyllaba: Egyháztörténelem.

Damborský Ján: Slovenská mluvnica.

Macht: Cítanka pre vyššie triedy II. d.

Keresztes Pál: A magyar irodalom története I.

Orbán Gábor: Szemelvények P. Vergilius Maro műveiből.

Orbán Gábor: Szemelvények M. Tullius Cicero műveiből.

Pover—Vojtišek—Šedivý: Lectures choisies.

Pover—Vojtišek: Grammaire française.

Magyar Győző: Világtörténelem III. rész.

Dr. Nikolau—Orbán—Kincses: Földrajzi tankönyv középisk. felső oszt. számára.

Mészáros György: Geometria IV. rész.

Mérey—Mészáros: Algebra a középiskolák V.—VIII. oszt. számára.

Prchlik—Bartoš: Ásványtan.

Mészáros György: Kísérleti fizika I. rész.

Jančovič Ferenc: Pszichológia.

Weigner—Novacký: Testtan.

Scherer Lajos: Német nyelvkönyv V. rész.

VIII. osztály.

Dr. Szyllaba: Apologetika.

Damborský Ján: Slovenská mluvnica.

Macht: Cítanka pre vyššie triedy II. d.

Keresztes Pál: A magyar irodalom története II.

Orbán Gábor: Szemelvények Horatiusból és a római lírikusok műveiből.

Orbán Gábor: Szemelvények Tacitus műveiből.

Pover—Vojtišek: Grammaire française.

Pover—Vojtišek—Šedivý: Lectures choisies.

Kardoss János: A csehszlovák nemzet története.

Nikolau—Orbán: A csehszlovák honismeret.

Prchlik—Bartoš: Földtan.

Mészáros György: Geometria IV. rész.

Mérey—Mészáros: Algebra a középisk. V.—VIII. oszt. számára.

Bognár Cecil: Logika.

Mészáros György: Kísérleti fizika a középisk. felső oszt. számára.

Scherer Lajos: Német nyelvkönyv V. rész.

Segédkönyvek.

Balcar—Kameniček: Atlas školní III.—VII.

Koreň József: Ilustrované dejiny čsl. lit. V.—VIII.

Dr. František Machát: Zemepisný Atlas pre školy str.

Valouch—Murgaš: Logaritmické tabuľky VI.—VIII.

Cserey: Növényhatározó.

Thain Margit IVa. linometszete.

Tájékoztató az 1931-32. isk. évre.

1. A jövő iskolai évben — az 1930. április 10-én kelt 171,280/1929-II. MŠO rendelete szerint — az I. osztályba való felvételi vizsgálatok és beiratások június 27-én és 30-án tartatnak. Nevezett napokon, reggel 8 órakor megjelenik a diák szüleinek, vagy azok helyettesének kíséretében az intézet tornatermében, *előmutatja állampolgársági bizonyítványát (osvedčenie o štátnom občianstve) évvégi bizonyítványát és keresztlevelét (anyakönyvi kivonat)*. Itt megtudja, hogy tájékoztató, vagy rendes felvételi vizsgát kell-e tennie.

Az olyan tanuló, kinek elemi iskolai iratait, az intézet igazgatósága a szülők hibájából nem kapta kézhez, csak akkor vehető fel, ha szülője július 5-ig az intézet igazgatóságánál ezt írásbelileg kérelmezi.

Ezek a tanulók, nemkülönben azok, akiknek iratai valami más okból nem jutottak el időre az intézet igazgatóságához, utólagos kivételes beiratáshoz szeptemberben becsáttatnak.

2. A felsőbb osztályokba való beiratások és felvételi vizsgálatok ugyanazon napokon tartatnak.

Azon tanulók, akik felvételi vizsgálatukat fontos okból nem tehetik le a nagy vakáció előtt, legkésőbb július 10-ig tartoznak az igazgatósághoz címzett kérvényükben, a szeptemberi vizsgálatához engedélyt kérni.

3. Minden diák, aki más intézetből óhajt intézetünk tanulói közé lépni, köteles engedélyért ugyancsak július 10-ig az igazgatósághoz folyamodni.

Azon tanuló, aki más típusú középiskolából jön, szeptemberben különbözeti vizsgát tesz! E vizsga terminusa el nem odázható. *Az idegen intézetből jövők bizonyítványa, távozási záradékkal kell, hogy el legyen látva.*

4. A javító, utólagos, különbözeti és elhalasztott felvételi vizsgálatokat szeptember 1-én és 2-án, reggel 8 órakor tartjuk.

5. A más intézetből jövő tanulók felvételi és beiratási díja 45.50 Kč., a helybeli intézet tanulóinak beiratási díja 25.50 Kč.

Az 1931-32 iskolai évet szeptember 3-án, reggel 8 órakor kezdjük.

Az igazgatóság.